

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

ROČNÍK XXXIV.

CHICAGO, ILL., 15. ŘÍJNA 1912.

ČÍSLO 9.

Irma Geisslova:

POSLÁNÍ SOKOLSTVA.

Čas žene vlny své dnes těžké tak a líné;
bez zpěvu vstává den a bez vzrušení mine
a němě zapadá;
kam národ dospěje? co bude z nás a z dětí,
jež rostou bez kázně, jen tělem u rozkvětí,
jak bujná zahrada!?

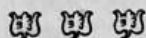
Žel, žijem povrchně, jen v honbách za požitkem,
prach všední kouří z cest, jež s pošlapaným kvítkem
se vinou v pustou dál,
jsou zdroje vypráhlé, z kad čerpali jsme sílu
a oheň nadšení, chut' k životu i k dílu.
neb umřel ideál.

Jen nám, jen zapřen jest a opuštěn je námi,
a proto chabí jsme, jak mlhy nad nivami,
van větru smývá nás,
jdem žitím bez práce a přece unaveni,
neb nikde úkoje a nikde potěšení,
jen neláska a mráz.

A spása jediná: Vzkřísiti ideály,
zdroj tryskne nadšení z těch tvrdých srdcí skály,
zas sebe najde Čech,
až živě pocítí, že pravá jeho cena
je vzorem sokolským v hrud' jeho zakotvena
dnes, jako do dnů všech.

To nezní toliko: Jen tužme statné tělo,
zní: Ducha vyzbrojuj, by se mu nezachtělo
těch planých, nízkých met,
by vážné práce ruch zas seznal v celém vděku
a příklad zářící, jenž hvězdou přístích věků,
by přijal od nás svět.

Je pouze uspána, tkví dosud v nás ta síla,
jež vzdorně trpěla, hranicí vreholila . . .
tím proudí česká krev,
jen mdlobu přemoci a vzplanout láskou vřelou,
v ní hoří sláva Čech, jí hlásá snahou celou
sokolská korouhev.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Na poradách s Českou Národní Radou k navázání styků s námi a Čechy zahraničními padla v Praze o jedné zvláště "důležité" schůzi také tato slova, jako rada dobře míněná: "Pro české právníky a české lékaře v Americe jest znamenité pole! 'Tím myslelo se jako, že český právník z Čech a český lékař z Čech najdou tu jistě ty dávné, vybájené "jitřnicové ploty" mezi námi atd. Nemohli jsme ani sluchu svému věřit, když takto a podobně hovořil Američan, našinec jinak dosti zkušený. Však "Národní Politika" přinesla pak celý interview a tu stálo znovu černé na bílém. Víme, že nestalo se ve zlém úmyslu, jako víme, že hned v zápětí v americkém oddělení ve sletové kanceláři docházel dopis za dopisem, tu českého studenta práv, tam právníka již staršího, nespokojeného, aneb nešťastného, českých mediků a konečně i lékařů, již všichni se nás dotazovali co na této "informaci" jest pravdou a jaké měli by vyhlídky v Americe. Odepisali jsme takto, že za prvé bez angličtiny dnes u nás již i nádeníkovi na ulici se těžce pracuje, za druhé, že tu žádná vysvědčení sebe větších universit neplatí, českých právníků, že zde jest spousta a českých lékařů neméně. Jak se jim všem daří víme my asi nejlépe ze zkušenosti vlastní, jako známe ce-

lou řadu těch, kdož v Čechách studovali práva a zde začítí museli v pravém toho slova smyslu "od koštěte." Pravda "k báru" byli připuštěni již někde v New Yorku, ale provozovat praxeí právnickou nemohli, jednak pro neznalost řeči, poměrů a pak co hlavního beze zkoušky státní nešlo namnoze vůbec. A český lékař z Čech měl sice druhdy příležitost lepší, protože na základě diplomu jednoduše mohl zahájit praxeí, kde se mu zlíbilo, však dnes jest již jináče. My, ani jako specialisté nemůžeme do Čech a oni dnes nemohou sem. Tot' vše! Musí "dělati zkoušky" jednoduše a to v jazyku anglickém, latinském a němčině ještě nedávno se připouštěla v některých státech, zejména v Illinoisu, však i to záhy přestalo a zkoušky státní dějí se dnes skoro v každém státu Unie stejně, čili anglicky a hodně přísně, písemně i ústně. Namítnete, nu a proč jste neopravili hned na místě takové a podobné chybné informace. Jednoduše proto, že ačkoliv byli jsme my, již vypracovali v listě našem celou řadu návrhů prospěšných a stykům vzájemným potřebných a v Praze k poradám dvakrát se dostavili, nás nikdo se nedotazoval, patrně asi proto, že mluvilo těch Američanů jiných dost a dost. A příjemně působilo na nás ovšem, když některé naše vlastní návrhy, jako

pokud se týče vzájemné výměny dorostu, styků obchodních, průmyslu a jiné po stránce praktické, osvětlné i vzdělavatelné se probíraly a zase se jen "mluvilo." Z toho a jiných ještě důvodů souhlasíme s projeveným náhledem, že veškeré další informace odtud na příště podávány býti musí soustavně a z pramenů naprosto spolehlivých. Pouhé přednášky, slovní ozdůbky, komplimenty vzájemné a povídání co a jak by býti mělo nestačí. Tu musí se jít hloub a do práce skutečné, jestli chceme na pokrok vlasti staré něčeho zde vykonati a oni tam zase vzájemně na prospěch náš. Však ale ani oni ti naši tam doma nejsou také bez chyby. Nechceme se znovu zmiňovati o radě, 'abychom až tady v Americe zbohatnem se jednoduše jako Číňané stěhovali domů,' nebudeme znovu psáti o nedostatečné informaci ciziny o Čechách vůbec a obchodu i průmyslu zvláště, ale povíme přímo a nepokrytě co vypožorovali jsme sami. Žádali jsme dvě veliké firmy pražské prostřednictvím firmy americké, zdali by se daly navázati styky obchodní v jistém oboru, jenž v Praze zastoupen není a mnohé oboustraně dalo by se docílit v přívozu i vývozu. A ony dvě firmy do dnes po pěti měsících americké firmě, ač dopisy psány byly česky, ani neodpověděly! V neděli, když do Prahy nejvíce zavítá cizinců automobily i jinak z Karlových Varů a p. jsou výkladní skříně obchodů po celé Praze zavřeny, tak aby cizinec si nemohl učiniti představu o tom co v Praze se vyrábí, aneb koupiti dá. Nedělním klidem přece omluviti nelze, výklad jest výklad. Upravit se dá třeba v sobotu. A nyní to hlavní: špatný granátovým zbožím jakého celé spousty prodány byly o sletu jako zboží první jakosti některými českými závody věci české se neposlouží a tím méně, když čtete k tomu ještě bulletiny o slabém úvěru, špatném hospodářství v té které spořitelně a spoustě zaviněných úpadků velikých závodů českých a co nejzajímavějšího, že takovéto čtivo v německých listech podává se leckde z politické stranickosti — českým perem.

V Plzni bude, podle usnesení městské rady zahájena propaganda na povznesení cizineckého ruchu v Plzni a v západních Čechách a to pomocí přednášek provázených promítanými světelnými obrazy, kteréžto přednášky mají býti rázu popisného a poučného. Vedle toho ovšem vydána bude i literatura potřebná v těch kterých jazycích. Tak činí Plzeň pro sebe a své nejbližší okolí. Tak ale měla by činiti i jiná města a v první řadě Praha a okolí. Účel nebyl by jistě zneuznán těmi, kdož dovedou oceniti mravní i hospodářskou cenu dobře organizovaného přílivu náležitě informovaných cizinců. Akce taková má živým slovem i obrazem roznášeti známost o Plzni, kterou až dosud zná, podle jakkosti "Prazdroje" širý svět! Jsou však i různé instituce v cizině, které po případě na výměnu přednášek a obrazů přistoupí a jest i hodně krajanů a českých spolků, zvláště sokolských na příklad jen tady v Americe, jež by rády pro svůj dorost a svou mládež na nedělní besídky získaly. Po stránce výchovné i po stránce národní mělo by pro nás význam

a podle toho by se i přednášky musely upraviti. Nesměly by být suché a vždy stejné pro to i ono občanstvo a ta naše káňata musela by se poučovati tak, aby získala hlubší zájem a porozumění pro minulost i přítomnost té zemi, jež dala světu dnes veliké již Sokolstvo. Na kolik pak prospěti mohou obrazy z posledního sletu šestého, na kolik přispěti se může v cizích kruzích k poznání této veliké instituce našeho národa netřeba snad zvláště ani podotýkati.

Byli jsme na na staroměstské radnici, v té budově památné a starobylé jako doma, prolezli jsme tu snad každý kout, prohledli vše co památné, svérázné české a důležité. Ano, vylezli jsme si i do věže nahoru až do bývalého bytu hlásného a odtud v podvečer prožívali nejkrásší pohled na tu máti měst, když první červánky zapadajícího slunce se objevily. Byly tak krvavé a zas do zlata se třpytící, žet' báječný byl obraz. A tam dole pod námi na náměstí, na místech památných hučel dav lidu se shromážděného na paměť' pánů českých, již byli tu zemřeli rukou katovou. Bylo v předvečer smrti těchto mužů statečných a z dob těch trudných jen jeden jediný zbyl svědek, jenž ozval se po řeči a po písni naší národní: "Kde domov můj." Byl starý to orloj, tentýž orloj, jenž hlásil kdysi i truchlivou hodinu po pravy pobělohorské. Ozval se i tentokráte a ozval se i napotom, když v den památný veškeré šiky slovanského Sokolstva shromáždily se na náměstí, aby na místě světodějném slavnostně osvědčily své snahy a přijaly příslušnou počtu věci své i vzdaly hold matičce Praze. Starosta Č. O. S. Dr. Scheiner domluvil, tisíce a tisíce hrdel sokolských jásá, lid rovněž tak a z ulic i vzdálenějších provolávání slávy doléhá i od těch, kdož neslyšeli, slyšeti nemohli, vyčít'ující důležitost okamžiku . . . Starosta města ujímá se slova, zdraví Sokolstvo veškeré a na chvíli umlká, neboť' orloj opět odbíjí svou dvanáctou. . . . Také ty šiky sokolské pojednou umlkly. Každý, jakoby čarovným proutkem dotčený vyslechl orloj, jenž rovněž pozdravil ruch národa opět se probudivšího, pozdravil nejlepší syny jeho statečné, utužené a poctivě pracující. Pohledli jsme jeden na druhého s br. Čermákem, pohledli k bratřím českým snad více vznětlivým nás a všem nám, jakoby tanula jedna otázka na mysli: "Jak bude?!"

Slovem psaným i živým upozorňovali jsme vždy na vliv tělocviku na zdraví lidské. Rádi jsme sledovali vše co dokladem bylo pro taková a podobná tvrzení odborná a ještě radši jsme byli, když došlo pochopení i v širších kruzích. Sami na sobě i rodině své jsme se přesvědčili, že tělocvik jest výborným prostředkem, kterýmž možno působiti na vývoj síly tělesné a také jsme nejednokráte na místech těchto dokázali, jak evičením podpoří se zachování plného zdraví a jarost mysle. Z toho důvodu rodiče, které svěří mládež svou škole sokolské konají jen svou povinnost, protože nad zdraví lepšího pokladu v životě není a utužení těla jen prospívá tomuto zdraví, jako spíše ochranu proti jakékoli nákaze poskytuje. Cvičením podporuje se vývin

kostry i svalstva, veškerých ústrojí vnitřních, zvláště ale srdce i plíce. Jak důležité tudíž pro děti a jejich výchovu a jak nanejvýš prospěšné, kde jedná se o chorobnou náklonnost ku zkriveninám páteře a pod. Jenže tu musíme míti na zřeteli co se pro toho žáčka, aneb onužačku hodí a co nikoliv. Rozumný výběr cviků jest nevyhnutelný, jako bychom doporučovali hned při první návštěvě cvičební hodiny náležitou prohlídku lékařskou a svědomitý záznam anthropometrický, čili řádně provedené měření a vážení. Neříkejte, že není možné, že prováděti občas se nedá a podobně. Vše jest možné při trochu dobré vůli! Výstavka naše v Praze nejlepším toho dokladem. Dále musí cvičitel u dětí dbáti hlavně i řádného postoje se vzpřímeným trupem, správným držením dolních končetin při chůzi a snažiti se nejen o hluboký a vydatný vdech i výdech těch svých svěřenců, ale i podporu skutečného vývoje svalstva vůbec, paží, ramen a hrudníku zvláště. Děti do úplného vysílení nikdy cvičiti nesmí! A nyní dovolte, abychom citovali kolleagu a písmáka sokolského br. Dr. Fr. Tichého:

“Zvláště značný význam mají tělesná cvičení u těch dětí, u kterých jedná se o chorobnou náklonnost ku zkriveninám páteře. Lehkými cviky možno vzniku zkrivení páteře znamenitě čeliti, ovšem před započatím návštěvy cvičení u dětí takových nevyhnutelných je odborné vyšetření lékařem, kterýž pak určí, zda dítě tělocviku může se účastňovati či ne a mimo to i doporučí, která cvičení jsou pro to které dítě nejprospěšnějšími.

Co se týče jednotlivých cvičení na vývoj svalstva, tu sluší předem podotknouti, že skok, at' již s použitím můstku obyčejného, at' pružného, at' skok daleký, či vysoký, nebo do hloubky, vliv má hlavně v první řadě na vývin svalstva dolních končetin, kdežto cvičení na hrazdě, bradlech i koni podporují posílení svalstva paží i ramen, jakož i hrudníku. Svalstvo hrudníku možno v míře nemalé posílit i pilným cvičením prostných, kterýmžto způsobem nejen že podporuje se zmohutnění všechních měkkých i pevných částí hrudníku, nýbrž i posilují se plíce i srdce, ústroje to uvnitř hrudníku uložené. Cvičení prostná dlužno tudíž do jisté míry pokládati za cvičení specificky na plíce a srdce, resp. i oběh krevní, působící. Prostnými posiluje se ovšem i ostatní všechno svalstvo, jak pánve tak končetin dolních. Cvičeními těmito podporuje se i výměna látek v těle a cvičení tato možno z ohledu zdravotnického pokládati za cvičení nejvhodnější a nejúčelnější.

Pilným cvičením během doby naučíme se každý cvičenec ovládati svalstvo celého těla, tělo celé harmonicky se vyvíjí a souměrně sílí. Tělesná tato hbitost a čilost, jakou každý skutečný borec se vyznačuje, pochopitelně nemůže zůstat bez vlivu na duševní život téhož.

Tělesná svěžest cvičence vždy — přirozeným vývojem přírodním — povázena bývá svěžestí duševní. Mimo tuto svěžest naléztí můžeme vždy znamenitý vývoj duchapřítomnosti, energie životní i lásky ku krásnu. Duchapřítomnost a odvahu nejvíce

však asi podporuje šerm. Každý šemíř je člověkem odhodlaným, klidným a duchapřítomným. Vlastnosti tyto mnoho také prospějí evičenci zdatnému i v jeho životě a v tom viděl bych praktický úspěch tělocviků: silou duševní a tělesnou, vypěstovanou tělocvikem, dojíti k úspěchům v životě celém.”

— Snad nyní, když poví vám nadšený a dobrý bratr z Čech, lékař a písmák o jehož dobré vůli nemůže býti ani dost malé pochyby spíše uznáte a spíše pochopíte proč po celou řadu let psali jsme a nabádali na místech těchto po stránce zdravotní, po stránce, na jejíž základě tvůrce toho našeho Sokolství nejvíce usiloval a s nejlepšími rádci svými a odborníky se přičiňoval.

Plamenac, finanční úředník z Černé Hory, pocházející takto ze slavného rodu hrdinů své vlasti zajel si rovněž do Prahy na slet. Měl nový, krásný černohorský kroj i vypadal v něm pěkně. Šešli jsme se s ním v hotelu u “Zlaté Husy”, kdež jsme bydleli spolu s druhými Američany a kde byl náš “hlavní stan” a tu se nám nepředstavil jako vládní delegát na slet sokolský, aniž vypadal tak hrozně, jakž nápotom jej senační listy líčily. Došly mu jednoduše peníze, zůstal v hotelu Grafově dlužen něco přes dvě stě korun a protože těšil se pozornosti Sokolstva jako host z Černé Hory musela se z tohoto dluhu jeho na zostudění Prahy a sletu zvláště vytlouci k radosti Němců, přítelů Sokolstva a kleriků hodně silná, novinářská kachna. Napsalo se, že Plamenac, jako vojvoda dopustil se podvodu v hotelu, ač slíbil zaplatit a čekal jen na zásilku peněz z vlasti své, napsalo se, že v Praze něžným pohlavím byl přímo zasypáván milostmi, že vládním delegátem nebyl a podobně. Nejdříve ty noviny z něho vládního delegáta udělaly na papíře a honíce se po sensaci psaly o něm všeliké nesmysly, tak jako i o mnohém tom “vynikajícím” Američanu, zástupci nejrozšířenějšího časopisu, takto však jen “botaniku” a p. a hned v zápětí, když Gráf vyvedl oslovinu a dal jej, Plamenace, jako podvodníka zatknouti, obrátily a povídaly zase jiné nesmysle z rodného kruhu Černohore, jehož předkové a vojvodové ve vlasti své pravými vždy byli vzory junáků. Psalo se bezohledně na tyto starešiny, psalo se bezohledně na dobu sletovou a co hlavního zapomnělo se, že si Němčík mne ruce radostí nad škandálem vyvolaným, různí agitatori cenili zuhy a “černí” páni si nad bezbožnou tou cháskou sokolskou hladili bříška svá u velikém uspokojení. Před soudem se napotom ukázalo, že Plamenac, jakž již jsme pověděli, za vyslance vlády černohorské se nikde nevydával, dluh svůj chce a může zaplatiti a celá sensace se rozplynula jako mydlinková bublina. Panu Gráfovi, kde Sokolstvo před sletem se scházelo a pracovalo, kde o sletu mnoho bylo bratří a sester dalo se na jevo, že zrovna za nástroj nepřátelům Sokolstva se propůjčovati nemusel a ukvapovati do té míry. Kdyby byl Plamenac býval opravdu podvodníkem, tož mohl dojísta spíše některého Američana “pumpnouti”, příležitosti bylo dosti a hejlů s “travelers checks” ještě více.

Kdykoliv učiní nějaký ten kněz katolický útok na veřejné školy, třeba učinil tak sebeneomaleněji vždy mimoděk pomáhá našemu hnutí volnému. Lid o útoku na nejlepší svou instituci přemýšlí, rozumuje o tom a uvažuje proč katolíci nadhání pouze a výhradně do svých škol, jaké z toho mohou býti důsledky pro volná zřízení státní a občanská vůbec a již se musí vynořiti podezření, žeť věc sama sebou jest rozhodně nebezpečnější, než-li by se snad na prvý pohled zdálo, považíme-li jak katolíci se organisují. Někdy však jsou ty útoky přímo darebácké a musíte jen diviti se, když dopustí se jich po případě i český sluha páně. Tak stalo se minule v Clevelandě, kde ve věstníku své farnosti sv. Prokopa napsal páter Červený mezi jiným: "Zkušenosť tomu nasvědčuje, že nevěrecká škola vychovává nevěrece, odpadlíky, pohany, opilce, smilníky, cizoložníky, podvodníky, vrahy a samovrahy." — Naši v Clevelandě se již postarali o řádnou odpověď, ale nám jen tak napadá, jestli takové a podobné láterění proti škole veřejné americké není zrovna tak podvrtným vůči zřízením svobodné země této, jako když nějaký dělník, chud'as přízná přistěhovaleckým úřadům v New Yorku, že jest anarchistou a jest deportován, aneb když dožaduje se listu občanského a odpovéděl by, že v tuto veřejnou instituci americkou nevěří. Víte co by se mu stalo? A kněz, protože jest kněz může takto psáti, takto hanobiti? Netřeba se odvolávati statistiky zločinců a jich vyznání, protože dávno známo, že tam kde možnost po zpovědi jest odpuštění jest i více dokázané sklonosti ku zločinu.

Všude kde naši jsou, kde jsou Sokolové upřímní, již nezapomínají tak snadno přátelství zjevného měli by na schůzích svých pravidelných zvoliti si výbory a tyto výboj měli by jednoduše navštívit kongresníka dotyčného obvodu i požádati, aby použil vlivu svého, až otázka se v kongresu vynoří, aby pomohl zatlačiti. Jaká otázka? Aby americký konsulát v Praze byl o třídu služební povýšen a nebyl jakž jest nyní pouze a na roveň s oním v Karlových Varech a Liberci. Konsulát v hlavním městě země české měl by rozhodně být prvním. Pochopujete? A co učiníte u Vás?

Sjezd Svobodomyšlných v Omaze odbyl se poměrně dosti hladce i nedošlo k obávaným rozporům a p. To co stalo se kdys na pokyn tak zvaného "Vyššího vzdělání" na sjezdu našem sokolském v Detroit bylo i zde. Rozdávaly se totiž pamflety proti nepohodlnému pracovníku. Takové jednání lidem volným nikterak nesluší a jest při nejmenším zbabělé, když sjezd jakémukoli rozumnému argumentu jest přístupným. Chybou zdá se nám být dále, že ustanovené poplatky za členy jednotlivé a pak ještě z hrubého příjmu těch kterých združení (tedy dejme tomu jako jest veliká dnes naše N. J. S.) uzavrou cestu členství mnohým jednotám čistě svobodomyšlným a čím větším, tím mnohdy pilnějším, jest-li obhájití mají svůj vlastní program a postup odborný. V tom ohledu se mělo státi nějaké jiné o-

patření, protože i veliké podpůrné, národní a čistě svobodomyšlné organizace jako Č. S. P. S., Jednota Táboritů, J. Č. D., Č. S. B. P. J. pracují a celku poměrně vždy prospívají. Dle toho nového ustanovení sjezdového jejich příspěvek není ani jako dobrovolný ani jinak určitě stanoven a na nějakou tu část z příjmu vlastní organizace počítati nelze! Ustanovení o školství, jakož i orgánu se nám velice zamlouvá, jenže však a pouze na dobu tuto, kde není ještě celek, úplný celek v práci, všechny vrstvy našich lidí volných pod jedním praporem. My totiž věříme a na sjezdu chicagském jsme zdůraznili pouze a výhradně v soustavnou organizaci školství svobodomyšlných, jako v soustavný postup všech našich svobodářů máme-li odraziti ostrí útoků živlů zpátečnických, ramenářských a tak zvaných "pokrokovců" v unitariánském a jiném kabátku českých barev. To-li třeba si uvědomiti a výchovu lidu svého dle toho zavést. Věříme v dobré úmysly sjezdu dále, pokud se týče "dorostových klubů" a zakládání jich pro naši mládež. Ale tu hned poukazujeme na celou řadu let činnosti jednot sokolských, jež cvičeními tělesnými mysle dítek našich uvolňovaly a přímo a poctivě podle svobodomyšlného prohlášení zásad naší N. J. S. pracovaly dříve, nežli kdo jiný na té naší "roli dědičné." Nevyčítáme nikterak, ale divíme se, že neřeklo se spíše a otevřeně: "Sokolové jsou veliké sdružení výchovné, pracují po leta a osvědčili se vždy a všude důkladně i dokázali s dorostem více jiných. Proč tedy neschváliti tuto jejich činnost, proč nepodpořiti jejich nezištnou a šlechetnou práci na uzdravení českého člověka a jeho uvědomění, uvolnění, proč nepomáhati všude ku založení jednot sokolských a tím ovšem založení škol tělocvičných, kde mládež se učí nejen českému smýšlení, ale i sama rozumovati... Žel tolik jest nepochopení věci naší! Proč třístit síly, proč nepomáhati jedné a téže věci, třeba jinak cesty naše byly různé. Co na tom jsem-li svobodář z Východu, aneb nějaký ten Západák! Pevné přesvědčení, buď anebo, to necht' platí, bílé, aneb černé! Pro nás jiné cesty býti nemůže a protože nemůže, neberme si za vzor nějaké ty podpůrné a opatrné organizace se štítkem neslaným a nemastným, organizace, jež resoluce sjezdů svých mění podle toho, jakž vyhlídky jsou na zvolení hlavní úřadovny a jimž hlavním bodem jest "business", pojištění v případě úmrtí a podpora v nemoci pouze! Svědomí národní tu pak ovšem neexistuje a svobodomyšlný ráz prohlásiti se nesmí, aby si jen někdo neuškodil, aby takovému obchodnímu pojištění také českému na členstvu nebylo.

Nevíme jak dopadlo v záležitosti br. Trešky z Detroit, jenž na zpáteční cestě ze sletu jako nežádoucí byl zadržán na udání nějakého mizery, anonyma, jenž o něm napsal na přistěhovalecké úřady do Nového Yorku, žeť anarchistou, ale tolik víme, že každý našinec po pětiletém pobytu v zemi této měl by se hlásiti o prvý list občanský. Naše stanovy N. J. S. tak praví výslovně a dle toho se u nás členstvo zachovati musí. Tolik o tom, jako rovněž musíme odsouditi udavačství jakéhož tak zvané lepší kruhy

dopustily se minule v Chicagu. Tam nějaký anonym — ovšem Čech a snad docela intelligent a bratr — udal Sokol Chicago, protože s úspěchem naprostým přešla jeho divadelní prkna "Krista z myslivny". Na kus ten a právo provozovací činí si nároky jistá firma new-yorská. Hrálo se, zpívalo však přece a věc se již urovnala! Na tom ale není dosti. Mělo by se pátrati po dobrodinečkovi, po udavači, jenž nevyhnutelně musí naleziati se v řadách škodolibých nepřátel Sokola Chicaga a což naposled, aby bylo jako v druhé aféře z tak zvaných uměleckých kruhů čili z "umělecké revnivosti". Myslíme totiž nanejvýš nechtutný a nezázivný případ pěvce a jeho kolegyně rovněž v "městě zahrad", jakž udání byli úřadům spolkovým. Jsou to smutné a nanejvýš odsouzení hodné případy a čím dříve pachatelé, anonymové, dopadení budou a řádně ztrestáni tím lépe pro celou naši společnost tu "vyšší" i tu "nižší".

Zrovna v den, kdy vyšlo číslo minulé našeho listu, připoměli sobě naši v Chicagu způsobem nanejvýš vhodným výročí úmrtí našeho Zdrůbka, kdežto v Omaze odhalen byl pomník jinému z volných lidí, to jest Jana Rosického. Práce těchto průkopníků a novinářů jest ovšem pomníkem nejlepším, jako ta láska lidu našeho, jenž jistě na dlouho jich vzpomínati bude. Úmrtím jich utrpěly i ty šiky sokolské

své doby ztráty nezměrné, nebot' jak Zdrůbek, tak i Rosický přáli věci naší a za časté, jako činovníci pilní zasáhli do práce vlastní. Na kolik vykonal Rosický pro ten český Západ, jest všeobecně známo, a čím byl nám Zdrůbek, jako vůdce svobodomyšlných se rovněž uznává a tu zbývá nám jen, abychom ve šlépějích jejich se ubírajíce, pracovali a zase — pracovali.

Dne 19. října bude odevzdána svému účelu prvá Sokolna, prvá tělocvična T. J. S. v Ennis, Tex. Jest župní sídlo a pak jsou tu činovníci dobří a nadšení, již nejen dobro svého sboru, ale i toho našeho celku vždy mají na zřeteli. A povážíme-li, žeť v Texasu, kde hlavně v poslední době všechno co upřímné, zásadní a přímé "nebezpečnou se nazývá tendencí", kde "Orlíci" a živly zpátečnické šikovně se roztahují, již samotné zbudování stánku sokolského stává se důležitým bodem a znamená krok ku předu. Přejeme těm našim jen, aby v Sokolně své prospívali, aby dostalo se jim podpory všeobecné a lid tamní konečně pochopil, co proň i všechny druhé spolky svobodomyšlné a pokrokové znamená to naše Sokolství, co znamená pro výchovu naší mládeže a našeho dorostu pak zvláště. Tož zdar vám, bratří, a činitež se!

Jos. Čermák:

NAŠE ÚČAST PŘI VI. SLETU.

(Pokračování.)

Ukázková cvičení hostů.

Bylo to poprvé v mém životě, kdy přímo hrozil jsem se při pomyšlení na chvíli, až dáno bude znamení k našemu vystoupení. Viděl jsem ty nepřehlédné davy lidí, valící se vehodem k tribunám — viděl jsem vynikající hosty, odborníky, zástupce tisku plniti tribunu hlavní a v duchu jsem si přál, aby za panujících okolností nám vykázano bylo místo, kde bychom v tom ruchu, na cvičišti panujícím, mohli přecvičiti svá ukázková cvičení, aniž bychom poutali k sobě zvláštní pozornost. Měl jsem tudíž před tím stále za to, že i jiná sdružení budou v stejnou dobu cvičiti s námi — ne-li prostná, tedy aspoň na nářadí — představoval jsem si, že na sletišti panovati bude pestrý ruch a tu i kdyby hudba nebyla pro naše cviky upravena tak, jak býti měla, že zastavení hudby a dokončení cvičení bez této nebude působiti tak rušivě. Ale chvíle k započetí cvičení se blížila a obrovské prostranství letenské zůstávalo prázdné, nevyplněno.

Konečně od jižní brány veházejí Sokolky ruské, vedené br. Erbenem. První vystoupení hostů — nastupují samy — žádné jiné sdružení nejde s nimi — nikde nepřistupuje se k nářadí — zraky všech těch tisíců upřeny jsou na devět, bíle oděných dívek, krácejících před hlavní tribunu, aby první podaly ukázkou svých cviků. Tak jsem si ukázkové cviky také nepředstavoval. Bratří, kteří měli program slavnostních dnů na starosti, projevíli sice hostům vzácnou

pozornost tím, že dovolili jim podati ukázky cvičení svých na obrovském tom prostranství, aniž by musili o pozornost obecnstva dělit se s jinými, ale pochybuji, že tím zavděčili se obecnstvu, jehož trpělivost byla způsobem tím těžce zkoušena. Představme si cvičiště, jako tři naše míčová hřiště a u prostřed té obrovské prostoty hlouček cvičících mužů neb žen! Diváci vidí, že se něco děje, že ten hlouček cvičenek neb cvičenců se pohybuje — ale význam, krásu cvičení z takové vzdálenosti postřehnouti nelze. Ruské sestry objevily se zde ale ve velké výhodě. Byly oděny bíle — ne v obleku přesně cvičebním — a tu pohyby jejich na temné půdě ostře vynikaly. Cvičily tak zvanými sněhovými koulemi. Byly to bílé koule zavěšené na tenkých tkanicích a těmi cvičenky prováděly sestavy z cvičení kůzely, a jelikož tkanice, na nichž koule byly zavěšeny, nebylo z dále viděti, cvičení tím jen získalo. Čelné i bočné velké kruhy souborné i nesouborné prováděny byly s jistotou, což svědčilo o pilné přípravě a při různých postojích a obratech jevila se i pozoruhodná snaha po eleganci. Též různými přeměnami, kdy cvičeno bylo s místa, vznikaly pěkné obrazy, takže cvičení zaujalo zájem ohromného počtu diváctva cele a já br. Erbenovi jak k tvorbě cvičení tak i k pěknému provedení gratuluji z plna srdce.

Rusky dokončují svá cvičení — davy lidí tleskají — Rusky s br. Erbenem v čele odcházejí — a v ucho mé pojednou zaznělo: "Bratří a sestry z

Ameriky!" Chvilé, které jsem se přímo děsil, se dostavila. Hudba pro naše cvičení byla rozepsána s takovým chvatem, že za nemožné přímo jsem pokládal, aby rozepsána byla bez chyby — zkouška provedena býti nemohla — neblahé okolnosti zaviniily, že ani sám hudbu vyslechnouti jsem nemohl — a po úspěchu ruských sester máme nastoupiti my! Leč nezbývalo času na úvahy. "Nastoupit!" dávám povel a v příštím okamžiku již vedu osm boreů a osm Sokolek do středu arény s pocity, o jichž vyličení marně bych se pokoušel. Ještě dnes vzpomínka na tuto chvíli otřese celým mým nitrem! Sokolky kráčely do středu arény vesele, nemajíce ani tušení, co děje se v nitru jejich evičitele — s jakými obavami je do arény provází. — A pohled na těch osm veselých dívek, které byly št'astny, že dočkaly se splnění svých snů, působil na mne ještě tísnivěji. Nemyslíl jsem na sebe — ale na ně. Jdete vesele — šeptám si — poneseťte hlavy tak hrdě vztýčené, až budete opouštět cvičiště? Leč obavy moje o výsledek našeho vystoupení neměly dlouhého trvání — zmizely pojednou, jako nějakou kouzelnou mocí zaplašený. Ten jásot tisíců, který americké Sokolky a Sokoly pojednou uvítal — nadšené volání, kterým byla naše družstva pozdravována, jako by přímo ohně nalilo do žil mých, jako by rázem zbavilo mne veškeré tísně. V nitru mém uhostila se rázem opět neoblomná důvěra v těch osm sester, které s takovou láskou, s takovým nadšením, pílí a vytrvalostí na tuto chvíli se připravovaly, a když dorazili jsme na místo, s jakýmsi vzdorem dával jsem povel k nastoupení, v němž vznikalo pevné přesvědčení, že nezdár našeho vystoupení jest vůbec nemožným!

Sokolky nastoupily k tancům, kapelník bratr Herrman dal znamení hudebníkům — hudba spustila předeheru — a Sokolky s prvním akordem melodie začínají svůj tanec mazurkový. A jako bychom nejednou — ale několikráte byli zkoušeli! — jedna věta hudební plyne za druhou, — až tanec bez nejmenšího přerušení končí za velkého jásotu lidu. Sokolky tančí číslo druhé, vážný valčík — tempo hudby někde poněkud volné — ale jediné mávnutí paží a kapelník br. Herrman hned uhodl mé přání a i tento tanec skončen byl bezvadně. Poslední tanec — polka — sestavený na Nedbalovu českou polku, tanec rychlý, s četnými přeměnami, tanec složený z prvků živého temperamentního skotského "Highland Fling", spojených s českou polkou, tanec, který rychlým tempem svým a odvážnými skoky poskytnouti měl Sokolkám nejvíce příležitosti zaskvíti se svojí hbitostí a vytrvalostí, tanec, o kterém jsem měl za to, že bez důkladné zkoušky s hudbou na-prosto nelze hladce provést — a hle! i ten končí Sokolky se svojí obvyklou svižností a živostí, neb v hudbě nescházelo jediného akordu, jedině noty! Bouřlivý potlesk jest Sokolkám odměnou a ony odstupují, aby učinily místo Sokolům. Tito nastupují (bez hudby) rejoytým poklusem, při čemž znázorňují různé eviky athletické, až konečně zaujímají místa pro rohování. Cvičí opět bez hudby, čímž cvičení značně na svém původu ztrácí — ale cvičí s přesností až překvapující. Opořád stojící Francou-

zové sledují cvičení s nemalým interese. Již pouhé podávání rukavice, jako část cvičení, jest hlučně aplaudováno. Nejdříve přecvičeny jednoduché sestavy, v nichž znázorněny jsou útok i obrana, v ruchu volném i výstředním — pak úniky a četné různé "tricky", jimiž obratní rohovníci své soupeře překvapují; utvořena jest hvězda a eviky rohovníké provedeny jsou ve dvojicích — jedni útočí, druzí kryjí, unikají — až konečně cvičení vreholí v šestnáctidobých sestavách, z nichž poslední končí porážkou jedné a se země zvednutím poražených velikodušnými vítězi. Sokolové za bouřlivé pochvaly odstupují a Sokolky nastupují k cvičení reje tennisové, provázené americkými národními písněmi. Kapela hraje písně americké právě tak živě, jako jsme zvyklí slyšeti od kapel amerických a válečná píseň Jižanů, "Dixie" má snad živý, divoký temperament. Cvičení skončilo bez nejmenšího pochybení a my odeházíme, abychom učinili místo již nepřelivě čekajícím, v pohovu po celou tu dobu stojícím Francouzům a odehod amerických družstev provázen jest pravou bouří potlesku, nadšeného volání, bouřlivých pozdravů. Odborný zpravodaj "Nár. Listů" píše následovně:

"Vešli na cvičiště z jižní brány americké ženy a mužové za vedení br. Čermáka a současně ze severní brány přišlo 54 gymnastů francouzských, kteří se postavili před hlavní tribunou, čekající v pohovu po celou dobu, než ženy americké přecvičily tři sestavy svých pružných, tanečních eviků za zvuků valčíkové hudby. Taneční nastupování v jednotlivé řady těchto osmi Američanek, jich přesnost, lehkost a výraznost pohybová budily úžas stejně jako neunavná vytrvalost, s jakou provedly v 22 minutách tři oddíly svého vystoupení. Muži američtí také v počtu osmi provedli také tři sestavy eviků. V prvním oddílu provedeném v ustavičném poklusu, vyčerpán byl úplná prostý tělocvik s během i vrhy. Druhý oddíl tvořícího znázornění pohybů v boxování. Oblékání rukavice boxerských provedeno jako část cvičení a všechny oddíly eviků boxerských provedeny s úžasnou jistotou a vytrvalostí. V třetím oddíle sledovali jsme čtyři páry, stojící proti sobě v boxerském souboji, které podaly všechny útoky, obrany, triky a klíčky v boxování, provedené v rychlém tempu a s mathematickou dochvilností. Výevik a vytrvalost těchto amerických eviček vzbudily opravdový obdiv, jehož projevy četné diváctvo nikterak neskrylo. Nyní provedlo 8 amerických žen ještě rej s tennisovými raketami. Nastupy a roze-stupy i odehod daly se opět v rychlém tempu a s mnoha proměnami. Ve cvičení raketami vyčerpána byla hra tenisu do všech podrobností. Kombinace tohoto cvičení byla stejně obdivuhodná jako předešlých svou úplností i rychlým spádem."

Přes to vše, že cvičení naše strhla tisíce diváků k nadšeným projevům pochvaly, nemohu s dobrým svědomím říci, že byla provedena s touž grácií, lehkostí a svižností, s jakou jsem byl zvyklý vídati Sokolky, když cvičily na hladké podlaze. Žádal jsem před naším odjezdem, aby na sletišti, na místě pro naše cvičení určeném, napnuta byla bílá plachta, tak

aby Sokolky nebyly nuceny tančiti na nerovné, písčité půdě. Druhou příčinou k žádosti mé bylo, že na bílé plachtě precizní pohyby nohou jest možno i vzdálenějšími pozorovateli do všech detailů sledovati. Proto také daly si Sokolky zhotoviti cvičební oblek, pozůstávající z bílých živůtků a černých "blumers", punčoch i střevíčků — aby dolní část těla od bílé půdy při cvičení ostřeji se lišila. Nejednalo se o docílení nějakého umělého efektu — chtěl jsem pouze, aby různé sestavy kroků, postoje a poskoky mohly odborníky lépe býti sledovány a posuzovány i s míst vzdálenějších. Vše bylo ochotně slíbeno, ale já na cvičišti v tom ruchu ne a ne najíti jediného člena komise, které byla věc ta odkázána. Tím se stalo, že Sokolky v lehkých, jemných střevíčkách svých musily tančiti na drsné půdě, a když při poskoku doskočily na vyčnívající kamínek neb narazily na kamenou značku, výraz radosti a veselosti s tváře jejich rázem zmizel a na jeho místě objevil se výraz palčivé bolesti. Nepronásím to jako stížnost, neb přesvědčil jsem se sám, že kancelář nařídila podřízeným komisím i mnohé jiné věci, které též nebyly vykonány s žádoucí přesností a dochvilností a nemohla tudíž býti činěna zodpovědnou v takovém ruchu za ta některá opomenutí — ale upozorňuji na okolnost tu pro budoucnost, účastní-li se naše Sokolky ještě někdy sokolského svátku ve staré vlasti, aby vše, nejen hudbu, ale veškeré jiné potřeby evičitel vzal s sebou, aby žádostmi svými neobtěžoval přetížené členy různých komisí a aby "po americku" vše zařídil, opatřil a za pomoci svých boreů upravit si sám!

* * *

Francouzští gymnasté, kteří vstoupili do arény zároveň s námi a byli nuceni vyčkati, až my skončili, provedli nyní svůj obligátní box, v kterém projeví i někteří starší pánové neobvyklou pružnost a přesnost. Živý jejich temperament zračil se v každém pohybu a i po jejich cvičení otřásaly se tribuny nadšenými projevy pochvaly.

Po nich vystoupilo družstvo amerických Slováků které provedlo ve slováckém kroji za hlučné pochvaly známé cvičení s valaškami, čímž cvičení hostů bylo skončeno a obecnost nyní s napjetím čekala, aby mohlo popásti se na tom nejkrásnějším momentu, pohledem na tu korunu všech sokolských sletů, která bratřím našim zajistila primát mezi všemi tělocvičnými organisacemi evropskými — a sice sletová protná Sokolů a žen.

Jak prováděti ukázková cvičení.

Sokolové a ženy po dobu cvičení hostů seřadují se v šatnách pod tribunami a když bratři Slováci opustili arénu, nebyli ještě seřaděni. Aréna zůstává chvíli prázdnou — a chvíle té používám k objasnění shora uvedené poznámky, že tak "jsem si vystoupení hostů nepředstavoval" a naznačím zároveň, jak by pořad cvičení těch uspořádán býti mohl, aby vyhověno bylo nejen hostům, kteří na vystoupení své tak bedlivě se připravují, ale aby vyhověno bylo i obecnstvu, zvláště tomu, které jest od evičích příliš vzdáleno a nemůže míti z těch nejkrásnějších eviků ukázkových požitku naprosto žádného.

Bylo poukazováno na to, že ukázková cvičení nelze provést s hudbou a při tom oživení arény evičením sdružení jiných, domácích, různých žup, poněvač by zvuky hudby ostatním evičením byla na závadu. Souhlasím — pokud počítá se na hudební doprovod celé kapely — ale nevidím žádné příčiny, proč ukázková cvičení osmi neb šestnácti evičenek neb evičenců provázeti musí celá 120členná kapela! Nebude-li při budoucím sletu ukázkovým evičením vykázáno zvláštní místo, jak bylo úmyslem letos, pak následující způsob, jak za to mám, problém ukázkových cvičení rozluštil by ku spokojenosti všeobecné: 1. ukázkové eviky at' předloženy jsou technické komisi a ta at' rozhodne, zdali mezi vzorná ukázková cvičení vřaděna býti mohou. (Původnost, sestavení a provedení bud'tež komisí odborníků přísně souzeno, at' evičitel vidí nejlepší odměnu za svoji práci v tom, když jeho cvičení v seznam vzorných cvičení vřaděno bude.) 2.) Stačí, když k doprovodu ukázkových cvičení rozepíše se hudba jen pro 8 nejvýše 12 hudebníků (ušetří se vydání a zbytečných zkoušek s velkým počtem mužů). 3.) Zhotoviti nízké podium, které by bylo lze lehce odstraniti a na jiné místo rychle přenést a na tom at' ukázková cvičení jsou prováděna. Mnou navrhovaná na zemi napnutá bílá plachta by úplně vyhověla. 4.) Ukázková cvičení at' nejdříve provedena jsou těsně před hlavní tribunou s průvodem hudby 8- neb 12členné kapely, která zaujme místo v bezprostřední blízkosti evičících. 5.) Dále od místa eviků vzorných, tedy proti tribuně jižní i severní a proti tribuně členské, kam by zvuky hudby nepronikly, mohou svá cvičení prováděti různé župy, jednoty a taková družstva, jejich cvičení by do programu cvičení vzorných zařaděna nebyla. Slabá hudba by stačila evičencům i divákům na tribuně a od vzdálenějších evičících by slyšána nebyla. Tím způsobem by předešlo se dlouhému čekání, zbytečnému prodlužování pořadu evičebního a zraky obecnstva měly by stále na čem se pásti, nemusily by bud' zírati dlouhé chvíle do prázdného prostoru neb viděti uprostřed obrovské arény několik evičenců neb evičenek, aniž by na tak velikou vzdálenost mohlo míti z toho nejlepšího cvičení jakého požitku. Slyším námitku: tedy jen pro hosty na hlavní tribuně eviky vzorné? Nikoliv. Ještě v týž den mohla by plachta neb podium přeneseno býti před tribunu členskou a zde ukázková cvičení opakovati a župy a jiné jednoty by předstoupily zase před tribunu hlavní — druhý den pak změna ta provedena by byla před tribunami jižní a severní a tak by se docílilo, že každému poskytnuta byla by příležitost ukázkové eviky viděti a správně posuzovati — a když by již předem veřejně ohlášeno bylo, před kterou tribunou vzorná cvičení prováděna budou, zaopatřili by si tam lístky ti, kteří se o eviky ty zvláště interesují.

Já sám cítím, že trpělivost obecnstva je těžce zkoušena, když uprostřed arény téměř půl hodiny evičilo jen osm našich Sokolek a osm Sokolů, cítím jsem, že nelze ani u odborníků vzbuditi za těch okolností o eviky nějaký zájem, když nemohou po-

hyby řádně sledovati. Seznal jsem z vlastní zkušenosti, jak jinak jevila se zrakům mým některá cvičení, když jsem sledoval je ze vzdálené tribuny a jinak, když při zkoušce pozorovati jsem je mohl z blízka, a proto v zájmu těch vzorných družstev, která činí slet tak zajímavým a poučným, v zájmu obecnosti, které takovou účast' jeví na všem, co Sokolstvo podniká, v zájmu těch tvůrců cvičení, kteří mají právo, aby tvorba jejich posuzována byla spravedlivě, podávám tento nástin předvádění cvičení ukázkových, a činím tak v naději, že věnováno bude návrhu tomu v rozhodujících kruzích trochu pozornosti, pokud nenavrhne některý jiný bratr něco lepšího, lépe vyhovujícího.

Prostná Sletová.

O prostných cvičeních napsal odborný zpravodaj "Národních Listů" následující:

"Účastenství borecovo na prostných cvičeních není prosto sebezapření. Aby účín společného cvičení byl opravdu mohutný, nutno, aby 6000 žen a 11.000 mužů dobrovolně, ale úplně utonulo v této záplavě. Jednotlivec nesmí tu býti více než kamenem velkolepé budovy, jednotlivec musí zmizet, aby celek měl úspěch. A při tomto úplném pokorení ctižádosti, potlačení svého já, musí na druhé straně přece každý jednotlivec zůstatí svým, musí intensivně pracovati a přemýšleti, neboť úspěchu dobývá celek, ale pokaziti zdar může každý jednotlivec. Prostná se stala chloubou Sokolstva. Od slavnosti ke slavnosti nejrůznějších asociací, uní a bundů tělocvičných byste mohli putovati a nenaleznete toho, co půldruhého statisíce diváků naplnilo horečkou nadšení."

Podepisují každé slovo, v úvaze této pronešené. Účastenství borec při prostných znamená sebezapření — jednotlivec musí zmizet, aby celek měl úspěch! Proto u nás prostným tak špatně se daří, poněvač naši borei nejsou odchováni ještě tak, aby v zájmu celku dovedli potlačití svoje já. Prostná proto jsou — neb mají býti — korunou tam, kde Sokolstvo podává ukázky své práce výchovné, poněvač zde Sokolstvo neukazuje svoji výspělost jen po stránce fysické — ale též do jisté míry výsledek výchovy po stránce mravní. Zapřítí sebe, jen aby triumfovati mohl celek — pracovati duchem i tělem, osvojiti si eviky prostné tak, aby vystihnuta byla myšlénka jejich tvůrce a při tom býti jen neviditelnou částkou toho mocného, triumfujícího celku, pěstovati pilně prostná v každé hodině cvičební (ne jim se vyhýbati, jak často vidíme u nás) a za tu práci, za tu námahu viděti dostatečnou odměnu v tom, že jako neviditelný prvek před davy diváků přispívati bude jen k úspěchu Sokolstva veškerého — v tom viděti jest již jakýsi stupeň mravní výchovy, v tom viděti jest značný stupeň dobrovolné kázně, v tom zračí se láska k věci sokolské!

A krásný obraz všeho toho, co prostná znamenají — spatřil jsem, když severní a jižní branou na dané znamení valily se do arény mocné, nekončné 32stupové proudy; severní proud vede br. Bílek, jižní br. Havel a nad tribunami hostí nástup a cvičení řídí náčelník br. Vaníček, jehož pronikavý

hlas, mávnutí praporcem uvádí tu obrovskou massu v pohyb — jako obratný strojvůdce řídí svůj stroj. Sleduji boree, kol tribuny kráčejející, vidím vedoucí, jak zraky jejich stále a stále obráceny jsou vzhůru, k milovanému vůdci, aby jen postřehnouti mohli každý jeho pohyb — a v tom pohledu zračila se též vroucí touha každého jednotlivce, aby hřivnou svojí přispěl ku zdaru prostných, aby jediným pochybením nezmařil to, co mělo býti korunou, tím největším triumfem svátku sokolského!

Nástup jest proveden, těsně sražené 8stupové proudy stojí čelem proti hlavní tribuně, čekající na znamení k rozstupu. Vaníček mávne praporcem, znamení to krajním zástupům — mávne podruhé — po třetí — a mne zmocňuje se úzkost. Rozstup není proveden tak hladce, úsečně a přesně, jak bylo očekáváno. — Byl to moment, který vzbuzoval ve mně obavy, neb sledoval jsem před tím od tribuny členské rozstup při zkoušce a viděl jsem, jak obtížno, ba skoro nemožno jest ovládati tak obrovskou massu lidí. Ale díky bedlivosti jednotlivých členů, díky ostražitosti vedoucích — rozstup jest proveden bez větších zmatek a přes jedenáct tisíc boreů vyplňuje celé to ohromné prostranství v upažení. S tribun zaburácí pravá bouře pochvaly — a borei stojí jako sochy, upírají zraky k vůdci svému, čekající na znamení k připažení. Chvíli panuje hrobové ticho — až konečně na dané znamení paže zrakům našim rychlostí blesku zmizí a v ucho zalehne třeskutý zvuk — způsobený připažením více než 22.000 paží s potleskem. Zvuk ten strhuje diváky k novým výbuchům nadšení — ale já nemohu zbaviti se myšlénky, že rychlé, hbité a tiché připažení působilo by dojmem mohutnějším!

Z hudebního pavilonu zavzněla fanfára — tisíce a tisíce obnažených paží se vztyčují — prostná počínají a moje dávná touha, býti výjevu toho jednou svědkem, dochází svého splnění.

Zapomínám rázem, že pozoruji provádění cvičení prostných — barvy na prostranství letenském v záři sluneční se mění, že zdá se, jako bychom zřeli před sebou obrovský pohyblivý obraz. Vidíš tisíce obnažených paží, ale rázem tělová barva mizí a pláň vyplněna jest bílou barvou trikotů — následuje předklon a k barvě bílé přidružuje se modrý lem — barva to spodků — a při úklonu vidíš barvy všechny — tělovou, paží a obličejů, bílou živůtků, ztrácející se dole v modré barvě spodků. Připadá mi, jako by tvůrce cvičení měli právě tuto hru barev na mysli — aby jedna s druhou se střídala a rázem opět aby v harmonickém souladu objevily se všechny, a zase opět tak zmizely, jak se byly objevily.

První oddíl jest ukočen — cvičenci stojí v pohybu a diváci dávají na jevo své dojmy dle povahy své — svého temperamentu, své nálady. Jedněm kanou slzy po tvářích, druzí v rozjaření volají slávu, divoce tleskají — jiným opět plá oko nadšením a stojí na tribuně jako sochy — jako by úspěchem prostných byli ohromeni.

A jak působila cvičení ta na nás — Američany?

Nepláčem. — Amerika odnaučila nás plakati, prolévati slzy nad úspěchem. Ale hrud' naše jako by rozskočiti se chtěla pýchou — dávno nepoznaným nadšením. Cokoliv velikého v Americe spatříme, jest pro nás cizí — jsme zvyklí velikost všeho ztotožňovati s cizinou a v našem vlastním středu spokojujeme se s úspěchy, které u porovnání s velikou a bohatou cizinou jsou vždy jen úspěchy nepatrnými. To vědomí za dlouhá leta pobytu v cizině vžilo se v nás tak, že již jaksi přirozeným zdá se nám býti, že jen to, co Amerika, cizina, podniká, může býti velikým. A zde vidíme ten obrovský úspěch — zde vidíme, že zástupci cizích, velikých národů s obdivem pohlízejí na úspěch české věci — vidíme tu velikost, cítíme, že úspěch ten náleží nám — že jsme také částí toho celku, který zde úžasem plní svět, který slaví zde takový triumf a oko naše plane, hrud' se dme — celým naším tělem zachvívá pocit dávno nepoznaný a jediný pocit, který nám tuto chvíli radosti a pýchy poněkud ruší, jest pocit lítosti, že svědkem tohoto nádherného divadla nemůže býti ten česko-americký dorost, který naše snahy, úspěchy a nepatrné vymoženosti porovnává stále s úspěchy a vymoženostmi národa amerického a dle toho činí si své úsudky. Jak lehce rozluštěn byl by problem našeho budoucího života v Americe, kdyby bylo možno k slavnostem sokolským pořádati výpravy česko-americké mládeže — aby mládež ta mohla viděti, že také to, co utlačovaný Čech dovede, ani bohatý, veliký, mocný, svobodný národ nedovede!

Podruhé zavzní fanfáry, Sokolové cvičí oddíl druhý — pak třetí, čtvrtý a pátý, a nadšení lidu se stále stupňuje — a když v pátém oddílu proveden byl podpor ležmo — když přes jedenáct tisíc těl pojednou kleslo k zemi a s příštím akordem opět se těla ta vymrštila ve výpad — tu zdálo se, že přímo horečné nadšení lidu nezná mezí. Byl jsem často svědkem, kdy na tribunách zaburácí pravá bouře nadšení, když hráč míčový v kritické chvíli obratnou hrou rozhodne vítězství — byl jsem často svědkem, když tisíce a tisíce universitních studentů div, že tribuny nezboří nadšením nad úspěchem čtyř fotballové — ale jaký to rozdíl v nadšení! Jaký to rozdíl, je-li volána sláva jednotlivému, placenému hráči — je-li nadšení vyvoláno několika zvláště pro hru vycvičenými jednotlivci — a nadšením, kde lid jásá nad skvělým výsledkem výchovné práce výkvětu národa! Při jásotu, jakých býváme svědky zde, zůstáváme klidnými — ano často se od jednotlivých projevů s nevolí odvracíme — pohlížíme na mnohé jednotlivce v domnění, že snad nešťastník pozbyl rozumu — ale to nadšení, projevované nad triumfem práce sokolské — to budí úctu — to uchvacuje!

Nepíši o prostných se stanoviska odborníka. Prostná vykonala svůj úkol — stala se korunou svátku sokolského — získala myšlénce sokolské tisíce a tisíce nových stoupenců — zanesla dobrou pověst Sokolstva a s ním i jména českého do zemí cizích — a proto píši o prostných jako Čech, jako Sokol. Jako tělocvikář, mám o seslavách prost-

ných svůj ustálený názor, který neostýchal jsem se projevit nikdy a neostýchal bych se projevit jej i zde — ale v tom nadšení, v té pýše, jaká se nás všech zmocnila nad pronikavým úspěchem české věci — v té lásce, jakou všichni jsme prodechnuti k společné myšlénce, a byt' by nás dělily spousty vod, a byt' osudem již určeno bylo nám dokončiti svoji životní dráhu v cizině, v těch pocitech nerylitelné radosti odborník ochotně ustupuje, aby učinil místo Čechu a Sokolu!

Sokolové za bouřlivého volání slávy opouštějí arénu a z bran vycházejí proudy žen. Objevení se prvních řad jest znamením k novému jásotu, novému nadšení. Ženy oděny jsou v oblek temně modré barvy s bílými límeči — hlavy jejich kryty jsou růžovými šátečky, takže při rozstupu zdá se, jako by cvičiště změněno bylo v makové pole. (Jen ten cvičební oblek, sestry milé, si pozměňte — ta temná, jednotvárná, smutná barva tak spanilým bytostem rozhodně nesluší! Jaký to krásný pohled bylo by poskytovalo cvičiště, kdyby temně modrý živůtek zaměněn byl za bílý!) Nástup k prostným zdařilý — a rozstup — budiž ku cti sester poznamenáno, téměř bezvadný. Že ženám podařil se rozstup lépe než Sokolům, o tom bylo mnoho psáno a mluveno — ale nesmíme zapomínati, že snadněji lze ovládati pět tisíc, nežli jedenáct tisíc. Tím ovšem nechceme sestrám na zásluze o zdařilý rozstup ubírat — naopak všechna čest jak vedoucím, tak i všem cvičenkám.

Na prostných žen byl nápadně znatelný vliv našich cvičení amerických. — Zpravodaj "Nár. Listů" o cvičeních těchto píše:

"Prostná žen mají v sobě cosi symbolického. Cvičenky samy na př. našly v druhém oddílu symboliku sbírání květin. — Pěkný jest IV., zejména poskok do postoje, představujícího letícího Merkura. Prostná žen se liší od běžných dosud cvičení, a před časem byla by snad nemožná. Jest zajímavé, že tato cvičení největší oblíbenosti došla u venkovských jednot i občanstva, které je na veřejných cvičeních vidělo a bylo jimi přímo okouzleno. Nový důkaz, že prvky esthetické stále mají největší působivost na diváka, a jsou proto bezpečným vodítkem v tělocviku. — Prostná povstala ze soutěže; jsou prací našich dorůstajících odborníků sokolských. Bylo sice třeba opravy, provedené ženskou komisí za součinnosti technického odboru Č. O. S., ale cvičení jsou dokladem rostoucí zdatnosti theoretické i praktické našich Sokolek. Velkou pílí stála cvičení nových motivů, jež nelze vymeziti tak určitě jako rovné polohy vzpažení nebo upažení a pod. Mírný úklon hlavy, trupu, zakrouhlené pohyby paží v šikmých polohách i pouhé postavení nohy ve stojících nožných, vyžadují jemného krasocitu. Mýlil by se, kdo by soudil, že tento krasocit jest ženám vrozen; bylo třeba mnoho práce, aby pohybům dostalo se lehkosti, již cvičení vyžadují. Cvičení jsou důkazem, že tělocvik počíná se dělit na směr mužský a ženský: mužský jeví sílu a ráznost, ženský lehkost a lahodu."

To jest směr, jaký hájil stále "Sokol Americký" — a ať těžko bylo naléztí ohlasu — přece, jako každá dobrá věc, i tento směr pronikl — proniknouti musil! Bylo psáno nejednou na místě tomto, že až věc tělocvičnou vezmou do svých rukou ženy, počnou tělesnou výchovu přispůsobovati svému jemnocitu, své náklonnosti, své přirozenosti. Nečekal jsem, že směr ten nastoupen bude tak záhy — a proto tím větším potěšením naplnilo mne, když spatřil jsem vydaná prostrná žen a na první pohled jsem postřehl, že tělesná výchova českých žen již zabočuje na tu dráhu, kde žena i v tělocvičně zůstane ženou — ženou zdravou a při tom též ženou, honosící se vytrvalostí, honosící se uhlazeností, — bytostí, v níž vytrvalost snoubí se s krásou, elegancí. Ať muž staví před veřejností na odiv svoji sílu, svoji odvahu — i svoji hřmotnost, chcete-li, ale žena ať podává ukázkou výsledků tělesné výchovy vytrvalostí, krásou, uhlazeností.

Ale podati ukázky nového směru eviků tělesných nebylo úkolem tak snadným. Esthetické prvky, sestavené v ladné sestavy, lze náležitě uplatniti při menším počtu evičenek — při větším množství mohou se snadno zvrhnouti — eviky symbolické mohou klesnouti na směšné karikatury, schází-li důkladná základní příprava. A když na první pohled zdálo se mi, že sestry, které evičení prostrná sestavovaly, pohybují se v příliš úzkém rámci, jako by snad tuto látku evičební náležitě posud neovládaly, anebo jako by se bály rozběhnouti se pro látku po tom nedozírném prostranství, čerpali z přímo nevyčerpatelné studnice prvků esthetických — záhy jsem poznal, že jednaly rozšafně, že věděly, že musí počítati s velkým počtem těch, jimž eviky podobné až posud byly cizími, že nutno nový směr nastoupiti opatrně, pozvolna, a v duchu projevoval jsem jim svůj obdiv — jak důmyslně problem ten rozluštili dovedly. Sestavily eviky tak, že nový směr byl v nich patrný a přece jen stala se evičení přístupnými všem — eviky, jež lze bylo k plné platnosti přivesti i při tom velkém množství evičících a přece jen podati pěknou ukázkou nového směru tělocviku čistě ženského. A proto, kdo by chtěl evičení podrobovati přísné odborné kritice, nesmí zapomínati, co vše při tvorbě evičení těch sestry na zřeteli míti musily.

Za zvuků pěkně přiléhající Pospíšilovy hudby pět tisíc evičenek provedlo svoje prostrná tak, že právem dělily se o obdiv a bouřlivou pochvalu s muži. Jmenovitě pátý oddíl, který nejvíce přibližuje se k evikům tanečním, vzbudil pravé nadšení a když po jejich odchodu zaburácel arénou nadšený, několik minut trvající potlesk, cítil jsem, že ten projev uznání statisíců platící jak sestrám evičitelkám, tak i sestrám evičícím, jest zasloužený v míře vrehovaté.

Po odchodu žen vyplnily arénu různé Župy a tu se vzdálené tribuny, kam jsem se uchýlil, abych mohl prostrná pozorovati, těžko bylo sledovati veškeré ty ukázky, jaké zde četné Župy podávaly. Byla prováděna prostrná, evičení skupinová, evičení vesly, sekerami, holemi, kladinami a tu a tam

objevila se zrakům mým velice pěkná ukázka tělocvičné tvorby, kterou, žel, v tom pestrém ruchu a ze vzdáleného místa pozorovati nebylo možno tak, abych o nich podrobněji rozepsati se mohl. Tato rozmanitost byla velice pěkným zakončením prvního slavnostního dne veškerého Sokolstva — a když o půl osmé oznámeno bylo výstřelem zakončení programu, opouštěli tisícové lidí sletišť plni nadšení nad báječným úspěchem práce sokolské, nad těmi obrazy, jež z myslí účastníků snad nikdy nevymizí.

* * *

Že prý VI. slet živě připomínal slet pátý — tak zdělováno mi bylo četnými účastníky česko-americkými, kteří byli svědky V. sletu a letos též s námi konali cestu přes oceán. "Kdo viděl slet pátý — mohl říci, že viděl šestý..." slyšel jsem úsudek, pronesený ústy několika. Možná — já projevuji pocity, jaké ve mně vzbudil slet letošní — nebot' byl to od r. 1887 první slet Sokolstva, jehož jsem byl svědkem. "Nástup stejný — a i prostrná zdála se nám býti stejnými..." mluvilo se dále. Věřím, že prostrná, ať v sestavách líší se sebe více, vzbuzují v diváku neodborníku pocit stejnosti a mám za to, že v budoucnosti bude nutno sestaviti prostrná tak, aby i laikové viděli v nich něco nového. Schopných sil tvůrčích má Sokolstvo české dosti — k těm druží se vzácná obětavost činovníků župních — mužstvo láskou k věci sokolské přímo hoří — a tyto tři věci postačí, aby budoucí slet nejen v prostrných, ale ve všem odlišným byl od sletů posledních. Má-li zájem lidu o sletu býti udržen, musí rozhodující kruhy i této věci věnovati pozornost.

* * *

Hold Sokolstva Praze.

V neděli, dne 30. června, vzdalo Sokolstvo hold královské Praze a s ním spojen byl průvod hlavními ulicemi pražskými. O podrobné zprávy o této významné části sletu postaral se též dříve již bratr Jičínský — a proto od líčení průvodu upouštím. Zaznamenávám jen tolik, že při té mohutnosti průvodu největší dojem na mne učinilo to nadšení lidu, který sokolské šiky všude pozdravoval. Široké Václavské náměstí bylo tak lidem přeplněno, že průvod jen s velkými obtížemi mohl se bráti v před — ano jednu chvíli již jsem čekal, že to moře jásajícího lidu provalí hráz, kterou tvořila policie a Sokolové, a nás zaplaví — ale vždy několik slov z úst bratra Sokola stačilo, aby lid zachoval i při tom horečném nadšení žádoucí pořádek. Zde viděn byl nový úkaz, jak lid český k Sokolstvu lne — jak si těch šiků sokolských váží — v jaké úctě je chová. Zpravodaj "Nár. Listů" vystihl nejlépe obraz, jaký poskytovaly ulice pražské v neděli dopoledne, v následujících slovech: "Plesání lidu, železný krok Sokolů, hudba a povely — vše splývalo v jeden harmonický zvuk, v onen šum, který táhne s větrem korunami stromů. Horoucné nadšení lidu zářilo v pohmutím zvlhlých očích mužů, stareů, žen i dětí a chvělo se i v pozdravných odpovědích Sokolů."

Když veškeré Sokolstvo shromáždilo se před radnicí, vystoupil na tribunu miláček veškerého Sokolstva Slovanského, starosta Svazu a Č. O. S., dr. J. E. Scheiner, a oslovil sražené šiky sokolské řečí, jejíž každé slovo nalezalo živý ohlas v srdci každého upřímného Sokola:

“Nás nesvedla pod prapor společný ani dobývačnost cizích lánů,” pravil mezi jiným, “ani zlý pud po útisku a nenávisti druhých, nás nesvedla v tábor sokolský ani touha po nadvládě ani jakýkoliv politický záud, ale silná vůle umožnění národního rozvoje, hluboký smysl pro životní potřeby našeho lidu, pro jeho přirozené kulturní a hospodářské žití, jež chceme podepřítí zdravou výchovou nových, statných českých pokolení, upřímnou péčí o zdravý vývoj těch nepřehledných davů, obývajících daleké oblasti slovanské, o něž dosud namnoze nikdo se nestaral, ať pohroma na všech stranách hrozila a dosud ještě hrozí. A prohlašujeme slavně a důrazně, že od této práce neustaneme, dokud neuzříme všechen lid náš bez rozdílu a rozlišování na bezpečné cestě důstojného rozvoje, ovládaného duchem bratrství a opravdové lásky vzájemné, dokud nevyhladíme z území našich zástí a násilí, dokud nestaneme všichni sobě rovni a volni, ovládaní vědomím, že Slovanstvu připadl do budoucnosti úkol hlasatele a plnitele vznešených hesel lidskosti, spravedlnosti a rovnosti národů, jimž ono především ve vlastním středu plný a všeobecný průchod zjednatí jest povinen. Půjdeme tak jen ve šlépějích předků našich, silni v sobě i silni vůči každému, kdož stavěl by se na odpor tomuto úsilí našemu. Nuž, bratři, s tímto posvěcením, s tímto slibem spějme dál a v před, idea sokolská, věčně mladá, věčně svěží a krásná, nechat’ vede řady naše v další neutuchající, tuhou práci a úpol pro spásu a dobro našeho lidu. Od Kavkazu k Šumavě, od Balkánu k Baltu, nechat’ zní povel náš, volající mládež, muže a ženy k nadšenému úsilí. Naše jest, bratři, budoucnost, budeme-li sami na stráž a především pokroku a rozvoje lidu svého pamětlivi! S heslem tím rozlétněmež se po svých nivách, pláních a lesích, chopmež se znovu díla povznášejícího, připravme národům svým půdu pro další, trvalý, slavný život. — Na zdar!” (Bouřlivá pochvala, potlesk, neutuchající volání “Na zdar!”)

Na důkaz vděčnosti Sokolstva odevzdal dr. J. E. Scheiner primátoru měst pražských dr. K. Grošovi nádhernou Suchardovu plaketu “Praze královské”.

Dru. Scheinerovi odpověděl starosta města Prahy, dr. K. Groš, který končil svoji řeč těmito slovy: “Srdce každého věrného Čecha, hledíe na statné voje českých Sokolů, pocít’uje nejen oprávněnou hrdost a pýchu nad velikou vyspělostí a dokonalostí tělesné výchovy našeho národa, ale chová též pevnou naději, že šiky tyto, pracující svorně a jednotně za jediným cílem, spojení jediným poutem obětavé lásky k vlasti a národu, zabezpečí bohda národu tomuto ve staroslavném bytu jeho, v českém nedílném a nerozbořném království štěstí a lepší budoucnost, čemuž volám zajisté, že za souhla-

su všech přítomných našich přátel vroucí “Na zdar!” (Bouřlivé, dlouhotrvající opětované volání “Na zdar!”)

Hudba hraje “Hej, Slované!”, celé ohromné shromáždění hudbu zpěvem doprovází. Velebný, povznášející okamžik! Po zapění dán povel k rozchodu, který vykonán tiše, hbitě a hladce.

Pozvání hosté na to shromáždili se na radnici, kde bylo tak zvané “reception”, já však šel za povinností — která volala mne opět na cvičiště. V obavě, že ten nával lidu v ulicích pražských bude stěžovati značně dopravu na Letnou, chtěl jsem v čas o to se postarati, abych s družstvy svými byl pohotově ve chvíli, až odpoledne po druhé dáno nám bude znamení k nastoupení.

(Dokončení.)

Dr. J. Rudiš-Jičínský:

PO DNECH SLAVNOSTNÍCH.

(Dokončení.)

Když dorazili jsme do Prahy, když shlédli jsme veškeru tu práci, přičinění a mravenčí píli činovníků sokolských ve sletové kanceláři, když poznali jsme z vlastního názoru bratrství a kázeň českého Sokolstva upřímně, třeba bez hlučných fanfár jsouce vítání v kroužku svých, tedy ve sletovce, tu neměli jsme ještě ani ponětí o tom, jak se vlastně pracuje, jak celý stroj přípravných prací sletových ve skutečnosti vypadá. Ale záhy dostalo se nám poučení, když totiž odti jsme se na Žofíně, kde u večer právě v rozsáhlém sále na sta pilných bratří a sester, různých výborů pracovních, se sešlo. Tušili jsme, že bude vše asi rozměrů ohromných, že námaha a postup práce děje se soustavně. Ale čeho tu stali jsme se svědky, bylo nad veškeré naše pomyšlení. Br. starosta Dr. Scheiner nás přítomným činovníkům představil. Poznali jsme osobně Dr. Jindru Vaníčka, Dr. Karla Hellera, jednatele sletového, Dr. Urbana, pokladníka br. Warause, Beránka, Hermana, Karla Vaníčka, Štěpánka, Očenáška, Kukaně, Ambrože, Tůmu, Domorázka, Dr. Flajšmana, Dr. Masáka, Choděru, našeho Prágra z Kolína, Fíšu z Brna, JUC. Maška, Dvořáka, Millera, Bat’ku, Zuku, bratry Nováky, veškeré skoro kollegy ze zdravotního odboru v čele s Dr. Hlavou, a sestry Fučíkovou, Heringovou, Roudnou a jiné a jiné, jichž jmén všech si zrovna v této chvíli připomenouti nedovedeme. Jednotlivé výbory podávali zprávy a z těchto zpráv podrobných a svědomitě propracovaných, dalo se již tehdy souditi o velikoleposti obrazů, jež nás očekávaly. Ký div, že vše tak skvostně na Letné dopadlo, ký div, když všude tolik pilných včel, mužů i žen, když technický odbor zejména, sestával ze sil Sokolstva českého nejlepších.

Dnes slet patří již minulosti a nám stačí již jen, že byl . . .

Minule přinesli jsme tři cizé posudky vybrané a dnes shrneme, dle “Samostatnosti” ještě některé příznačné projevy, jakž br. Weber jich vzpomíná:

“Je to nepředstavitelno, nepopíratelno, úchvatno. Je to zjevení, jemuž nutno se poddati.” Tak

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois.

Pořadatelé:

DR. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, CEDAR RAPIDS, IOWA.
JOSEF ČERMÁK, 1641 Millard Avenue, CHICAGO, ILL.
Tel. Lawndale 1974.

Editors:

Všecky dopisy a práce pro "Sokola Amerického" budíž zaslány hlavněmu pořadateli za list zodpovědnému:

Dr. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Ia.

SUBSCRIPTION - - - - - 75c per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sdílí tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateli V. V. Předplatné, jakož i oslavy do listu příjímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatelové zvláštní.

JAN ČERNÝ, 431 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají déle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se bratr sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku které jednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní jednot výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

Národní Tiskárna, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill

31

shrnuj své dojmy Francouz Bourdon na konci svého referátu ve "Figaru".

Opravdu, bylo to zjevení! Zjevení silné a krásné soběstačnosti slovanského světa.

"Německé turnerstvo komentovalo V. slet r. 1907 ještě velmi skepticky a velmi chladně. Tenkrát Otto Voigt v "D. O. Turnzeitung" bezvýhradně kapituje jak před administrativou a technickou, tak před oslňující ideovostí letošní slovanské olympiady v Praze. Nevybavil se ovšem z jizlivosti a zlomyslnosti. Na př. Slováky šermující valaškami "představuje" svému čtenářstvu jako bandity (im Anzug der Banditen). Náš skvostný a nám posvátný kraj slavnostní je mu fantastickým. Přirovnává ho "spíše k maškarě než k obleku turnérskému", označuje ho za nepohodlný, ale nemůže zamlčet, že "přes to" nosen je s patrnou pýchou a disciplínou, bez jakýchkoli odchylek, což u Němců, jak známo, i při kroji cvičebním je věcí neslýchanou. Přiznává také nelíčeně "pocity, jež mají d'ábelskou podobnost se zlostí, hanbou a závistí" — proto, že našel ničeho, co by mohl pokárati, ačkoli toužebně pátral po "oráčích" nebo nějakém neladu. Německé turnerstvo může prý se naučiti ještě velmi mnohemu od Čechů, jež tolik podeceňovalo. A zcela správně vystihuje tajemství úspěchu: "Musí tu právě býti duch, který ovládá Sokoly, který je označuje za vůdcovstvo národa, za výkvět Sokolstva, jemuž náležeti považuje každý Čech a jiný Slovan za nejvyšší čest." Podmaňující účín vrcholných momentů sletových nelze prokázati nesporněji, a Sokolstvu nemohlo se dostati většího zadostiučinění, než se

stalo bezděčným přiznáním německého turnéra: "Kdybych si nebyl stále uvědomoval, kde jsem a koho mám před sebou, věřte mi, byl bych se jistě vmísil do jásotu přihlížejícího množství."

Francouzové přesunuli zcela po svém a proti našim intencím, význam sletu na pole mezinárodní politiky. Přes to jsou i tyto jejich projevy pozoruhodny.

A. Chéradame, sledující po 20 let zvláště slovanské složky života, zaznamenal své dojmy v Le petit journal. Smysl pražských dnů, praví, byl: Vzdání účtu minulosti a připravování budoucnost. A dále: Manifestace pražské přesvědčily mě, že dokonala se v těchto dnech rozhodující etapa pro veškeré Slovanstvo střední Evropy a Balkánu. Toto shody plné shromáždění Sokolů slovanských znamená mravní mobilisaci asi padesáti milionů střední Evropy a Balkánu, kteří od této chvíle chtějí míti takový podíl vlivu na osudy Evropy, jaký odpovídá jejich počtu, čehož posud nemohli dosáti... Rostoucí moc Slovanů rakouských je tak zřejma, že ve Vídni počíná se chápati, jak je nutno ji respektovati. Tato změna souhlasí úplně se zájmy dynastie habsburské; ona v blízké budoucnosti opře se jistě o Slovanů rakouských, kteří se své strany nechtějí než zůstatí občany říše naprosto loyálními.

Podobná Sokolstvu cizí struna politická zní z ref. Le Siècle (J. Herbertte): "Zajím co císařové německý a ruský domlouvají se o společné politice německo-slovanské, přicházejí slavnosti pražské, aby s nezapomenutelným prudkým účinem dokumentovaly neodstranitelný rozpor, jenž trvá mezi německou hegemonií a slovanským ideálem — mezi silou, jež nemá vědomí práva, a mezi právem, které počíná míti vědomí své síly." Velmi dobře povšiml si Herbertte i perfidnosti Neue Freie Presse, která přítomnost dvou ministrů na sletu prováděla kyselým povzdechem, že prý politika rakouská nemá věru potřebí, aby klesla až k tomuto ponížení — a která vyhrožuje německým lidem, bídícím nad pražskými buršáky. Herbertte kvituje citát N. F. Pr. poznámkou: "Děkujeme tomu, kdo sepsal tyto formule občanské války, že tak zřejmě naznačil, že Slované nemohou očekávati ani trochu spravedlnosti od pověčených nepřátel svých."

Bylo mně až ouzko z té chvály, vzdávané nikoli tělocvičnému sdružení, nýbrž očekávané výkonnosti národa v budoucích mezinárodních konfliktech. Bohužel, massy slovanských národů jsou ještě hodně vzdáleny žádoucího jednomyslného spojení jak pod společnou ideou politickou, tak pod praporem sokolským, jenž ostatně není a nechce býti praporem politickým!

Ale jedno je pravda: Vlastní příčinou těch neodolatelných vnějších úspěchů sletových, vlastním tajemným zdrojem opojného kouzla, které všechny účastníky bylo zaujalo, nebyla nesporná a jedinečná "technická zdatnost pořadatelského i účinkujících." Byl to duch Sokolstva. Byla to radost z dávno hledané a posléze nalezené cesty ku bratrskému kulturnímu souručenství všech členů velké rodiny Slovan-

ské, jež byla ironie osudu rozvedla v tolik různorodých a navzájem se hašteřících domácností.

A ještě cituji jedno zajímavé hledisko na slet a Sokolstvo. Bývalý londýnský lord mayor sir I. V. Strong, vysloviv myšlenku Chéradameově obdobnou: "Ukazuje-li nám Palacký do minulosti, ukazuje nám sokolské hnutí do budoucnosti" — charakterisoval Sokolstvo sice velmi pěkně: "Spolek všech tříd národa, spojených ku pěstění fysické i mravní síly — stojících vzájemně k sobě jako bratr k sestře, je jeden z nejvyšších ideálů, jež lidská mysl může pojmuti." Ale v jednom směru upadá v optimistický omyl, právě módní ve velké části anglického veřejného mínění. Navrhuje nám heslo: "Nejsme nepřátelé nikoho, a přátelé všech." A adresuje nám výzvu: "Pamatujte, že Vaše bratrství sahá za hranice České, i za nejkrajnější meze slovanského plemene, ku všem synům a dcerám lidu na této zemi."

Nikoli, sire! My zatím nemůžeme býti ani tak důvěřivými. Spíše bych přijal heslo Chéradameovo: "Chceme mír, leč mír, jak my mu rozumíme: mír, jehož netřeba vykupovati ztrátou etí." Kéž Vy, sire, a Vaši angličtí bratři, nebudete litovati optimismu, jenž Vám diktoval Vaše heslo a Vaši výzvu, a jenž řídí nyní i Vaše směřovací politiky!

Ostatně, Sokolství přece chová v sobě čistou, ušlechtilou lidskost. Chee uskutečniti Kollárovo staré, ale zlatem čisté humanity zvonící slovo: "A vždy, zvoláš-li: Slovan, at' se ti ozve: člověk!" Sokolství je po této stránce docela rovnocenné křesťanství i socialismu, aniž však se ztrácí v mlhách pouhého světoobčanství. Pěstuje bratrství. To však přirozeně předpokládá příbuzenství krve, ducha, srdce. Toto sbližuje nás s Francií, obě víže nás k soukmenovcům Slovanům. Ostatní, chcete-li, buďte nám milými hostmi, přáteli, spojenci.

Ale nechtějte, abychom podceňovali onen drahocenný prvek našeho lidského krásna, jímž je nám slovanská naše individualita! Pražské dny byly jistě svátkem čistého lidství. Ale co u cizinců budilo tolik pozornosti a respektu, a co nás samotné tak sladce opojovalo, to bylo slavnostně pocítované a projevované slovanství všeho shromážděného Sokolstva, ono našim smyslům nepřístupné, ale přece vše pronikající fluidum specifického krásna slovanského plemene. Uvědomovali jsme si toto společné krásno jenom naše, krásno měkké a lahodné, zvláště z ruštiny vyzařované — krásno, které je oslňující konkrétní formou našeho lidství, které zasluhuje a přikazuje, abychom je pěstovali a zachovali. To nám velí zdravý pud sebezachování i naše sebeúcta. Není to fráse, není to prelud — slet byl nám instinktivním vyznáním, radostným splynutím, slavným slibem v tomto smyslu. Proto také jsme byli tak šťastni, proto nám bylo tak sladce pospolu, proto jsme se tak těžce a neradi loučili!"

Káňata a dorost.

Již zdůraznili jsme, že veliký slet tak, jak byl znamenal pokrok na poli tělocvičném i ukázal do jisté míry správnost dráhy, pokud Sokolstvo slovan-

ské se jí bere, kdežto v zápolu bratrském mnohé ještě bude třeba vypilovati. Nepíšeme posudek technický a jen přáli bychom si, aby takové české zvýšení sebekázně a touhy po utužení, vzdělání a uvědomění ve všech vrstvách našeho lidu mohli jsme i u nás všude vykáhati a hlavně pochlubit se takovým dorostem, takovou mládeží statečnou a českou, jako má dnes mohutná již Č. O. S.! V Čechách vypožovali jsme snadno, že na dorost sokolský i mládež vůbec působí se se všech stran i utužuje se v každém ohledu a tu "Sokolské Besedy", časopis čistě dorostu věnovaný v pořadatelském svém vykonaly věru jen kus znamenité práce výchovné! Br. Novák tu zaslouží jen uznání a postup jeho soustavný má náš obdiv. Žel tak daleko my ještě nejsme a žactva výchova a výchova dorostu u nás dosud otázkou jest nejpálčivější. Pravda, i my o sletových slavnostech triumfujeme vystoupením žactva, ale dorostu máme jen poskrovnu a těch, so s námi pak i na dále z těch mladších zůstávají, není poměrně mnoho. U nás odvážit se na vydání časopisu sokolského pro mládež naší bylo by až dosud podnikem marným, za prvé by se nechtlo, nepředčítalo a finančně by se pohořelo a vydati nějakou tu "Ročenku dorostu", příruční knížečku a p., dopadlo by asi tak jako kdys naše rubrika dorostu v listě, neméně smutně, ač snad jako agitační prostředek v dobách přístích by se mohlo zkusiti. V Čechách o dorost se však silně pečuje a v uzavřeném území koná se práce přímo obdivuhodná v těch Sokolovnách. V Praze a předměstích pak najdeš teprve mnohé toho doklady a o sletu, kdy pouze dorostu pěti pražských Žup: Barákovy, Jungmannovy, Pobělohorské, Pražského Sokola a Středočeské poskytnuta byla možnost ukázkou sokolskou výchovu se četně i čestně zdůraznilo. Z venkova pak dokázalo družstvo dorostenců z Pardubic. A co bylo v té Praze chvíl radostných i s tou drobotinou sokolskou! Jen slyšte, jaký že rozhovor vyslechli jsme ubírajíce se ze sletišť. Byli dva žáčkové sokolští v kroji svém a nadšení:

"Maminka myslela, že se nás jistě nastudí na sta a zatím z těch 2,300 žáků, podívej se Láďo ani jeden. To je co říct, vit' že?"

"A musela to být podívaná, když jsme vyrazili ze severní brány a první blesky nás uvítaly, kdežto bratr Heller pokynul jen, aby hudba hrála. Jak jsme se těšili a báe, sotva jsme se uchystali ku evičení, hromobití a liják. Ale my neustoupili Ferdó, vidíš a lidi utíkali!"

"A my neodešli ani když některé již evičitelové pustili. Bylo nás šedesát — ale dodrželi jsme, jako hoši z ústavu Tyršova dodrželi, Láďo a třeba promokli skrz na skrz, my do šaten neutíkali..."

"To ti povídám, dnes ale se musíme teprv držet, at' ti Němci třeba vzteky puknou..."

Za statečnost svou byla "káňata" tato znamenitě odměněna. Neděle 9. června se jim vydařila a za krásné pohody. O té rozmanitosti eviků žákyň i žáků již jsme psali a jestli jsme se ku věci vrátili, stalo se jedině proto, aby evičitelové naši znali rovněž náladu té české drobotiny....

“Americké oddělení” ve sletové kanceláři.

Hned jakmile jsme dojeli do Prahy, sestavili a uspořádali výstavku oznámili jsme, že pro Američany, bratry a sestry a jejich pohodlí i potřebné informace budeme úřadovati ve sletové kanceláři denně. A v tom úlu sokolském bylo tak živo a tak čilo po celé dny sletové, ba i ještě hodně dlouho po sletu, že byli jsme tomu jen rádi, že sami jsme též ze skrovných sil svých mohli přispěti v pracích přípravných i jinak. Někdy samotné roztrídění pošty dalo hodně práce a což pak, když naši všichni již dojeli a s nimi tak mnohý živel nežádoucí. Co se letos jen na tu výpravu přilepilo lidíček všelikých a co ti zavínilo nepříjemností, nejen na lodi, ale i ve ‘sletovce!’

Když bylo nejpilněji a sestavovali jsme jakž takž adresář o ubytování našinců, protože o tom nikde zápis se nevedl a také na policii jindy tak bdělé marně bys se dotazoval, došlo obyčejně dotazů všelikých nejvíce.

“Prosím vás nemohli by jste mi zdělit jak se jmenoval ten bílý kůň, co na něm v Marathonu jel Miltiades?”

Na mou pravdu tohle jsme nevěděli i spěchali jsme rychle na zvědy k taj. br. Choděrovi. Ten si něco zabručel i prohodil:

“Vasil bratře, Vasil se jmenuje to dobré zvíře sokolské!”

Vytušili jsme hned co si asi bratr tajemník sle-

Zapůjčila “Osvěta Americká”.

Odhalení pomníku br. Janu Rosickému, na Národním Hřbitově v Omaze, Neb., 15. srpna 1912.

Co bylo tu nemístných dotazů, našich “přílepků”, co vyptávání dobrých lidí českých na jejich příbuzné a známé, jestli dojeli a podobně, aneb jak se jim tam v té Americe daří. Jiní zase mysleli si, že jsme my američtí Sokolové při nejmenším sami kapitalista a v pravém toho slova smyslu žebrali a dosti se nás naobtěžovali. Kde bylo třeba ovšem, že jsme spolu s druhými pomohli, sbírky uspořádali, žel však za časté byly mnohé ty žádosti o podporu až příliš průhledné, ba i takové kde doporučil sám “farní úřad”, aneb “veledůstojný pan farář.” V takových a podobných případech odkázali jsme žadatele jednoduše na slavný farní úřad zpět, pana faráře a někdy i na místní organizaci “Orlíků”.

tové kanceláře pomyslel, ale byli jsme rádi, že podáme žádoucí informaci. Pak následovala ale celá řada ještě jiných dotazů, jako kdo byl Miltiades a jestli známe bratrance “milostivé” někde v Chicagu atd. atd.

Však dosti o tom. Jen tolik třeba uvést, že na příště záznam kde kdo jest ubytován a ubytován býti má měl by se vésti, zvláště když v hotelu nejsou a bydlí v soukromí. Zjistiti statistiku cizinců v Praze a o sletu zvláště bylo holou nemožností, když ani nemohli jsme zapsati si byty našich lidí z Ameriky, ač bylo ubytovacím výborem o všechno dobře postaráno. Čili stalo se takto: o ubytování bylo postaráno, ale záznam kde kdo z našich bydlí

se nevedl a tak následovalo "nedorozumění" za "nedorozuměním". Jindy opět i nečlen, ba člověk náležející k organizacím protichůdným v té naší Americe, myslel si protože jest v Čechách a o sletu, že má práva na výhody bratrů a sester našich a to jste měli slyšeti jak se to již i ve "sletovce" hubovalo na to Sokolstvo, že pro leckoho nemělo připravené v Praze "volné lístky" a po případě sletový odznak zadarmo.

Zajímavost jest rovněž, jak někteří ti naši jsou zrovna posedlí na fotografování. Neminul téměř den, aby se na vás někdo nepřihnal s kodakem, aneb aby naši Američané nepřišli se zeptat, jestli budou tam a tam, až se vyjde společně a p., také ofotografování. Ba někteří zrovna fotografickou maní trpěli velice a kde mohli jako "zástupcové" amerického Sokolstva, aneb nějakých těch "česko-amerických novin" dostali se vždy do první řady. Jestli při tom odstrčili nějakého toho starého činovníka toho či onoho sdružení co na tom, jemu rozumnému patrně bylo lhostejné, kdežto jim výtečně hodilo se na poštovní lístky, jež pak doma po "české Plzni" v Chicagu jistě musely vyvolati obdiv, zvláště jestli bylo někde ve spoustě květin, věnečů, na banketu, aneb u pomníku toho či onoho.

Pošta přinášela každodenně celé spousty dopisů, pohlednic a zásilek různých pro nás Američany. Roztřídily jsme pokud bylo lze a ty, jež jsme dodati nemohli vyvěsili jsme ve zvláštní skříni. Pak teprve, obyčejně dali jsme se do naší pošty. Co tu bylo všelikých poptávek, co žádostí dojemných a co zajímavostí sletových i jiných. Tu staříčká matka z venkova hledala syna svého, jestli také z té Ameriky nedojel. Bydlí někde tam na kraji v New Yorku, "však oni jej asi liběji znát milostpaně a pracuje" — pracuje, leč žel po pět let nedal o sobě matce své ani dost malé zvěsti. V jiném dopise stěžuje si děvůška, že ztratila adresu Američana, bratra Sokola, že se kdes sešli a že by ráda jela za ním do Ameriky atd.

Takové a podobné byly slasti naše předsletové, sletové i posletové, o uspořádání výstavky ani nemluvě. Kdežto, když jsme konečně tuto rozbírali chtěl každý mermomocí něco na památku, tak že v nejbližší chvíli z kroje našeho "modrého" ovšem nezbylo nám ničeho, nežli tak zvané "B. V. D." a pro jiné spodky poslati jsme si museli do hotelu. Tisíce a tisíce drobných osobních výkonů, projevů a dojmů zažili jsme již v tom našem "oddělení" i v té naší výstavce N.J.S. a ty pak složily se v onu mohutnou výslednici tělocvičných úspěchů, prozářených kouzlem slovanského Sokolství, jež celý svět uznati musel a obdivoval!

Nadšení konalo tu divy a ten ruch ve "sletovce", jakoby i dotekl se nás a my nepozorovali nikdy ani dost malé únavy, ba někdy ani sklamání. Mluvíli jsme se Srby, Bulhary, Slovinci, Slováky rádi odpovídající i na jejich dotazy, zejména když týkalo se Ameriky a těšilo nás, že mohli jsme v tom či onom prospěti radou a jinak delegacím slovenským, srbským a bratřím z Argentiny i Kanady. A což, když tak americký konsul Brittain veliký přítel na-

šich řad pošeptal nám to či ono do ucha, poradil . . . Jakž byli jsme rádi pak, že ten či onen Sokolík náš z domova, od drahé matičky a z návštěvy z rodiště svého šťastně se navrátil, spokojen, že povedlo se mu a že s námi prožítí mohl půvaby sletové, vedené myslí Slávů, jež probudila se slavnostně vzrušeným tlukotem tolika srdcí i rozvinula se v nádherný květ svátků jedné veliké rodiny . . .

A když jsme se loučili, když všichni činovníci sletové kanceláře v čele se starostou br. Dr. Scheinerem se shromáždili, aby nám přáli vše dobré, aby tlumočili vřelé pozdravy bratrské všem nám tu za "tou velkou vodou" byl okamžik, který se musí prožítí. Přijali jsme vděk bratrů a sester českých ve jménu všech vás v N. J. S., přijali i uznání ve způsobě skvostných medailonů — však popsati slabé péro naše nedovede. Kdos neprožil sám svůj podíl sletový, sotva vystihneš zcela, protože tu žádný obraz, biograf, nadšené líčení žurnalistovo nikterak nestačí . . .

A ještě jedno loučení.

Ještě jednou zašli jsme na Vyšehrad a tu poklonili se před rovy českých velikánů, zašli jsme i ku Slavínu. Stáli jsme tu mlčky a dojatí na nejvyš, nemajíce ani ponětí, že tak záhy bude tu i veliký Vrchlický, za tím naším Sládkem, Anýžem, Brádem a konečně opodál i br. Miller, spolupracovník sletový. Jaké to rány, jaké ztráty v době poměrně tak krátké, v době sokolského triumfu, zjevení, které podmanilo přátele i nepřátele a učinilo ze šestého sletu v Praze evropskou udalost, slovanskou epochu.

Pak zašli jsme si do Sokolny Pražského Sokola. Nahlédli do těch velikých místností útulných, kde bývali naši zakladatelé a kolébka veškerého zduchu této i jiných prací a podniků sokolských. Tělocvična se rozšiřuje, přistavuje se a všude pozorovati můžesh co na prospěch a utužení lidu veškerého se podniká. Prohledneme si důkladně veškeré místnosti, zapíšeme se do knihy pamětní a již vedením br. Urbana kráčíme do pokojů Tyršových, do té svatyně sokolské. Jdemě světničkou Renáty Tyršové, šlechtné vdovy po našem miláčku a zrak náš téká z jednoho předmětu na druhý. Na prsa, jakoby mūra dolehla, tísni vás eos a již ocit'uje se před knihovnou, památkami a psacím stolem velikého našeho zakladatele, mistra Spatřujete kámen, na němž se smekl náš Tyrš, aby v příští chvíli oetl se v divém proudu prudké Achy a odešel nám na vždy . . .

Čtete diplom čestného členství naší N. J. S., vystihnete z různých památných obrazů a předmětů jak miloval ten bohatýr náš to své Sokolstvo a to Sokolstvo jeho a smutek rozhostí se v mysli vaší, vzpomínáte velikého díla jeho, jež žádá si sebevdomí a utužení lidu, jež nikomu neubližuje, domáhá se i pro sebe, což jeho jest a bratra jeho Slovana.

Vzpomínáte a nitrem vaším ozývá se dotaz, zda-liž i nám podaří se, abychom stali se hodnými světlé památky vůdce svého, velikého učitele a jeho druha nejlepšího.

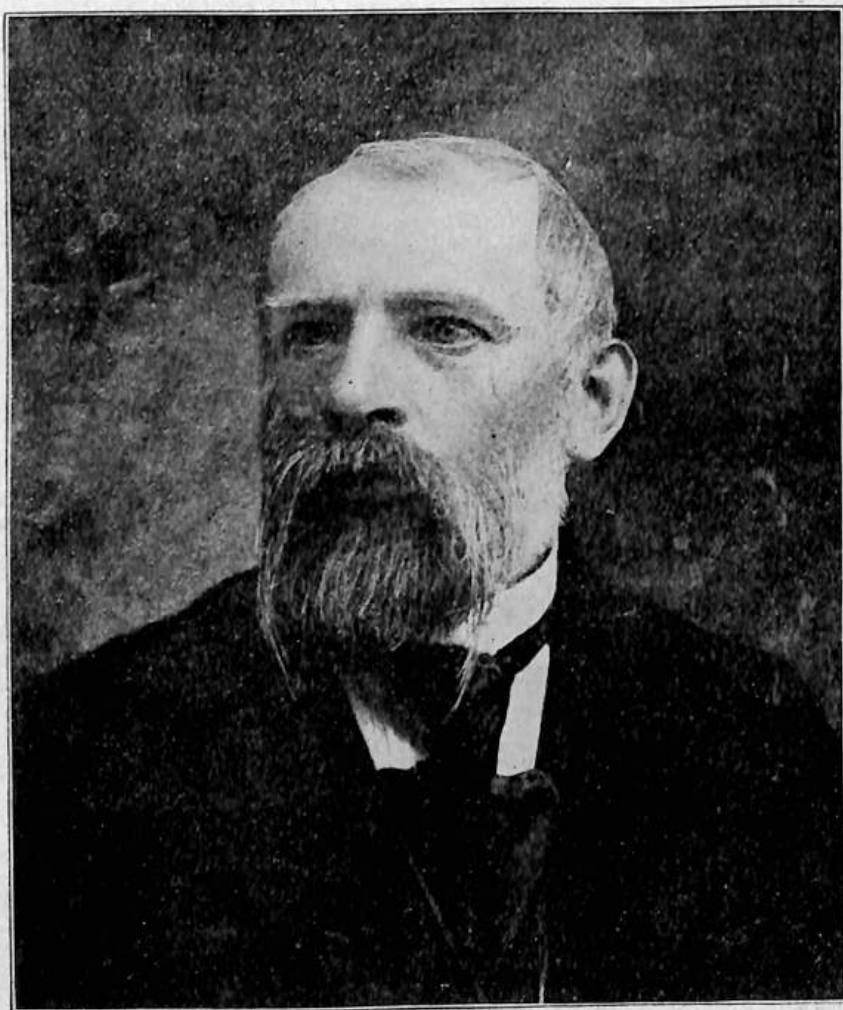
Odehájíme, abychom vypravili se ještě na Olšany.

Došli jsme a u pomníku našeho Fuegnera a Tyrše skláníme svou šíj. Nekladli jsme sem žádných věnců, palem a kvítí, jichž uvadlých tu celé spousty od poutě sletové. Již dozněly povely na pláni letenské, vyvrhnutí tužeb bohatýrů našich stalo se skutkem, v Praze klid a ticho, ticho nikoliv však tak velebné jako na těchto místech, neboť všude po příkazů těch dvou zde odpočívajících daleko široko po zemích slovanských znovu šlo se — do práce!

A práci, úsilovnou práci slibmež si, že uctíme i my památku těch našich drahých co nejlépe. Napěměž síly své

hořkým, ba i cizích slov ubylo, ale zase neměli jej rádi, protože neměli — tam v Čechách leckde na upřímnosti schází a intelligence tak zvaná mnohý by vám podati mohla doklad! Mladší generaci líbilo se na Vrchlickém vše lehké, uzavřenosti prosté a volnější, širší jeho obzory, pokud se týče krby domáciho, pakli tak je nazvati chcete, a ačkoliv to vše se jim na něm a pracech jeho mnohých líbilo utkali se s ním a silně utkali. Starým přišel příliš brzy, mladším již pozdě a tak sestaral, sešedivěl a tesknil veliký básník český, psal, úžasně psal, dílo následovalo dílo a — neměli ho rádi! Již neútočili — reptal,

Zapůjčila "Osvěta Americká".

Jaroslav Vrchlický — Frída.

ZA VRCHLICKÝM.

(Nar. 17. února 1853 v Lounech, zemřel 9. září 1912 v Domažlicích.)

Zemřel veliký básník český. My zde za tou velkou vodou nejprve četli v listech německých. Zemřel a ihned všude se psalo, hodně se psalo, za to ale méně upřímně. Přiznejmež si.

A jestli psalo se tak zde, jakž teprve tam doma, kde Vrchlického neměla ráda starší generace, národní neměli rádi člověka kosmopolitu, mravní hubovali na básníka smyslnosti a pohodlní neměli rádi cizá jeho slova, jimiž Vrchlický opravdu hodně plýtvati dovedl. Konečně stal se melancholickým a

tesknil a konečně o něm jen mlčeli, jakž vystihl nejlépe Viktor Dyk ve své vzpomínce "Obětovaný".

"Dnes o mně mlčí se," začíná jedna jeho báseň a tu stesk a žal z těch řádků zeje. Říkali, že jest pohan s mnoha láskami, smyslností a divných mravů, žeť příliš volný v zemi dobrých křesťanů katolických a hned v zápětí poslali jej do panské sněmovny, aby promluvil. Promluvil a zase se jim nelíbilo, kdežto tu jeho professuru na universitě jen tak udržovali. Vše jakoby schladlo. Někdy trochu bylo pompy, trochu blahopřání a ta jeho antika se pochválila, aby znovu chlad se rozhostil u čtenářů většiny, kritiky i nakladatelů. Z nepravého studu

poukazovalo se na antiku jeho vášnivou, požívačnou a hned vyčítalo se mu, žeť předčasná antika, ano, že i jeho renaissance stává se svodnou v písemnictví s cizím rouchem. Napsalo se i několik sprostých referátů v Literárních Listech a hned v zápětí potřebovali někoho, kdo by se odvážil promluvit proti Macharovi — Vrehlický učinil jim po vůli. Sám obětovaný obětoval se proti druhému, jenž obětován býti měl!

Nás Sokoly měl rád. Jak měl rád dokazuje nejlépe ten soubor jeho práce "Za praporem sokolským", jakž byl uspořádal roku 1887 a posvětil mužnému duchu Čechův. Zakončil dílo to slovy: "Ne co jsme směli — však, to co jsme chtěli, bud' souzeno, až vlna budoucnosti se přes nás převalí..." U každé příležitosti sokolské Vrehlický věnoval nám péro své a nám Sokolům americkým, kdykoli jsme zavítali do máti měst a do vlasti staré na uvítanou mnohé, krásné pověděl. Veliké dítě stárla, slyšelo pochvaly, vidělo poklon dost a dost, zde byly celé hymny, tam lichocen — ale upřímnosti málo, slov lásky ještě méně a spíše urážka, jizlivost, křivda. Pak přišly rány osudu, srazily jej, znovu povstal, znovu tvořil, ale nová generace šla přes tvorbu jeho jako přes hromádku smetí. Veliké dílo jeho, jakoby bylo marné. Zrada všude i tam kde nejvíce miloval, žil a nemohl pracovat, tak chřádl a dokonat

A nyní se píše před majestátem smrti, moc se píše, lituje a slzí! A aby ta lítost přece trochu vyzněla, dnes již se nepodněcuje, ale chválí a volá do světa, že nesmrtelnou zásluhou Vrehlického v českém básnictví jest a zůstane, že k největší dokonalosti vytříbil básnický jazyk český, jemuž otevřel zdroje nových tvarů a pochodů, zvuků a hudby, ano otevřel písemnictví české ideám světovým. Úžasnou byla jeho plodnost a nad tou žasli zpátečníci, jimž se rozhodně nezamlouvalo vše to lidské, citové a světové velikého českého člověka, básníka. Proto i oni na něho se ob čas vrhali. Zastěžoval si proto kdys: "Chtějte od lyry hozené na poušť", aby hrála stále jedním akkordem, když se vše o ní opírá a také otírá" Znovu však šel do nové práce. Dnes již nepíše, dnes již nepracuje. Dokonal.

A s velikou slávou jej pohřbili. Každého tak pokrokovce a volnějšiho člověka, velikého českého člověka v těch Čechách pochovají. Každý musí mít tolik a tolik kněží před rakví, ministranta s křížkem a skvostný vůz smuteční města Prahy. Ku každému takovému nevěrci, takovému vynikajícímu duchu se "černí páni" přihlásí. A jde se průvodem, rakev se pokropí, pár těch slov latinských se odříká a nikomu ani v duchu nenapadne, že ten, jenž protestovat již nemůže, dávno se byl odřekl, antikou se odřekl i líčením krás a rozkoší tohoto světa . . . Vrehlický bil se svým způsobem, Sládek ještě volněji, Anýž srdnatě, ba i Bráf a ten náš činník Miller a my všem těm jmenovaným jako zástupci N. J. S. byvše na pohřbu viděli jsme jedno a totéž. Pompu, křížek, kněze a neupřímnost, jež z toho vyplývá . . . A Vrehlického pohřbili zrovna tak, také za něho sloužila se "zádušní", také on,

jako Svatopluk Čech již před tím a mnoho jiných více těch velikánů českých "byli smířeni s bohem" církví, která se k pohřbům, ba i slavnostem na počtu nejvolnějších lidí, protestantů a největších svých nepřátel — dostavuje a vtírá v celé své nicotné parádě ornátů a hokusů, pokusů!

Tak sami jsme se přesvědčili v Čechách a na pohřbu našeho Sládka bilo přímo do očí, nyní o pohřbu Vrehlického rovněž tak bylo a zase bilo Spousta věnců, drahocenných květů, vavříků a p. Veliké to stálo peníze, ba tolik peněz, že by ta či ona školka Ústřední Matice na dlouhou dobu měla by na knížky a na papír.

Vrehlický knížky, papír a ty děti české tak miloval

Jindřich Ort:

ATHLETICKÉ ZÁVODY A VEŘEJNÉ CVIČENÍ GYMNASTICKÉ UNIE.

(Dokončení.)

Povšechně vzato, učinil dopolední závod silný náběh na fond energie nejenom technické rady, ale hlavně závodníků samých. Parné převládalo přímo nesnesitelné, a zdává, pěkně vypracovaná těla boreů ztápěla se doslovně v potu a rudla rapidně na obnažených místech. Nálevna a ochutnávárna, umístěna ve stínu pod hlavní tribunou, stala se záhy hledaným útočištěm každému, kdo byl se závodem hotov. Po skončeném závodě věnována chvíle oddechu a prostorné závodistiště proměnilo se ve svých stinných zákoutích v rozsáhlé tábořiště, kde tvořily se intimní kroužky Sokolů, Sokolek, káňat i návštěvníků, jichž počet stoupal každým okamžikem. Návštěva, ač nejistým počasím valně ohrožena, byla přece jen dosti slušná. Když po 3. hod. odpolední počato s veřejným cvičením, byla hlavní tribuna, jež pojme hravě 700 osob, zaplněna úplně a bylo mnoho těch, kdož cvičení sledovali mimo tribunu.

Bilance odpoledního veřejného cvičení byla veskrze uspokojivá. Program zahájen byl vystoupením 92 žaček, které vedením br. Jos. Pokorného provedly 4 sestavy pražských cvičení sletových skutečně pěkně a neméně působivým bylo i cvičení žactva, vedeného br. Karlem Rabiňákem. Žáků cvičilo 60. O číslo toto chovali jsme největších obav, jež však na štěstí ukázaly se býti planými. Cvičilo tu žactvo různých jednot, jež bylo nuceno konati i zkoušky odděleně, ale vzdor tomu vyznělo vystoupení hochů harmonicky a jak br. Pokorný, tak br. Rabiňák mohou býti s výsledkem svého vystoupení spokojeni. Hlavní pozornost soustředěná byla ovšem na společná prostná Sokolek a Sokolů, a nutno skutečně doznati, že to byla dvě nejpůsobivější čísla celého odpoledne. — Sokolky nastoupily vedením br. Rudolfa Stýbla ve 30 čtyřstupech a lze litovati pouze, že pro omezenost místa musel br. Stýblo vypustit z pořadu původní nastudovaný nástup. I zde byla cvičena sletová prostná a to způsobem, jaký navykli jsme si spatřovati při každém vystoupení našich Sokolek na veřejnost. S perspektivy vyjímalo se cvičení ženských odborů velice pěkně a úplný dojem rušen byl pouze špatně vyřízenými zákryty při cvičení s místa. Mohutným dojmem působilo vystoupení boreů v počtu 126 mužů. Hoši nastoupili v 21 pěkně vyřízených šestistupech a již pouhý jich zjev strhl obecenstvo k bouřlivému potlesku. Nástup byl jednoduchý, ale pěkný. U horní mety nastoupen protichod v trojstupech, na daný povel zůstávala celá ta živá massa stát jako jeden muž, načež jednoduchým úkrokem krajníků ze středu proměňují se členné proudy v bezvadně vyrovnané zástupy, přecháze-

jící rázem v pohov. Cvičeny byly 4 sestavy prostných, vypracovaných br. Bedřichem Kostlánem, jenž byl vedoucím členstva. Prostná cvičení při hudbě z 5. sletu, vyjma třetího oddílu, k němuž použito hudby ze 6. sletu. Nejlépe provedeny byly oddíly první a druhý. V prostných jest patrný v našich řadách veliký pokrok. Kdo byl přítomen společným zkouškám, předcházejícím všesokolský slet před třemi roky, a kdo měl příležitost pozorovat členstvo místních jednot při zkouškách před nedělním vystoupením, jakož i cvičení samo, nemohl nepostřehnouti ten velký obrat k lepšímu a odvozoval komentáře co nejpříznivější. Dnes nalézá se naše Sokolstvo bez odporu na nejlepší cestě postavit prostná cvičení na stejný stupeň dokonalosti jako tělocvik nářadový, a častější závody a přísné povinné zkoušky z prostných budou tu nepopíratelně tím pravým krokem v pravém směru. V tom ohledu od společného vystupování boreů v Gymnastické Unii soustředěných slibujeme si skutečně mnoho — a bilance nedělního vystoupení opravňuje nás plně k podobným předpokladům.

Vzorná cvičení, v nichž vystoupili někteří bratři cvičitelé se svým cvičebním materiálem, byla vesměs pěknými ukázkami tvorby na poli tělocvičného krásna i ladného provedení těchto. Bratr Stýblo představil nám mazurkový tanec, v němž vystoupilo 17 cvičenek Plz. Sokola, ačkoliv prachem krytá půda nebyla zrovna nejpříjemnějším místem ku cvičení tomu. Sokolky Chicago počtem 14 předvedly řízením cvičitele br. T. Kočky tělocvičný tanec polkový, br. Koleno vystoupil se 16 Sokolkami v pěkném, temperamentním cvičení se švihadly, jímž docílil plného úspěchu a 14 žáček Sokola Oak Park vedením svého cvičitele br. Jos. Novotného přecvičilo pět sestav s praporecí. Největším počtem cvičenek zastoupen byl zde Sokol Havlíček-Tyrš. Vedením cvičitele br. Čermáka vystoupilo zde 25 Sokolek téhož sboru ve cvičení s bar-bells a dlouhými tyčemi, kdežto Sokol Slávský zastoupen byl 8 cvičenkami, vedenými br. Jar. K. Kořalem. Tyto poslední provedly několik sestav cvičení s tyčemi s elegancí, lehkostí a jistotou, která zřejmě prozrazovala svědomitého a zkušeného cvičitele.

Dvacet osm slovenských boreů, kteří nastoupili k ukázkovému cvičení vedením sympatického br. Štěfána Húsky, vyvolalo v nás pěkný dojem, který trval tak dlouho, dokud bratři nezačali cvičit. Je naprosto neomluvitelným bráti k ukázkovému vystoupení borce, který není jistý každým pohybem, každým obratem, každým prvkem cvičební sestavy! Tu nelze přece brát za vděk jenom dobrou vůli, zde je třeba klásti jisté požadavky. Vystoupení bratří Slováků mohlo býti dosti působivým, kdyby byl br. Húska ze cvičení vymýtil několik hochů, kteří neuznali za dobré věnovat prostným trochu více péle a pozornosti — takto však nezařadilo v nás číslo jejich zrovna nejpříznivějšího dojmu.

Během veřejného cvičení účinkovala 16členná kapela br. Husy, již dlužno projevit všecko uznání. Hudební doprovod, ač nanejvýše obtížný, byl přesný a přispěl nemálo k úplnému zduchu cvičení.

Marathonského běhu, jenž byl uspořádán na půlmílové okružní dráze na ukončení odpoledního programu, účastnilo se asi dvacet Sokolů. Prvým u cíle byl br. Fr. Kňourek od Sokola Chicago, jenž urazil vzdálenost za dvě minuty, 26 2/5 vteřiny, druhým byl E. Kňourek od téhož sboru, jenž přiběhl k cíli o dvě vteřiny později.

Udílání cen závodníkům odbýváno bude na přátelském večírku, jenž pořádán bude Gymnastickou Unií v čase co nejkratším. Nebylo by od místa porokovat při té příležitosti o příčinách, proč na rýze sokolských manifestací setkáváme se pořád s tak malou účastí hlavně z řad Sokolů samých — a proč skvělo se Sokolstvo svou nepřítomností i na nedělních závodech a veřejném cvičení.

NĚMECKÝ SOCIÁLNÍ DEMOKRAT O SOKOLSTVU.

Je doba posletová. Všeobecné nadšení se již uklidnilo, a v životě sokolském nastává opět život pravidelný. Jen mohutný dojem velkého podniku sokolského zůstává stále svěžím a jarým a silný odlesk jeho zračí se nejen ve zvýšeném počtu členstva jednot sokolských, nýbrž v nebývalém dosud počtu nově založených jednot sokolských. Ačkoliv doba nynější jest nejméně působivou pro spolkovou činnost, přece lze konstatovati, že počet nových jednot sokolských v Čechách a na Moravě nedostoupil ještě nikdy takové výše, jako právě ve dnech posledních.

Má tedy slet sokolský svoje potěšitelné důsledky — vzrůst jednot i členstva, a bude mítí zajisté i další nevyhnutelný účinek, totiž: prohloubení a upevnění sokolských zásad u každého Sokola i Sokolky. O to se již vzdělávací odbory i cvičitelské sbory důjista postarají.

Než i jiné důsledky sletu lze nyní pozorovati. Zloba nepřátel sokolské idey i všeho Sokolstva vzrostla až k šílenství. Sociální demokraté a klerikálové jako dva nerozluční bratři zahájili útoky nejhoršího a nejhnusnějšího kalibru proti Sokolstvu. Sokolští činovníci jsou zle napadáni, nešetří se ani jich rodin a přátel, vyhledávají se rozpory v řadách sokolských, vyvolávají se demonstrace proti jednotám sokolským, terorem vyhánějí se členové z jednot, prohlašují se paušálně za stávkokaze, píše se o Sokolech jako o vrazích, jež przní křesťanské dívky, denuncují se učitelé-Sokolové, v redakcích skládají falešné dopisy a otiškují staré aféry Plamenacovy atd., atd.

Nositelé těchto „nových směrů“ nepřestávají lidu hlásati o úpadku Sokolstva, jež jest prý vládním a černožlutým (dle soc. demokratů) a prohnílé pokrokářstvím a volno-myšlenkářstvím (dle klerikálů). Vyzývají český lid — sociální demokrat či klerikálové — aby vstoupil do jejich řad, kde sídlí právě, nefalšované Sokolství Tyršovo...

Jestě nikdy nebylo tak šíleně útočeno proti Sokolstvu, jako v době přítomné. A přece Sokolstvo neučinilo nic jiného, nežli že uspořádalo svůj velký slet, který tak důstojně reprezentoval výsledky české práce. Nadávky, ostouzení, nenávisť mají mu býti odměnou a uznáním. Nic jiného od soc. demokratů a klerikálů ani čekati se nemohlo.

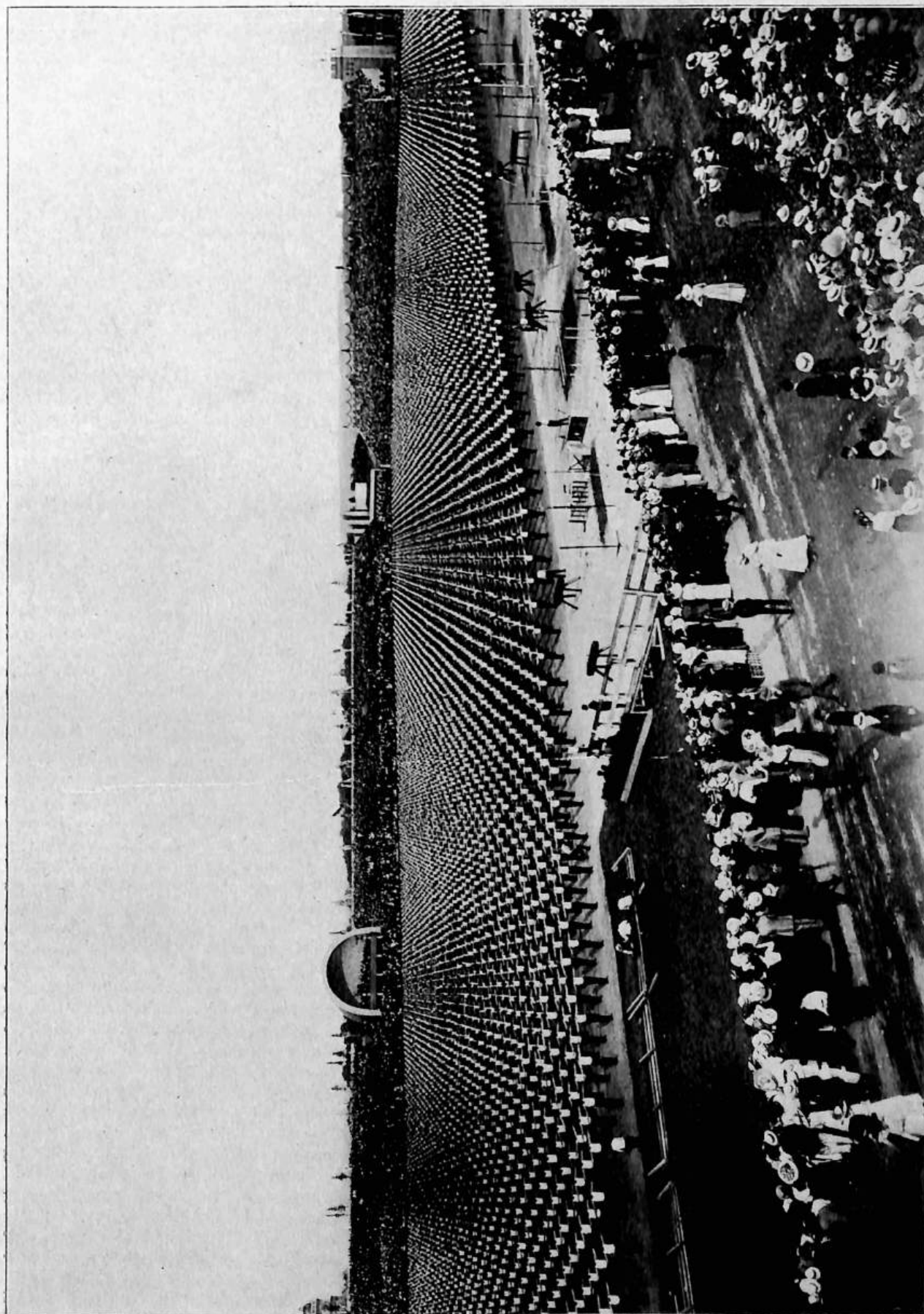
A v tomto okamžiku, kdy vše jest vypočítáno na otrávení českého života, na rozvrat v řadách sokolských a na vlastní čachr, neváháme uveřejniti posudek německého sociálního demokrata o sletu všesokolském, uveřejněný v právě vyšlé illustrované příloze ústředního orgánu německých sociálně demokratických dělnických jednot tělocvičných, „Arbeiter-Turnzeitung“, vycházejícího v Lipsku. Jak vysoko stojí pisatel článku a celá tělocvičná organizace německého dělnictva nad pražskými sociálními demokraty, kteří ze sokolského sletu dovedli si udělati jen „svého“ Plamenace a ostudu na celý český národ.

V článku, nadepsaném „Sokolská slavnost v Praze“, provázeném čtyřmi fotografickými obrázky, se píše:

„Ve dnech od 28. června do 2. července konala se v Praze první všeslovanská slavnost sokolská, na níž vyslalo předsednictvo Svazu dva zástupce. Až dosud nesúčastňovaly se sokolských slavností všechny slovanské národnosti, byly to slavnosti po výtee jen svazu českého Sokolstva. Tentokrát byly však slovanské národnosti plně zastoupeny, jen Poláci odřekli, chtějíce protestovati proti účastenství Ruska. Kromě slovanských národností také Francie vyslala jistý počet gymnastů.

Silně zastoupeny byly též sokolské jednoty americké. Bylo nám řečeno, že na 1000 Američanů přijelo, aby s bratry svými ve vlasti slavili velikou národní slavnost českého národa.

Slyšeli jsme už o dřívějších sletech sokolských tolik

Prostná o šestém sletu v Praze.

hezkého, že právem jeli jsme do Prahy s napjatou nedočkatostí. Musíme však doznati, že naše očekávání bylo daleko překonáno. Podobné dokonalosti neviděli jsme dosud při žádné turné slavnosti. Kamkoliv jen oko zalétlo, všude jevil se jednotný, vzorný obraz. Už zevní uspořádání bylo naprosto vzorné. Cvičiště mělo podivuhodnou polohu a bylo nanejvýš prakticky založeno. Stálo arciť zbudování jeho na 265.000 korun. Avšak to ještě není to nejpozoruhodnější: na cvičišti nebylo viděti stánku pivního, jen v odlehklém koutku byl stánek, kde bylo možno dostati lihuprosté nápoje a víno. Pivnice umístěny byly pod severní tribunou mimo cvičiště. Víno a limonády byly na tribunách nabízeny při rychlé obsluze, ale bez dotěrnosti u nás tak obvyklé. Po celé čtyři dny neviděli jsme ni jediného opilého anebo řvoucího Sokola, bylo to, jakoby jedna velká myšlenka svedla vespolek tyto zástupy, ovládané kouzlem vznešené, svaté ideje. Cvičenci i cvičenky vstupovali na cvičiště jen ke cvičení, pak nebylo jich už viděti. Stejně nebylo možno najíti jediného cvičícího Sokola v hosticích. Pak zajisté nebylo divu, že ke všem výkonům se mohlo nastupovati na vteřinu. Něco podobného nazýváme turnéskou kázní.

Cvičební úbor — možno říci — jest až na knoflík jednotný. Sokol nosí při cvičení dlouhé, modré trikotové kalhoty, střevíce z černé kůže, opatřené gumovými péry, vše přesně dle předpisu. Cvičební trika jsou bez rukávků, jedno jako druhé, bez nejmenší odchylky. Maličkou kulatou čapku bez štítku se sokolským pérem (Sokol, t. j. Falke) má cvičenec na hlavě i při cvičeních prostných, jen při cvičení na nářadí položí ji na zem. O účelnosti takové příkrývky na hlavu možno míti sice různé názory, ale to je nesporné, že čapka taková dodává teprv celému úboru ráz jednotnosti.

Stejně jest i u Sokolek, jež nosí sukně do hloubky kolena, avšak bez jakékoliv fasony. (Autor popisuje pak kroj ženských odborů a pochvaluje si jednotnost kroje.) Nikde není vidět — praví — černých, hnědých, zelených dirkovaných nebo bílých punočů, nýbrž vše jest jednotné a nikde moda nerozhoduje. Sokolky neznají módy, nýbrž jen povinnosti, a proto také lze je nazvati opravdovými "turnérkami". Při takovéto přísné kázní jest pochopitelné, že problém ženského tělocviku, který u nás stále není rozřešen, u Čechů není již žádným problémem, neboť tam jsou cvičitelé žen samozřejmě ženy samy. Po celou dobu kolosálních cvičení prostných bylo viděti toliko jediného muže, vůdce celého cvičení veřejného, vše ostatní prováděly mladé cvičitelky s největší bystrostí a bezpečností.

Autor popisuje cvičení žáků a žákyň sokolských dne 28. června a praví: Prostná cvičení žákyň, jež provádělo několik tisíc, ukázala to nejlepší, co kdy vůbec jsme viděli. To nelze slovy vypověděti, něco podobného nutno viděti. Nevíme, co bychom při celém cvičení zvláště pochváliti měli, neboť bylo vše dokonalé. Jednotlivá cvičení, nikoliv obtížná, ale rozkošně kombinovaná, byla v pravém slova smyslu provedena s pravou slovanskou grácií. To, co jsme viděli, působilo jako živá píseň. Ovšem, Slované mají rytmus v krvi! Neméně pěknými byla i cvičení hochů. Potom prováděly jednotlivé oddíly svoje zvláštní cvičení a poskytovaly při tom rozkošný obraz zručenosti. Jednotlivé oddíly hochů i děvčat, sestávající ze 30 a 100 i více účastníků, prováděly tu cvičení prostná i cvičení na nářadích nejrozmanitějšího druhu.

V sobotu o 6. hodině ranní započaly závody, kterých se účastnilo asi 4000 cvičenců. (Autor popisuje technické složení závodů a praví, že cvičení působilo velice dobrým dojmem, zejména následkem svižného tempa, s jakým bylo prováděno.) Velice mne zajímalo — praví — že viděl jsem

zde uskutečněný svůj návrh, který učinil jsem před lety v "Arbeiter Turn-Zeitungu", jenž však tehdy vyvolal v kruzích stojících mimo náš "Svaz", jen útrpný posměch.

Jediné takové cvičení jest způsobilé, aby připoutalo massy; jest to jakýsi způsob kombinace závodu jednotlivce, družstev a celého spolku. Nejdůležitější při tom jest, že každé cvičení jest cvičením povinným.

O 9. hodině byly závody skončeny a následovaly pak cvičení prostná. Člověk nevěří vlastním očím, vidí-li massy cvičenek (přes 18 let starých), spořádaných ve 32-stupech vstupovati hlavní branou na cvičiště. Připadalo nám jako pohádka, když viděli jsme, že na cvičišti jednotně a spořádaně vstupuje téměř 6000 cvičenek! Po krátkém nástupu následoval bleskurychlý rozstup a v okamžiku stály tu dlouhé řady těl v bezvadném zákrytu tak, jakoby je obrovská ruka rozestavila. A což, jak cvičily! Ještě nikdy neviděli jsme ani přibližně tak krásné provedení cvičení prostných. A to beze všeho povelu! Vůdkyně dá povel trubkou, hudba zanotuje fanfáru, ukazovatelky předvedí, pak zavzní znova fanfára, intonuje hudba a cvičení počíná. Cvičení řídí vlastně kapelník, jakékoliv povely další odpadají. Pomyslíme-li si, že veškerá cvičení, zejména v posledním oddílu, přecházejí v umělecký tanec, při němž dostupuje se nejvyššího stupně nesnadnosti, nutno před tímto nevyrovnatelným výkonem prostě kapitulovati. Tanečnické pole květin — tot' jen slabé porovnání.

Mocným a pádným dojmem působil nástup mužů. Jediné místočko rozsáhlého cvičiště nezůstalo prázdným, každá značka byla obsazena a ještě — jak se pravilo — přes 2000 cvičenců musilo pro nedostatek místa ustoupiti. Rozstup jednotlivých řad proveden byl rozpažením. Připažení pak stalo se na povel trubkou potleskem na stehna. Vzduchem zašvištělo to, jakoby mohutné prasknutí bičem, což působilo velice efektní dojem. Cvičení mužů prováděno byla stejným rytmickým způsobem, jako cvičení žen, a tvořila chvílemi velice imposantní obraz. Samozřejmě, že provedení jich bylo bezvadné.

Zajímavými byla též zvláštní cvičení, jež byla u příležitosti slavnosti v bezpočetném množství prováděna. Zmínky zasluhuje cvičení ruských Sokolek, oblečených bíle, jako dámy od baletu. Družstvo cvičilo se sněhovými koulemi, prováděje při tom různé kroky a postoje. Cvičení jejich působilo zvláštní něhou. Společná cvičení Francouzů na kruzích byla rovněž dobrá, třeba že nebyla úplně novými. Američané provedli zvláštní cvičení na způsob rohování, což na nás nepůsobilo dojmem zvláštním. Naproti tomu Bulhaři a Srbové byli originální. Slovinci předvedli národní tance plné veselé poesie. Českou zvláštností jest cvičení na živém koni, jaké vidíme na dvorech kasárenských anebo v cirkusových manéžích. Se stanoviska technického, zůstavilo nás cvičení toto úplně chladnými.

Slavnosti tělocvičné zakončeny byly provedením Marathonu, jehož výprava stála přes 70.000 korun. Spoluúčinkovalo zde na 1300 osob a scéna vyplnila celé rozsáhlé cvičiště. (Autor popisuje pak podstatu Marathonu a končí slovy): Nádherné provedení jeho vyvolalo u statisíců diváků nekonečný jásot.

Tím skončena dotyčná slavnost, která byla jedinou svého druhu. Byla to slavnost čistě tělocvičná, žádné hry, žádný sport, jen a jediné cvičení (Turnen). Při tom však cvičení, které bylo ve všech svých podrobnostech dokonalým a bez jediné poruchy, slovem: zářivý manifest ducha Janova. (Zní jako ironie, ale jest vážně míněno, že Sokolové jsou v době přítomné klasickými zástupci čistého a nefalšovaného tělocviku.) Tento dojem byl nejvýznamnějším z celé nevyrovnatelné slavnosti sokolské a zůstane nám stále na paměti.

Ph. Dr. Jindřich Veselý:

O VÝZNAMU LOUTKOVÉHO DIVADLA VŮBEC A PRO ČECHY ZAHRANIČNÍ ZVLÁŠT.

(Předneseno v Měst'anské Besedě v Praze 29. VI. o poradě svolané Národní radou českou o otázkách osvětových v zahraničí.)

Když v prostředí cizím po denní práci usedali Jste ke svým rodinám za šera večerního, kdy umkl hukot továren a vřava velkoměsta, — podlehli Jste náladě a vzpomínali na své mládí....

A když sešlo se Vás, krajani, hovořících stejnou řečí, několik ke společným schůzkám — podlehli Jste hlasu krve své a — vzpomínali na starou vlast, na tu zemi maličkou, zakřiknutou, ubohou, která vyhánil někdy své vlastní syny do dálné ciziny...

Mládí! Vlast!

Mládí prožité ve vlasti!

Vzpomínky na mládí prožité ve vlasti ozývaly se stále a stále, až Jste konečně neodolali a vydali se na cestu

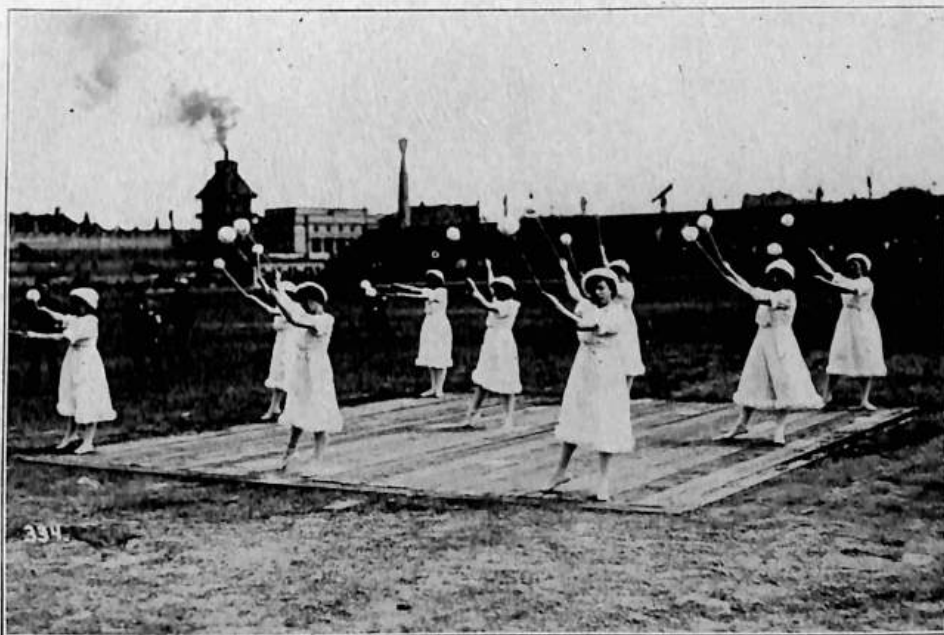
kořka se svým povoláním, vládl milkami svých loutek jako svými vlastními svaly a kdy hlas jeho zněl jako posvěcen starou tradicí....

A děti — jak to zachytil leptem svým Kašpar — visely svými pohledy na dřevěných pánech i sprost'áčích ze života skutečného i vysněného od sedláka pot'ouchle zchytralého až k chlupatým hodnostářům říše pekelné, — hlitaly každé slovo a spojovaly je s pohybem, podléhajícím kouzlu loutek...

Sváteční náladu budil každý stín kulisy a třeba i nepřírozené pohyby princezny, která si v srdcelomné chvíli slízala slzy tři coule nad hlavou, nebo loupežník, jenž bývá narážen na kůl sedmišpicový, nebo krále jemůž se koruna sešoupla až na nos...

A když odjel loutkář, žila slova jeho loutek ještě dlouho v mysli dětí, které robily si své loutky a — improvisovaly....

Vzpomínky na loutkové divadlo má každý Čech. V mnohé zapadlé vesnici bylo loutkové divadlo jedinou zábavou mladých i starých, vlastenečtí loutkáři, jako Kopecký

Ruské cvičenky.

do Prahy, máti měst, abyste se hrdě přihlásili za příslušníky toho národa, jenž denně zápasiti musí o své právo existenční...

Procházíte známými místy a před Vaším zrakem vystává dědeček vypravující příběhy ze starých kronik, babička pohádkářka, otec, matka, rodné hnízdo a jeho zábavy a v tom kaleidoskopu obrazů ze ztraceného ráje zatahne i vzpomínka zvlášť silná.

Venkovská začazená šenkovna. — Několik napjatých pláten. — V prostřed prostoru osvětlený chabě lojovou svíčkou. V prostoru tom pohybují se malí lidé, milují se i nenávidí, pronášejí řeči sladké i hrubé, nejživěji pak počíná si mezi nimi maličký a švitorný tvor. — jest to **Kašpárek** a jeho dřevěná společnost produkující se na dvou zednických kosách v průvodu dvou obligátních Turků po stranách a pod nadpisem: Aj divadlo české etnosti jest ozdobou nevinnosti! Dřevěná společnost komukoli parodujících "komedii lidskou", hereců bez napovědy a zpěváků bez not — tot' první láska všech starších generací.

Svrchovaným štěstím bývávala chvílka kdy principál (se sametovou vestou a se štětičkou na bradě) srostlý ta-

a Laštovka dovedli získati své posluchače svým přednesem jiní jako **Celestin** šlechtic z Freimfeldu, jenž se narodil při mši v děkanském chrámu v Klatovech, rázovitou svou osobností a hrami rytířskými, při nichž prý rytíř vyzívající svého soka na souboj, vyhazoval chlupatou a hodně velkou rukavici páně principálovou — Takové vzpomínky se přihlášily jistě i Vám když Jste zalétali svou myslí do staré vlasti a do prehlého mládí....

A netázali Jste se nikdy:

Budou mítí naše děti také tak silné vzpomínky na své mládí?! Nejsou naše děti, které mají všechny moderní hračky od aeroplánů do ponorných člunů, které znají biografy — nejsou přece jen chudší o tyto vzpomínky na loutky?

O loutkách mluví se často s pohrdáním. Obor loutkových her bývá popelkou, ač nevšimavost ta není odůvodněna. Něco podobného dalo se dříve s pohádkami a písněmi lidovými, než se poznala jejich poetická a kulturní cena, stejně tomu bylo i s jinými produkty lidového umění, at' máme na mysli dřevěné chaloupky s vyřezávanými štíty, at' květinové s hlinou barevných ornamentů na dubových

truhlicích, at' hledané pestré výšivky a zlaté krumplování ženských čepců.

Naše doba je charakteristická tím, že se zbožnou pietou slízá prach zapomnění právě s těchto předmětů a oborů lidového umění, které se dříve cenily příliš nízkou. — Rektor halské university Pischil věnoval loutkám rektorskou přednášku.

Nechci však se rozšiřovati o významu lidové dramatiky obsažené v loutkách. Chci se jen zmíniti o tom, že byla by to **ztráta** pro naše děti, kdyby nepoznaly kouzla loutek. Proč? Loutkové divadlo je **ideální sloučení všech umění**: od sochařství obdrželo formu, od malířství barvu, od básnictví slovo, hudbu, od improvisace privilegium volného slova a smělost kritiky.

Svým **tvarem** jest loutka dítěti tak blízká! Dítě vy-cit'uje svou malost a odvislost od světa dospělých, chce uniknouti své malosti a povznést se nad ni tím, že vytvořuje si ve svých panenkách a panáčcích svět ještě drobnější, jehož se stává právě tak suverénním vládcem, jako vidí u dospělých. Působiti může loutkové divadlo dvojím směrem:

a) bud' si dítě samo hraje, obírá se sebou, mluví za sebe, zhraškuje si tak svůj život dramatisuje pohádky a improvizuje, jak líčí Pavla Moudrá v revui "Český loutkář", že skládala si celovečerní drama atd.

b) nebo dospělý člověk hraje dítěti, tak že loutkové divadlo jest pak **nástrojem výchovy**! Dítě poslouchá, pamatuje — jako pamatoval Goethe na Fausta viděného v mládí.

Rodiče hrávají svým dětem doma, takže domácí divadélko jest pravou **intimní scénou**. Ovšem — bohužel — dnešní rodiče raději vodí dítě do biografů, neboť jest to pohodlnější . . .

Učitelé při prvouce užívají též někdy loutkové divadlo — ve škole.

Pro větší společnost dětí hrává se ve větších divadlech paedogogy jmenovaných.

Pěkné loutkové divadlo působí i pak, když opona spadne, zítra, pozejtří po letech — jest předsíní velikého divadla, jemuž říkáme život, immennisuje před nízkostí v době, kdy nebezpečí zhrubnutí jest největší. — Tím jest stručně naznačen význam loutkového divadla vůbec — vždy zajisté záleží ještě na výběru repertoaru.

Loutkové divadlo bývá obyčejně zábavou ale může zároveň sloužiti ještě nějaké vyšší věci. Nejvyšší ideí sloužilo divadlo v dobách národního probuzení.

U nás v Čechách nemusí se již divadlo stavět do služeb buditelského vlastenečství (může působiti jen v umělecké výchově) ale všude v ohrožených územích a za hranicemi může býti s **českou knihou** nositelem **české kultury**!

Pro Čechy v menšinách a za hranicemi může míti loutk. div. **takový význam, jaký mělo lout. divadlo Matěje Kopeckého na začátku století XIX.** Kopecký sebevědomě hlásil se ke své řeči. Kdysi navštívilo jeho představení několik šlechticů. Jakýsi podlízavý člověk přiběhl hned za kulisy ku Kopeckému a prosil ho, aby zahrál německy. Ale Kopecký řekl: "Když moji králové a knížata nestydí se za svoji českou řeč, nemusí se za ni ani **jiní menší páni** stydět!" Jindy rozhodně odmítl píseckého pana krajského jenž chtěl by zahrál německy.

Loutk. divadlo v menšinách a za hranicemi může udržovati **národní vědomí**, může dětem hlásati jejich **mateřský jazyk**, připomínati jejich vlast!

Škola česká, kde by se dítě učilo v rodné řeči, často jest zcela nemožná — za to však proti loutkovému divadlu v rodině nebo ve spolkových místnostech není a nemůže býti námitky! Uvedu příklad:

Česká Beseda v Sarajevě vydržovala po řadu let jazykovou školu, zvanou školou, jejímž účelem bylo, poskytnouti dětem členů příležitost naučit se česky myslit a vyjadřovat. Vyučovací osnovy nebylo, neboť děti, které navštěvovaly veřejné školy německé a chorvatské, nesměly býti přetíženy. Ve škole se učilo ve středu, ve čtvrtek a v sobotu odpoledne tedy v době kdy ve veřejných školách bylo prázdno. Ač vyučování bylo vlastně jen zábavou, ač nebylo úloh domácích, byla školka přece jakýmsi zatížením dětí, počet dětí — klesl na deset.

Česká Beseda suspendovala školu ale pak — vznikla šťastná myšlenka ve školském odboru: **zřídit náhradou za školu loutkové divadlo**. A skutečně osvědčilo se!

Kdo z Čechů z vlažnosti nebyl členem Besedy přistoupl za člena! Dětem dává se příležitost slyšeti české pohádky — písně hudbu! Lout. div. vyhovuje lépe než bývalá školka, nad to vynáší slušnou částku, jež určena knihovně! Děti se v divadle seznámí, pozvou k návštěvě a přátelství je hotovo.

Podobně mohlo by tomu býti i jinde, kde jsou **české děti vystaveny odcizení**. Tu by loutkové divadlo bylo pravým dobrodíním a nepochybuji, že by budilo menší odpor než česká škola.

Tak působí klidně lout. div. Sokola v **Mostě** a nyní zřízeno bude div. v **Jihlavě**!

Sokolové v **Mnichově** zřídili si pro děti lout. divadlo, rovněž čeští sociální demokraté v Mnichově. Podobně jest i jinde.

Vídeňský Denník vyzývá Osvětový svaz Dolno-rakouský, aby si všiml významu lout. her v územích ohrožených a píše přímo, že takové divadlo mohlo by býti též ve Vídni. Lout. div. v území ohrožených a v zahraničí má krásné poslání. **Zachraňovat smrt duše!** Řekl jsem, že lout. divadlo působí samo zdárně v útlou mysl dětskou. Je však jisto, že mimo to má ještě úkol vyšší, světlejší: **nejmladší generace našich Čechů zahraničních udržovat ve styku s vlastní a národem**.

Ti příslušníci našeho národa, kteří dostali se hrou osudu do ciziny ve věku dospělejším ti mají vzpomínky, které nedovolí aby se odnárodnili.

Ale již druhá generace, vyrůstající v žilvu cizím asimiluje se, a není-li silná opora v rodině odnárodní se docela!

Kdyby děti našich vystěhovalců sešly se aspoň jednou týdně v loutkovém divadle, kde by slyšely řeč toho nešťastného národa žijícího uprostřed národů nepřátelských, kde by slyšely českou píseň, českou hudbu, kde by viděly české hrdiny — třeba v miniatuře — jistě by se utužovaly ve svém vědomí národním.

A tam, kde neudrželo by se snad divadlo na stejném místě ve stejné čtvrti, tam může se stěhovat z místnosti do místnosti, z obce do obce — a oblažovat může všude!

Pěkným příkladem může tady býti učitelstvo na **Třeboňsku**, které zřídilo si Jihočeské Národní loutk. divadlo jehož kulturní význam ocenil též Osvětový svaz v Třeboni. Toto divadlo řízené nadšenými učiteli těší se velikému zájmu — veškeren čistý zisk je nad to určen na zřizování knihoven na Třeboňsku!

Takového potulného divadélka přáli by si ruští Češi v gubernii **Volyňské**, kde se mládež chodí do škol ruských odnárodnuje, třeba se v rodinách mluví jen česky . . .

Pan Dr. Auerhan, místotajemník Zemské statit. kanceláře, po rozmluvách s ruskými Čechy myslí, že takové potulné divadélko mohlo by zavítati do 30 větších českých vesnic (majících 300—1000 ob.) ba i do 100 menších stanic.

Otázka lout. div. pro zahraničí mohla by se řešiti stejně jako otázka putovních knihoven.

Pěkné lout. div. jež bylo by svým charakterem ryze české a jež bylo by možno snadno ovládati, vystřídalo by za zimu několik míst.

Při dobré vůli našel by se v každém místě nějaký nadšenec, který by se naučil loutky vodit, přednášečů pak bylo by již dosti.

Mohou-li se ve střediskách Čechů zahraničních udržeti divadla ochotnická hraná pro zábavu dospělých, uvědomělých Čechů, tím spíše udrželo by se divadlo pro děti, které lout. div. milovaly, milují a budou vždy milovati.

Prosím všechny účastníky dnešní porady, aby uvážili,

ského v době mikulášské a předvánoční želil, že velké peníze dají čeští lidé za loutk. divadlo vyráběné v Německu. Jaká pak ironie když české dítě hraje českou hru — ale světnice, v níž se osoby pohybují, jest německá, město německé — — —

Nyní však jmenovaný spolek uvádí na trh hračkářský výrobky ryze české a — což důležitě — ve všech velikostech, tedy **divadélko rodinné i společenské!**

Radím každému, kdo se o věc zajímá, aby se podíval do mateřské školy u Vojtěcha kde zároveň s reprodukcemi Osvětového svazu jsou vystaveny Alešovy loutky a

U pomníku Palackého v Praze.

jak mnoho dobrého mohlo by způsobiti loutkové divadlo pro ty malé i nejmenší — prosím aby uvážili, zda takové **divadélko, jež nahradilo by školky**, divadélko, kde dávaly by si dostaveníčko děti české, zda nemohlo by býti zřízeno **při každém spolku**, zda nemohlo by býti **půjčováno**. V poslední době vznikl spolek, který podle svého programu podporuje zakládání loutk. divadel — Český svaz přátel loutk. divadel v Praze. Divadélko tohoto svazu má na opo-
ně pohled na Prahu, nad tím jest **český znak**, aby již první pohled připomínal vzdálenou vlast. A když se opona vyhrne, objeví se na jevišti rozkošné loutky Alešovy, pravé české vesnice podle návrhů Livorových — krátce: něco českého, něco našeho! Kdo si všimnul průmyslu hračkář-

to plastické i ploché. Mimo to každý interestent může si vyzvednouti brožury o loutkách.

Nenaříkejte na poměry, když Vaše děti nebudou uměti česky. Nesvalujte vinu na nikoho. **Sami budete vinní**, odcizí-li se Vaše děti....

Pracujte, pracujte v daných poměrech a když budete mítí lásku k věci, dostaví se výsledky!

Až budete řídit osudy králů i sedláků, až ze zákulisí budete žehnati sňatku št'astného páru a něžné princezny, až dáte odnésti proklatec přímo do pekla a — až poznáte, jak hra se líbila Vaším dětem, nepřestanete hráti!

Musa lout. divadla je siréna je kouzelnice stejně svůdná jako Musa divadla velkého. A kdo jednou se do ní za-

miloval, zůstane jí věren do smrti. První začátky — vždy těžké se překonají, loutky naučí se chodit, varietář umělců provozovat své kejkle a bulety, Kašpárek naučí se dělat svá puklátká a děti jsou vděčné publikum!

Dnes, kdy nemůžeme spoléhat ve vítězství svého dobrého práva a spravedlnosti ve vlastní zemi, kdy dětem našim jsou zavírány školy a kdy dělníci jsou vyhazováni ze svých bytů a míst — musíme spoléhat sami na sebe! Nečekejme, že pro děti zahraničních Čechů vystaví nějaký dobrodinec školy, by se děti učily češtině — zakládejme laciná, ale pěkná loutková divadla, jež vykonají zábavným způsobem totéž! A až na loutkovém divadle zahrajete mládeži **Prodanou nevěstu** nebo **Psohlavce** nebo **Lešetinského kováře** nebo **Žižku** — budete mít sami velkou radost a vnitřní uspokojení, kolik zázračné moci ukryto jest v nepatrných loutkách, postavili-li se do služeb velké idey: **Zachraňovat mrtvé duše!***)

Heslem všech budiž: Zřizujeme pro dospělé knihovny, pro děti — loutková divadla!

Z VLASTI STARÉ.

V Praze, dne 20. srpna 1912.

Přijmětež všichni srdečný dík za vzpomínky. My zde rádi vzpomínáme na ty doby slavné, na doby sletové, na doby velikého triumfu Sokolstva slovanského, kdy i Vy jste tu byli s námi a reprezentovali se znamenitě. Že jsme přilnuli všichni zvláště k Vám, bratři drazí, činovníci pilní, borci a sestry, jež cvičily, nedivte se, jako nedivte se, že zamilovali jsme sobě i ty Vaše pracovníky a "přední stráž" výstavní. Byli mezi Vámi lidé jen a dobří, tolik dokázali jste na sletišti i chováním mužstva svého vůbec.

Včera pochovali pražští br. Ottakara Schiffnera, jenž zemřel v Opatiji po krátké nemoci. Byl úředníkem Městské Spořitelny. Pilný cvičenec a miloval to své Sokolství vše; že miloval, dokázal velkolepým odkazem jmění svého pražské jednotě Sokol. Bude to více jak 300.000 korun. Také veslařskému klubu "Slavia" odkázal 10.000 korun. Pozůstatky jeho byly uloženy v Praze v hrobce rodinné, když z Opatije jsou sem poslány. Zesnulý byl povahy přímé, skromný a borec dobrý. Lnul celou mysl svou ku mateřské jednotě a jak sám v poslední vůli napsal, nalezal se tu v prostředí šlechtných, poetických duší. Činem tímto velkodušným, příkladu nemajícím, dostalo se Sokolu nejen čestného uznání za jeho práci účinnou, ale i povzbuzení. Jest věru jen pěkné, hezké a myslím, že i k nápodobení svádějící, povážíme-li, na kolik to Sokolstvo po půl století již koná, aniž by se mu dostalo mimo mravní i přímo hmotné podpory. Jsme institucí výchovnou prvního řádu, cizina o nás tak soudí a píše, jen u nás, žel, dosud v mnohých kruzích tak zvané intelligence se ještě nechápe. Pochovali jsme bratra s poetami sokolskými a minulou sobotu za velikých obřadností, pompy a mnoha ceremonií doprovodili jsme Vrehlického na Slavín. Věřte mi, že až trapným jest — že najednou každá strana se hlásí k němu — za živa ovšem bylo jinak. Tolik dojista jste již vystihli z tisku veřejného a mezi řádky také dovedete číst. Na pořádání slavností a slavných pohřbů jsme my chlapíci, jen co jest pravda, jako volá se: náš to byl člověk — a volají tak dnes i klerikálové.

*) Kdokoli by si přál nějakých informací o zřizování původních českých divadel loutkových a o výběru repertoaru původního českého i přeloženého ze všech řečí, dopiš profesoru Ph. Dru. Jindřichu Veselému, redaktoru "Českého loutkáře" a "Knihovny vzorných loutkových her", (kterážto publikace vydává "Český svaz přátel loutkových divadel v Praze"), Praha III. — 240.

Výstava naše jest rozbořena — není kam schovati vše — jest toho do musea Č. O. S. dosti a také z Ameriky pěkná sbírka, jak Jsi zde zanechal, bratře pořadateli. Kde se umístí, nelze ještě s určitostí říci, potřebovali bychom nějakého toho mecenáše. Dle vysloveného přání Tvého dal jsem americkému konsulovi obrázky z výstavy americké, to jest Národní Jednoty Sokolské — nechal jsem je zaskliti a zarámovati a před tím nalepiti na karton i namaloval jsem znak americký a český k tomu a napjal trikoloru americkou. Měl z toho náramnou radost, poděkoval zvláště dopisem i velice vše vzpomněl dnů sletových a Sokolů i Sokolek, Američanů. Prál, že byl na poselstvo Vaše, borce, cvičenky i vůdce družstev a zástupce těch kterých sdružení jen hrd...

Sletišťe — to památné a velebné sletišťe, již jest rozbouráno — vše — vše se řítí v nívece a finančně zdar úplný, když po tolika práce, námaze a starostí se konečně spočítalo. Zděluji jen, aby i Vy tam v nové vlasti byli Jste uspokojeni a těšili se s námi. Tedy po stránce mravní výsledky obrovské, neočekávané téměř a po stránce hmotné rovněž znamenitě dopadlo, díky našim pracovníkům sletovým všem a bez rozdílu.

Jednot i členstva přibývá utěšeně — Orli nás špiní, hanobí a vše možné se na nás hází, i "vraždy" — Němcům ovšem také nejsme po chuti — ale co na tom, že se čeští lidé hanobením vlastních svých synů dobrých a poetivě smýšlejících, znehodnocují sami, jest na bíledni. Rozsah Orliků, massy lidu pobloudilého a peníze, jimiž klerikálové vládnu, nutno uvážiti, neboť tu roste nepřítel pozoruhodný a veliký — u nás jménem boha se ještě hodně zmůže...

Právě odesílám diplom, který N. J. S. obdržela za výstavu. Končím prozatím a příště napíšu opět něco z těch našich kruhů, nám všem tak drahých. Kdož by v Čechách z bratří a sester něco potřeboval a chtěl, hledal, zprávy žádal, aneb i obchodní a jiné informace, necht' se obrátí na mne, rád jim vyhovím a obstarám vše. Snad by bylo vůbec zapotřebí podobné instituce. Pouhým mluvením se mnoho nedokáže. Instituce takové v Praze i jinde měly by být. Takovéto praktické navázání styků vzájemných mělo by skutečnou cenu. Prospěti by se mohlo obapolně, jako vzorové výstavy obchodní a průmyslové, modelů a p., jakž tuším Jste v listě své doby navrhovali pro větší města americká a naopak, by neméně vývoz i dovoz posilnilo a sám konsul Váš za myšlenku jen dobrou prohlašuje. Zimu tu máme velikou na ten čas. Zdravím všechny Vás tam za tou velkou vodou a jsem Váš oddaný,

Emil Tůma, Praha, I, Bartolomějská ul. 13.

Dr. Jos. Scheiner:

SOKOLSTVO.

(Zvláštní otisk z díla "Slovanstvo, obraz jeho minulosti a přítomnosti.)—Pokračování.

Ve 125 místech postaveny jsou vlastní spolkové tělocvičny, některé z nich s velkým nákladem a úpravným zařízením. Cvičení děje se pod dozorem a návodem as 4000 cvičitelů, kteří všichni úřad ten konají dobrovolně, bez náhrady, toliko z oddanosti a lásky k věci.

Na zdokonalení soustavy i metody stále horlivě se pracuje, zejména ve vlastním středisku technické správy ústřední a nelze zamlčeti, že se tomuto zdárnému technickému odboru Č. O. S., v jehož čele stojí dlouholetý náčelník dr. J. Vaníček, podařilo vypěstiti — jak shora vylíčeno — dílo vysoké hodnoty vědecké, vyčerpávající celou bohatou látku učební stále v nových a nových sestavách a vybízející snaživou mládež k stálému zdokonalování a do

plňování své zručnosti a dovednosti. Při tom těženo pilně i ze zkušeností nabytých v cizině, jež pilně navštěvována za studijními účely. Česká soustava a metoda tělocvičná osvědčivši se na domácí půdě razí si dnes vítězně cestu po všem Slovanstvu a požívá i v ostatní cizině všeobecného uznání a pozornosti, čelíce vhodně jednostrannému a výstřednímu přepínání sil v různých sportovních cvičích zachvacujícím dnes široké kruhy mládeže k nevalnému prospěchu jejímu.

Tak zjednána i úcta a vážnost k této stěžejní stránce sokolského poslání, a zabezpečena důkladná, vytrvalá a promyšlená práce na cvičišti, odchovávající nepřehledné již řady dorůstající mládeže v zdravá a zdatná pokolení. Kdyby Sokolstvo pouze na tuto činnost se bylo obmezilo, prokázalo by zajisté již tím národu platných a vzácných služeb a jest proto již z tohoto hlediska jeho bytí a další působení odůvodněno, neboť bez vydatné péče a tuhé výchovy tělesné nelze přec doufat v zdárný další pokrok a v trvalou budoucnost národa, tím méně při stále rostoucí potřebě zvý-

dění důrazné akce k cíli tomu směřující, která, byť i nemohla ihned bezprostředně vykázat velké úspěchy, přec jen dala podnět k prohloubení a tříbení názorů o úkolech Sokolstva a k zakládání různých institucí vzdělávacích, na nichž ono vydatně se podílelo. V Sokolstvu počíná od té doby svědomitěji se řešiti podstata sokolského poslání, analyzuje se učení Tyršovo a mravní jeho stránka počíná ovládati ústrojí Sokolstva, jež hlásí se o práci v rozmanitých otázkách kulturních, pokrokovým ruchem v národě vyvolaných.

Názor na povinnosti člena vůči sobě samému, vůči svému okolí a celku dotýká se celého života jeho občanského, jeho osobní etí a důstojnosti a tak zvolna se utváří sokolství v pojem dokonalé občanské ctnosti opřené o zdravot a zdatnost tělesnou. Poznání to proniká všechnu snahu, upravljuje vnitřní i vnější činnost jednot i jedinců a mění podstatně dřívější povrchní názory o účelích Sokolstva, tohoto t. zv. "národního vojska", jemuž přidělovány mnohdy nejfantastičtější úlohy. Mravní povolání Sokolstva vystupuje

Hry mládeže o sletu v Praze.

šené energie životní vyčerpané v zápasech o národní naše žití, co den krutějších a těžších. — — —

Než — Sokolstvo nezůstalo na tomto jediném působišti, každodenním úsilím a soustavnou, účelnou činností na poli tělesné výchovy dostavily se přirozeně důsledky její v ostatním žití a působení jeho. Cvikem vypěstěná mužná mysl, osobní statečnost o vlastní síly se opírající, otužilost a úpornost denním cvikem získaná uzpůsobily povahu mládeže pro další zušlechťování a utvrzování jejího charakteru. Vyrostší v dobrovolné sice, ale vědomím společného cíle zdůvodněné kázni, mají stále před zraky konečný cíl sokolského snažení, posilovala v sobě smysl pro povinnosti k sobě i národu i jala se vážně pro úkol ten se odchovávat.

O valném sjezdu Č. O. S. konaném r. 1895 v Praze tlumočeno důrazně přání po upravení práce vzdělávací v jednotách a utužení mravním tak, aby snaha o mravní povznesení jednotlivců kráčela stejně s výchovou těla. K tomu konci dán podnět ku zřízení zvláštních odborů vzdělávacích, jimž uložena péče o šíření osvěty v členstvu, o zakládání čítáren a knihoven, o šíření dobré literatury, o pořádání přednášek, vzdělávacích kursů, řečnických pokusů, výstavek, poučných vycházek a ušlechtilých zábav pro členstvo i dorost. V důsledku tohoto projevu došlo skutečně ku prová-

jasněji v popředí a posunuje je na pole kulturního zápolení o pokrok a povznesení českého lidu v harmonickém souladu jeho tělesných a duševních schopností.

Sokolstvo důrazněji od té doby účastní se práce osvětové, vyvolává mohutné akce na povznesení vzdělanosti v lidu, brojí proti zhoubné krvavé literatuře, proti zpustlým zábavám, výstřednostem při odvodech, povznáší kult Husův a poznání jeho doby, staví se na odpor snahám zpátečnickým, organizuje práci na záchranu českého ohroženého lidu na národnostním pohraničním pomezí, manifestuje za rovná práva a svobody člověka, provádí sblížení a vzájemné poznávání Slovanstva, seznamuje cizinu s postavením a snahami národa, oddává se s horlivou a opravdovou vůlí výchově dorostu a uplatňuje se tak v nejrozmanitějších podnicích obecnému prospěchu věnovaných.

Tím obsah činnosti Sokolstva stále se šíří a obohacuje a svádí do jeho řad nové a nové pracovníky, čímž vliv sdružení na jednotlivce se stále více združňuje a utvrzuje. Pochoď ten děl se a děje bez okázalostí a vnějších projevů, v samém lůně Sokolstva a lze jej postřehnouti jen v přímé účasti na práci samé a důkladným stopováním života v jednotách, župách a ústředí.

Bylo by omylem — jak často se děje — posuzovati So-

kolstvo, jeho význam a působení podle momentů vnějších, vedlejších, z nichž mnohé, jako na př. i kroj jsou dědičtím dob minulých, které nelze zahoditi k zachování důvěry a utkvělé představy širších mas. Pravá podstata věci leží ve vnitřní práci a jejím provádění, v tom soustavném, neutuchajícím ruchu zaměstnávajícím mládež, muže i ženy, v tom neúnavném zdokonalování, v tom mravním nátlaku na myšlení a cítění celého tábora, v tom stálém sbírání sil, jež se občas projevují v podnicích všecken národ i cizinu k obdivu strhujících.

Co obrovského úsilí, co nadšení, píle a síly mravní na příklad mluví z velkolepých oněch sletů všesokolských, jež v r. 1891, 1895, 1901, 1907 a 1912 v Praze byly uspořádány! Tu vystupují náhle z ústraní tisíce a tisíce české mládeže v spořádaných, kázní prodechnutých, šicích poskytujících čarokrásné, úchvatné divadlo mužné vyspělosti, krásy a statečnosti, jež nemá sobě rovného!

Z obrazu toho mluví k vám všechno to nadšení a sebe-posvěcování mládeže společné, vlastenecké myšlenky, všechno to sebeobětování sterých duší výchově bratří, všechna ta touha a odhodlání vypěstiti se pro vážné úkoly národní, jež dodává vystoupení tomu nejskvělejšího lesku a ozdoby. V tom moři nepřehledném ladných postav a zjevů mizí jednotlivce, jméno jeho a osoba ustupuje v pozadí a uniká pozorovateli, za to tím mocnější z tlumu toho vyznačuje mravní podstata celku vše ovládající, vše upravující, podřizující v železně kázní zájem a choutky jedince společnému účelu. Kde naleznete divadla úchvatnějšího?

Posledního sletu všesokolského v Praze r. 1912 pořádaného zúčastnilo se mimo přibližně hosty slovanské i z ciziny kol 120,000 Sokolů, o veřejném cvičení na pláni letenské provedla 11,000 cvičenců v nádherné formě společná cvičení prostná, jež byla vrcholem výcviku jednotlivce i mas.

K tomu družilo se společně ladné vystoupení 5000 žen, mládeže školní, dorostu, závody 260 družstev a as 1000 jednotlivců, společná vystoupení hostů a žup v rázovitých cvičeních, těžký závod o přebor, cvičení jízdy a jako okrasný bod nádherné tance lidu moravského a velkolepé zobrazení řeckého válečnictví v rámci Marathonu. Umožněna takto názorná přehlídka řad sokolských, jich všestranné, sorganizované práce a promyšleného postupu. Byl to nejvýmluvnější projev životnosti a zároveň opodstatněnosti zřízení sokolského.*)

Dnes české sokolství není více zálibou určité společnosti, ono byt' i nenápadně prostupuje všechny vrstvy národa a uplatňuje v nich i vliv svůj. Jest to zvláštní půvab její, který připoutává k sobě zejména mládež nalézající v ní příležitost a půdu pro uplatnění junáckých ideálů a projevení mladistvé síly v okruhu bratrském. Krásný tento tah v charakteristice sokolského tábora, všemu lidu bez rozdílu stavu a povolání, bez rozlišování věku, pohlaví, sociálního snažení i politického přesvědčení sloužící, ušetřil jej rozkolů a sporů, jimiž ostatní veřejnost jest zmítána a činí jej podnes nedobytnou tvrzí, všem strannickým bojům uzavřenou.

Sokolství stalo se částí české bytosti, charakteristickým příznakem české duše, který i v cizině se projevuje v zřizování jednot sokolských všude tam, kde se více příslušníků českého národa usadí. Jednot takých založeno Čechy ve Francii, Německu a v zemích slovanských velká řada, k velkolepému rozvoji dospěly dokonce jednoty sokolské u Čechů amerických, kteří záhy již založili sobě po celé oblasti Spoj. Států Severoamerických sokolské jednoty, jež dnes počtem sto přesahující sduženy jsou v Národní Jednotě Sokolské v New Yorku sídlící župě Fügner-Tyršově v Chicagu a Dělnické Jednotě sokolské, krácející v čele všeho českého národního ruchu a jdouce tu příkladem ostatnímu Slovanstvu.

*) Poslední slet pak hlavně. Viz číslo minulé.

Návštěvou výpravy sokolské z Čech v r. 1909 a nyní o sletu v Praze všech tří sdružení byl zájem ten znamenitě zvýšen.

Na postupu svém Sokolstvo přísně hledělo zůstatí na půdě neutrální, zejména odvracelo se od proudů a vlivů politických, majíc na paměti své všennárodní poslání a vysoké cíle daleko nad časové otázky a zájmy vytyčené. Objeví se sice občas pokusy strhnouti Sokolstvo ve vířav denních svárů aneb využítkovati sil v něm sdružených, ale oddanost mužstva a vědomí povinností dovedlo vždy odraziti pokusy ty a zachovati jemu stanovisko nad všechno stranictví povznesené.

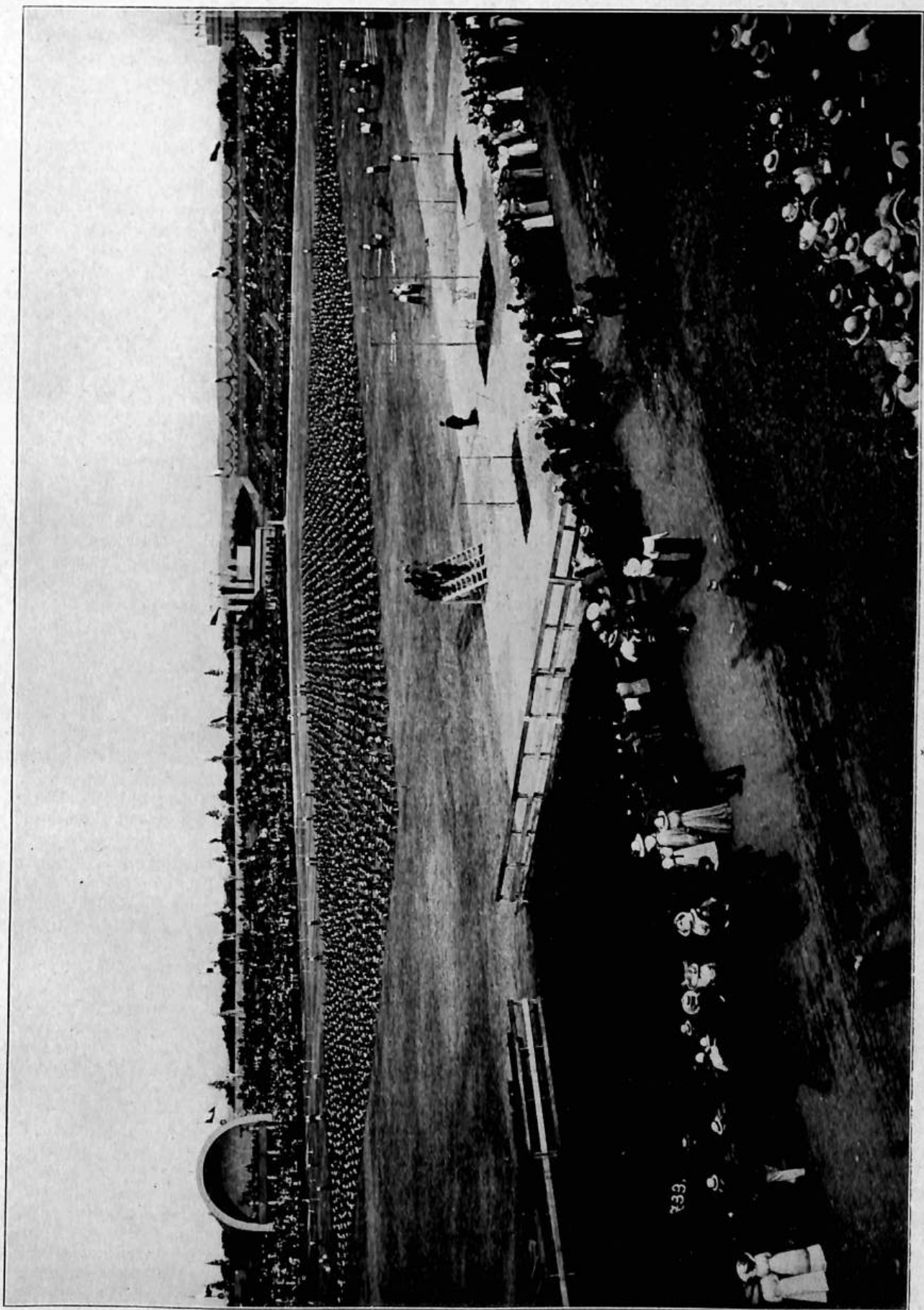
V poslední době došlo na zakládání tělocvičných spolků určitým vrstvám a stranám sloužících. Jsou to v první řadě spolky sociálních demokratů, kteří tím sledovali politiku svoji odloučení dělných tříd od ostatní společnosti a jimž význačný národní ráz sokolských jednot byl výhodnou zámkou pro odvedení části dělnictva ze sokolského tábora a zřízení organizace nové na témže podkladě, ovšem že s vyloučením jiných tříd národa. — Počín ten nezarázil však vývoj sokolských jednot, zvětšil naopak jich řady a není pochyby, že při správném jich postupu a šetření zásad demokratických protivy se zmírní a dnes již značně zmírněné napětí zcela povolí, neboť Sokolství to jest, jež první jalo se provádět a hlásati zásady uslechtilého demokratického a sblížování různých vrstev národní v bratrském táboře svém.

O jiném pokusu, čeliti sokolské organizaci zřizováním klerikálních spolků tělocvičných ("Orlů") nelze vážně mluvit; odklánějíť se účely a prostředky jich tak hluboko od pojmu sokolství že tu na místě soutěže nastupuje přímá protichůdnost, jakékoliv srovnání vylučující.

Sokolství srostlo příliš s celou bytostí národa, než aby mohlo býti nahrazováno aneb zaměňováno hříčkami a nástroji náhodilých lidí aneb stran, ono věrně svým heslům, svobodné, od nikoho závislé, celému národu sloužící, musí zachovati si své nestranné, povznesené stanovisko. "Učme se sloužit svému národu," volá Tyrš k mužstvu svému, "jest to nejkrásnější, nejvyšší posvěcení našich snah. Láska k vlasti jest půda posvátná, na níž cvičení tělesná ve světě antickém a moderním, v starém jak novém věku všude vzrostla a dospívala; všude pak v prázdnotu hru, marnou kratochvíli se zvrhla, kde onen základ všeobecný v srdcích spustlých na konec vymizel. Vezměte snažení našemu podklad vlastenecký, ono hrdé uvědomění národní, jež právě v naší době čím dál tím více jen podstatu a osu života veřejného tvoří, a pel jest setřen, zmizel účel nesobětný a uslechtilý, zmizela všeobecná významnost a vyšší důstojnost snah, jež na povznesení dělnosti hmotné a duševní, na odchování k statečnosti mravní, na zvýšení brannosti národa se zakládá."

Vše sokolská tedy celému národu platí; ona podpírá má jeho život, umožní pokrok a upravití schopnosti jeho pro silnou budoucnost. Přesvědčení to ovládá podnes celý tábor a řídí všechny jeho kroky, ono vane veškerým jednáním, veškerým tiskem a především časopisectvem sokolským.*) Jest na družině sokolské, aby si ideální tento ráz

*) "Sokol" (Praha, měsíčník, red. Dr. Scheiner), "Věstník Sokolský" (Praha, dvoutýdenník, red. R. Bílek), "Sokol Americký" (Chicago, měsíčník, red. J. Rudiš-Jičínský a J. Čermák), "Stráž Sokola" (New York, měsíčník, red. J. C. Stuchlík), "Sokol na českém západě" (Plzeň, měsíčník, red. Jar. Tábořek), "Tyrš" (Brno, měsíčník, red. V. Čoupek), "Sokol z Pojizeří" (Ml. Boleslav, měsíčník, red. Dr. B. Bobek), "Za bratrstvím" (Kutná Hora, red. Fr. Hlávka), "Prapor" (Kolín, měsíčník, red. J. V. Jelínek), "Zahraniční Sokol" (Praha, měsíčník, red. J. B. Zyka) vedle celé řady Věstníků župních.

Žactvo o sletu v Praze.

a úkol zachovala. Pokud ona bude věrně plnit příkazy tyto a vedena bude osvícenými a pokrokovými kruhy neohlížejíc se na různé svody a nepovolující nátlakům odkudkoli jdoucím, bude moci plnit čestné své poslání v národě a zajistiti si tak zásluhy o jeho další vývoj a postup.

Tolik o Sokolstvu českém. Ne bezdůvodně v úvodu článku tohoto podotknuto, že ono jest jedním z nejzajímavějších zjevů v kulturních dějinách českého národa v posledním šedesátiletí, nesouc všechny známky obrozovacího hnutí jeho. Zde na půdě jeho zrození, v kolébce a v směrnatém zřídle všeho sokolského ruchu slovanského lze nejlépe stopovati pozvolný vývoj jeho určení a vlivy působící na jeho dnešní utváření, jež nalezla v ostatních národech slovanských následování.

Příznačný rys Sokolstva, stotožnění práce jeho s emancipační snahou národa a přizpůsobení se jeho potřebě a požadavkům bylo to právě, co vzneslo je z postranního místa odborného spolkaření na čelné místo veřejného života českého, učinilo populárním a upozornilo naň záhy po jeho objevení ostatní slovanské národy, stejným osudem stížené, v těchž poměrech nevolnických strádající a zápasící. Nedlouho potom, co v Čechách se objevily první šiky sokolské, vyskytly se tu i tam i v druhých zemích slovanských, nejprve r. 1863 v Lublani, po té r. 1867 ve Lvově a r. 1874 v Chorvatsku. Jako pouhá napodobenina postrádaly spolky ty v první době užšího vztahu ku zvláštní povaze a duši svého lidu a nemohly se proto dlouho vpraviti v jeho přízeň. Činnost jich přestávala buď na pouhém tělocviku aneb na okázalém vystupování veřejném vzdor upřímným snahám různých apoštolů z řad českého Sokolstva vysílaných, jako byli Fr. Hochmann, J. Z. Veselý a jiní.

Nepochopení, nepřízeň doby a nedostatek vůdčích sil dlouho zdržovaly náležitě zachycení věci a mnoho pokusů a náběhů zmařeno, než došlo na reální její řešení. Zpravidla byl to příklad český, jenž dal popud k opětovnému vzruchu a novému zahájení práce sokolské, zejména u příležitosti sletů všesokolských a hromadných výprav sokolských.

(Dokončení.)

DOPISY.

Chicago, 12. srpna.

Jelikož již po několik měsíců o činnosti Plzeňského Sokola nebylo žádné zprávy v listě našem, nutno tak učiniti nyní, kdy začneme znovu zase pracovati. Veškeré odbory dle zpráv měly prázdniny; ale teď již jest konec "kempování", členové výpravy do Čech se již navrátili, takže nyní zase rozproudí se čilý život jak v tělocvičně, tak i v různých výběrech.

O táboru samotném nelze mi ničeho psáti, neboť při nejlepší vůli nebylo mně možno "kemp" navštívit. Jisto jest, že návštěvníci obého pohlaví byli spokojeni, neboť jak bratři tak i sestry si dosud velice živě o příhodách zažitých vypravují, neklamné to znamení, že se tam měli všichni dobře.

Co tělocviku se týče, byli jsme zastoupeni na závodech Slov. Sok. Gym. Unie, kde bratr Mikuta získal asi tři první ceny. Podrobnosti nemám po ruce a doufám, že "Sokol" získal odjinud posudek odborný.

Cvičení žáků, žaček, bratrů i sester započne v pondělí, dne 9. září a bude se cvičiti dle ustáleného pořádku z dřívějších let. Vyzvání ku návštěvě cvičení bylo sice uveřejněno ve všech českých denních listech, ale nečetli-li bratři neb sestry, ať vezmou na vědomí, že škola žactva již začala a aby neopoměli svoje děti do školy naší posílat.

Dle doslechu utvoří se letos zase velice silná četa veteránů, ano br. cvičitel prý vzhledem ku stáří a objemu tělesnému některých cvičenců sestaví zvláštní prostná, není tudíž žádných obav, že budou muset "veteráni" zase cvičit pouze "Medicine ball". Jsem jist, že 2 čety se zcela jistě utvoří. Jak silná bude návštěva v tělocvičně vůbec, neopomenou zdělití přístě.

Večírek na uvítání bratří i sester, kteří dleli návštěvou v Čechách na VI. sletu, jsme odbývali v sobotu, dne 7. září a zdařil se úplně. Po 9. hodině br. starosta uvítal shromážděné (bylo nás skoro 200—většinu tvořily sestry) a oznámil za jakým účelem jsme se sešli, vítá všechny srdečně do našeho středu. Sestra Splaveová, starostka, jménem Sokolek odevzdala br. Čermákovi jako vůdci výpravy, kytici. Br. Čermák vyzván, aby zdělil nám svoje dojmy z cest, praví, že nelze po tolika dojmech vše vypovědět, ale že soustavně uveřejňováno bude v "Sokole Americkém". Zároveň oznamuje výsledek závodů a praví, že dle stávajícího závodního řádu nedalo se více dělat, pokud cen se týče. "Milejší ale jest mi", praví br. Čermák, "že mohu vám oznámiti, že vždy a všude Sokolové chovali se jako praví "gentleman" a o tom svědčí, že dostali všichni 10 bodů, nejvyšší to dosažitelný stupeň, na chování se při závodech." Dále promluvili návštěvníci: br. Paul, závodník, Cyril Fiala, K. Veselý, Jiří Veselý, Lehký, Zárobský a všichni shodovali se v tom, že dostalo se jim srdečného uvítání a br. Veselý dokonce doporučuje každému, aby dle možnosti Čechy navštívil, br. Fiala soudě dle vystupování prý se mají v Čechách velice dobře, br. Paul si stěžoval na špatné ubytování závodníků, jinak ale dojmy, které získal, uchová si pro vždy. Mezi řeči přednesly s pochopením solo na housle sestra Poláková, doprovod na pianě sestra Marta Fialova. Sestra Splaveová přednesla báseň o "Přemyslu oráči." City básníka byly velice pěkně přednesem vyjádřeny.

Milé překvapení způsobila nám sestra Mamie Fialova číslem "ruský tanec" v kroji kozáckém a bylo viděti, že návštěva tělocvičné školy Medill zanechala v sestře Fialové mnoho svižnosti a elegance.

Po přednesu čísla na klavír sestry Štefanové, mladší bavili se ještě trochu tancem a starší sesedli dohromady a tu pak se teprve ty různé dojmy vyprávěly. Návštěva byla velice slušná a zábava nenucená, přímo rodinná, a trvala přes půlnoc.

Podobné večírky lze jenom doporučovati. Jak bylo viděti, program obstaraly sestry Sokolky s nevšední ochotou. Dejme příležitost dorostu našemu, aby mohl se s námi sejit a tomu co se naučil, necht' mezi námi uplatní a bude to mít dvojí úspěch. Ti starší se pobaví výkony mladých a mladí zase mohou čerpat zkušeností z vypravování starých a přestanou pak nářky, že nám mládež utíká do cizonárodních spolků. Mládež naši si udržíme, ale musíme pro ni něco dělati, něco takového jako tento večírek, kde vše dýchalo upřímností rodinného kroužku.

V. Cipra.

San Francisco, Cal., 10. září 1912.

Bratra Justice není více! Zákeřná smrt vyrvala z našeho středu jednoho z nejzasloužilejších bratrů Sokolů na Pacifiku. Bratr Jar. J. Justice byl zakladatelem jednoty v San Francisku, jejím neunavým členem a hlasatelem myšlenky sokolské vůbec. Nebylo jednoho národního podniku, by br. Justice nebral v něm podíl, pracoval vždy se zvláštním zájmem pro vše národní a naposled, když již stížen chorobou, nemalých služeb prokázal při postavení české Sokolovny. Žel, že nebylo mu popřáno, aby stánek náš byl aspoň spatřil. Též Župa Pacifická ztrácí v něm svého starostu. Bratr Justice zemřel dne 21. července 1912. Čest buď jeho památce!

Čilý sbor našich Sokolek zdárně pokračuje, ačkoliv Oaklandské Sokolky odstoupily od našeho sboru, by si založily svůj vlastní sbor v Oakland, přece se počet našich nezmenšil, naopak je nás stále více.

Dne 24. srpna pořádaly sestry Sokolky selskou zábavu, která se vydařila znamenitě. Kolem 9. hodiny byla síň naplněna do posledního místa. Byl to skutečně pěkný pohled na švarné české selky, kterých se dostavilo v krojích přes 30 a v té naší krásné nové Sokolovně se tančilo až do rána. Sedlák tam byl pouze jeden a půl. Částečně se to stalo naší vinou, to snad nám ale bratři Sokolové odpustí, neb zábava onoho druhu se zde odbývala první, tak že jsme ani neočekávaly, že se tak skvěle vydaří, po druhé budeme pozornější. Čistý výtěžek odevzdán bratrům Sokolům ve prospěch jeviště, bychom si po tak dlouhé pause mohly něco pěkného zahrát.

S radostí dokládám, že vespolnou a úsilovnou prací podařilo se san franc. Sokolům založiti svobodomyšlnou školu, jež má býti šířitelkou a podporovatelkou českého jazyka a vzdělání vůbec. Za učitele zvolen pan V. Novák, toho času posluchač Cal. University v Berkeley, jež zajisté úkolu svému dostojí lépe než kdokoliv jiný, máje nejen vzdělání, ale i energii, chut' a zkušenost. Na zdar!

Eliška Roubíčková.

Chicago, dne 24. září.

Jelikož dopis můj, který měl být uveřejněn v červnu, dle zvěsti posledního čísla listu našeho, se ztratil, podávám opis tohoto dopisu i doufám, že čtenářstvo odpustí, že zpráva o věci konané v dubnu a v květnu, tak pozdě uslyší.

V sobotu večer, dne 27. dubna t. r. měla jsem příležitost býti přítomnou poradě odborníků ze středu toho našeho Západu a projevů o tělesné výchově po stránce zdravotné, jakž odbývány byly na Bartlettově cvičišti v University Chicagské. Při této poradě bylo zastoupeno mnoho tělocvičných sborů a odborů z různých částí města našeho i odjinud a různých národností. Byli tu Američani, Němci a Židé, zákyně odborů a rovněž i Sokolky ze Sokola Tábor zastupovaly ten náš český odbor. Pořad tohoto večera byl výborný a to od začátku až do konce, i provedeno bylo mnoho různých tanců a cvičení. Sokolky Tábor provedly cvičení s tenisovou pálkou a zákyně provedly cvičení s kroužky. Číslo ta byla velice pěkně podána a účinkující mohou mít jen velkou radost, že tak ladná čísla měly o tak významném večeru, i český lid náš může být na to hrdý, že náš český národ byl při této příležitosti zastoupen mezi tolika jinými. Bylo by dobré, kdyby naše české odbory mohly často a ve větším počtu vystupovati a přesvědčiti lid, co skutečně dovedou a jakou cenu výchovnou má práce naše. Jen s kuráží a ku předu! Pravda, jest při tom dosti námahy a práce, když, jak o tomto večeru, museli účinkující jíti od jednoho konce města na druhý, a zvláště, když třídy a městečko jsou tak maličké, jako to naše. (Snad znáte městečko Chicago?) Jest velká práce, tak dlouhou délku cestovati, zvláště s těmi maličkými. Ale, jak známo: "Bez práce nejsou koláče!" a dle potlesku a projevů po vyčerpání programu, jistě by cvičitel, zákyně a Sokolky ze Sokola Tábor si jen zasloužili ty nejlepší české koláče!

Těž oznamuji, že v neděli večer, dne 12. května jsme měli veřejné v naší Sokolovně. Program pozůstával z devíti oddělení žáků a žákyň, a sice: 1) Cvičení prostoná, denní žáci. — 2) Cvičení prostoná, denní zákyně. — 3) Cvičení s činkami, větší žáci. — 4) Cvičení s kroužky, větší zákyně. — 5) Cvičení s kužely, večerní žáci. — 6) Tělocvičné hry a zápasy. — 7) Cvičení ozdobných kroků (s cascadey), večerní zákyně. — 8) Cvičení prostoná (s místa), Sokolky. — 9) Cvičení na nářadí. — Celá tato produkce ukázala jen přes-

ný výcvik a přičinění našeho cvičitele br. Jos. Pokorného. Síň byla úplně zaplněna a všichni návštěvníci, jak přesností, tak i krásnými výkony byli velice překvapeni. O číslu provedeném Sokolkami, bylo napsáno, že pohyby byly nedbale provedeny. Myslím, že posudek by byl vyzněl jinak, kdyby se znalo o třídě té a vynašlo, že mnohá z cvičenek ještě nikdy nebyla na veřejném a pak se ví, jak již mnohým se daří, když poprvé vystoupí a to v naplněné síni. Sama jsem se tak třásla strachem, abych neudělala chybu, že jsem ani nemohla stát o jedné noze — možná, že jsem byla právě já, jež pokazila. To na zřeteli majie, vím, že číslo Sokolek bylo jinak dosti dobře provedeno. Bylo znáti píli i přičinění jak cvičitele, tak též žactva ve vzorném provedení celého programu. Na zdar!

Millie Šustrova.

Chicago, dne 29. září.

Důležitý den založení naší jednoty T. J. S. Nová Vlast nám připadá na 11. prosince t. r. Jelikož je den pro nás nepříhodný, jednota se usnesla oslavit 20leté trvání veřejným v neděli, dne 27. října v síni Liberty Hall, na 30. ul. a Union ave. Začátek v 7 hodin večer. Proto upozorňuji bratry naší jednoty, aby se v plném počtu účastnili a neměli pak žádných výmluv a neřikali: "Beze mně se to tam spraví!", a ostali doma, jak obyčejně bývá. Přijďte, bratři, všichni, at' se sejdem aspoň jednou za 20 roků, i ty bratře Franto Bicku. Již jsme tě dávno neviděli. Jsi sám Sokol, který jsi ostal ze zakládajících členů věrným Sokolem a vzpomeneš si pak, že's již o jednu dvacítku starší. Bratři druhých sokolských jednot, budou-li si přát nás navštívit, budou jen srdečně vítáni. Mohli by se podívat na to naše zákoutí, tak zvanou Malou Jižní Stranu. Žel, již napřed musím podotknouti, že se nemůžeme pochlubit naším vlastním peřím, ale druhých našich a tak i tentokrát bude na našem veřejném zastoupen Plzeňský Sokol a Sokolky. Děkujeme však za ochotu a doufám, že pak se přičiníme.

Na zdar!

M. Pešek.

Long Island City, N. Y., 25. září.

Zase jednou se musí od nás něco napsat, neboť jest tomu několik měsíců, co jsem do "Sokola" nepsal. Abych podal nějakou novinku o pokroku naší jednoty, nemám žádné chvalitebné, ale o čemž se musím zmínit, jest, že naše jednota snížila na dollar vstupné do jednoty po dobu 6 měsíců. Čas již prošel a získali jsme jen jednoho mladíka za celou tu dobu 6 měsíců. A nyní v poslední schůzi se nám dva děkovali, což jest velmi smutné. Co je k tomu přimělo, nevím, neboť jejich otcové jsou dobrými a pracovitými Sokoly. Nemohu dále rozluštit záhadu, proč pár těch mladíků naší jednoty, když si vyjdeme sborově, kde by vždy měli být s ostatními pospolu, vynalezají si jiné zábavy a zapomínají, že cesta sokolská má být jejich cílem, jako druhých. Dne 24. srpna jsme šli sborově do Astoria na slavnost "Českého Domova", jakž bylo ohlasováno ve schůzi, a tu se nás přihlásilo 10 a také tolik se dostavilo, a to jsme byli většinou veteráni, ani jeden mladík, vyjma br. Emanovského. Když ale jest něco "soukromého", tož se dostaví v plném počtu. Totéž při poslední schůzi: připadla volba zá-
bavního výboru. Výbor se vzdal a nový nebyl ku zvolení, až br. B. Sklenka vložil jim několik slov dobrých na srdce a pak teprve se hlásili ti mladší se žádostí na výpomoc starším, na to si k nim vzal výbor i br. B. Sklenka na nově, a to ovšem jen radostně bylo přijato, i doufám, že též ukážou píli a rovnost se starým výborem v práci své. Dále musím se zmínit o zprávách ze 6. sletu v Praze, které jsou velmi zajímavé i poučné pro nás i pro jiné národnosti. Vždyť přináší zprávy i cizé časopisy denní a týdenní, ba i odborné. Jak to milé, když čteme aneb uslyšíme: "To jsem a žádný

ještě nespatriil jako v české Praze, ty zástupy a ty davy Sokolstva všeslovanského, tu kázeň jeho a doklady všestranné výchovy muže i ženy." Dále gratuluji našemu náčelníku Jindřichu Vozábovi a Sokolce Drlové ku sňatku jejich.

Na zdar!

Jos. Koutník.

Baltimore, Md., 29. září.

Vidím v duchu překvapení br. redaktora při otevření dopisu z Baltimore, až na místo úhledného a uspořádaného písma br. Ševčíka shlédne ty povědomé kliky-háky, které ho po léta trápily. A čtenáři u nás, jimž nějakou nevyzpytatelnou náhodou napadne čísti "Sokola Amerického", budou teprve překvapení a možná, že honem nechají čtení, až seznají, že to zase píše já. Ale prosím vás, na mne se nezbobte. Není vinou mojí, ani br. Ševčíka, že dopis tento píše. Br. Ševčík se náhle roznemohl za všech příznaků tyfové horečky. Včasným vyhledáním lékařské pomoci a díky správné diagnóze, vyvázl poměrně lehce. Je zase chlapík, jak sám praví, ale líce jeho dosud nesou stopy přestálé choroby a mysl svoji nemůže soustředit na psaní. Chtěl mít v tomto čísle referát o slavnosti Sokolské Jednoty Blesk, pořádané na oslavu čtyřicátého výročí založení. A protože sám psát nemůže, píše na jeho žádost sám.

Postavení mé je ztíženo tím, že na mých bedrách spočívalo uspořádání celé slavnosti, následkem čehož možná, že nebudu se mnohým zdáti dosti kompetentním ku podání tohoto referátu. Na tom ovšem mi nesmí záležeti, pakli vůbec psátí chci.

Slasti a strasti své co pořadatele vypisovati nebudu. Bylo by to sice velmi poučné čtení, které by vás přesvědčilo o lásce a ochotě bratrské — o vzácném pochopení vznesené naší myšlenky sokolské atd. atd., ale tu přece jen mám strach, že kdybych to vše zde pěkně po pořádku vypsál, že by zradilo mnohého od převzetí podobného úkolu. Nejsem přece tak zlý, abych jiným trochu té radosti nedopřál.

Tedy k hlavní slavnosti došlo v sobotu večer, dne 31. srpna. Pořádána byla v Sokolovně. Počasí bylo velmi příznivé, panující chládek činil pobyt v uzavřené síni nejen možným, ale příjemným. Síně byla vkusně dekorována v barvách českých a amerických, jeviště, po jehož stranách umístěny prapory naší jednoty, hýřilo nádhernou ozdobou květinovou, díky obratným rukoum br. Hromadníka. Scenerie v pozadí jeviště upravena br. Jos. Várou. Slavnost započala a já, ubohý aranžér, který se těšil, že všem trampotám je konec, měl jsem ještě něco zakusiti. Starosta náš, br. Cihlár, v té době se proháněl někde po žirných nivách naší vlasti, proto v nepřítomnosti jeho měl slavnost zahájití náměstek, br. Fr. Hrbek. Ale zase nešťastná smůla! Půl hodiny před slavností dostal jsem dopis, že je nemocen. Sháním ve chvatu přiměřeného náhradníka v poněkud omezených řadách našich prominentních řečníků, však žádný prý není připraven. Bodejť by byl! Já ovšem musil být připraven na vše a na zahájení slavnosti také. Vzkročím odhodlaně na jeviště s tím předsevzetím, že tam něco řeknu, a předsevzetí své jsem skutkem naplnil. A již to šlo pěkně jedno po druhém. Zpěvy Pěv. Odb. Sok. Jed. Blesk, recitace vážné i veselé, br. V. Ševčíka a Jos. Vály, slavnostní řeč br. Jar. France, hudební a vokální přednesy pí. Marie R. Foullové a slečen Elly a Ernestiny Rokosových, kterých svými skutečně uměleckými přednesy přispěly velice ku zdaru sobotní slavnosti. Následovaly proslovy br. K. E. Hrbka, starosty našeho Vyk. Výb. a jeho náměstka br. Jos. Kadlece. Také delegáti Těl. Jed. Sokol New York, bři. Jos. Modr a Vác. Veselý, promluvili k nám slova povzbuzení. Vyk. Výboru i Těl. Jed. Sokol New Yorku ještě jednou náš vřelý, upřímný dík.

Mezi jednotlivými čísly hrála hudba většinou skladby Smetanovy a Dvořákovy. Orchestr schopně řízen p. Jos. Elsnicem. Na pořadu byla i čísla tělocvičná, k nimž nedošlo. Ku konci slavnosti i zástupci místních spolků přišli blahopřát, jiné zaslaly blahopřejné dopisy, jež čteny br. Ševčíkem, stejně jako četné blahopřejné telegramy z jiných měst, mezi nimiž nescházel list bratra pořadatele, který slovy bratrskými, však vzletnými, mluvil k nám ve chvíli pro nás důležité. Ku slavnosti vydány pěkné programy, jež byly ku etí tiskárně br. Karla Tavíka. Druhý den pořádán výlet do Českého Háje (naše letní evičiště—majetek Velkořádu Č. S. P. S.), při němž podány některé ukázky soustavné výchovy tělesné. Až na ehlapecský dorost, ukázky ty byly celkem chabé, což přičítám krátkému nácviku. Cvičitel br. Štětka byl totiž také ve vlasti a vrátil se před samou slavností a tu bylo těžko něco kloudného naevičit.

Celkem vzato, zevní forma slavností byla bezvadná, program pečlivě sestavený (vidím v duchu úsměšek kritiků) a po většině dobře, v některých částech bezvadně provedený. Některé nedostatky slavnostní řeči br. Jar. France vysvětlil na místě sám. Pořad překvapil svojí bohatostí a ti, kteří mi chtěli dělat "boykot", ze zlosti raději zůstali u baru. Návštěva se strany žen byla velká a splnila zcela očekávání. Ale as dvě třetiny bratrů neuznaly za vhodné se slavnosti účastniti. A také na? Oni toho, chvála bohu, nepotřebují, aby se takovou hloupostí "bádrovali". Do spolku si, jak se patří platí, když jsou nemocni, tak se v čas "meldují" o podporu — jako praví Sokolové těší se na vlastní funus se sokolskou parádou, tak prosím vás, co ještě chcete? Budou tam při slavnosti sedět, poslouchat všelijaké řeči, jimž ani nerozumí? Škoda času! To si mohou zatím někde pěkně za větrem hodit evika. Hrají beztoho jen sedmkrát v týdnu, tak aby nevyšli "ze eviku".

Ký div, že starosta Vyk. Výb. N. J. S., br. K. Hrbek, při sobotní slavnosti pravil: "Chtěl jsem mluvit k vám slova nadšení nad vykonanou prací za posledních čtyřicet let, ale neúčast' Sokolů při vlastní vaší slavnosti nutí mne zaměnití moje thema. Kde je ta jednota, na niž pohlížíme jako na svůj vzor; kde je ta jednota, která činností svoji předčila jiné — kde je ta jednota, která v zápolu bratrském jednotu new-yorskou předčila; jednota, která na Východě má státi v čele všech? Nevidím jí!"

Jsem tady známější, nežli br. Hrbek, ale tu jednotu neviděl jsem také a sice z té jednoduché příčiny, že tu podobné jednoty vůbec není. Je tu asi dvacet bratrů, kteří řádně evičí a kteří s pomocí neúnávného evičitele dobyli pod jménem Sok. Jed. Blesk úspěchů na poli tělocvičném. Dále je tu as tučet bratrů, kteří myšlenku sokolskou v pravé podstatě pochopili, snaží se konati ono dílo sokolským jednotám vytčené po stránce vzdělávací a osvětové. Pak jsou tu as tři tučty bratrů, kteří mají pro takovou činnost a práci pochopení a důsledně účastňují se s celými rodinami všeho, co se ve směru vlastní výchovy těla i ducha podniká. A ostatní jsou členové, kteří si platí na podporu a na funus. To na vysvětlenou!

Vyhověl jsem přání br. Ševčíka, ač pochybuji, že jsem se mu zavděčil. On jiný sobě vyvolil ton, dovede se na věci dívat více se stránky ideální a péro jeho má jemnost, již mě dávno pozbylo. Ale úmysl můj byl stejně dobrý a cíl sledujeme jeden.

O ostatních záležitostech a zjevech v našem životě psátí nebudu, to ponechám br. Ševčíkovi, který zatím již bude opětně zdráv.

Na zdar!

Karel Matoušek.

Cedar Rapids, Ia., 29. září.

Z "Athén" česko-amerických již po mnoho měsíců ani té nejmenší zprávičky, — co to, táží se as mnozí bratři po oblasti sokolské, — vždyt' "Rapice" staví se nám vždy tak trochu za vzor, což tam "Sokol" spí, aneb snad odpovídá na vavřínech ze dnů dávno minulých? — Ani to, ani ono; "Sokol" je živ a zdrav a má se náležitě k světu, avšak naši dopisovatelé spí a to hodně tvrdě, látky by bylo dost a dost každý měsíc.

A nyní, když tedy náš "Sokol" nespí, co dělá? Což nebyli jsme zastoupeni ve sletovém družstvu 2 borci, Bol. Haškem a Rudou Novákem; což nebyl náš "Bouli" jednohlasně zvolen praporečnickem a Rudolf vůdcem družstva; což nebyl "naš Doktor" zástupcem N. J. S. a co hlavního, což neuspořádal výstavu, která byla jedním z nejzajímavějších bodů výstavy celé? Což nepodílelo se našich dvanáct bratří na výpravě ku sletu a co skutečně blaží, že zastupovali jednotu naši na sletu čestně, ač trochu přefelili, odpustilo se jim to v té náladě slavnostní v Praze i venku. Škoda, že nemohl každý jeden z bratří našich i vašich účastníci se tohoto velikého svátku sokolského, snad by to trochu pomohlo některým bratrům ku pochopení té nezměrně krásné myšlenky sokolské, tak aby alespoň těm nadšeným nestáli v cestě a dali průchod volný práci jejich.

Škoda byla, že nemohli náš Franta Jirásek a Václav Melša býti zařadění ve družstvo N. J. S.; první prý nemohl následkem "vojny" a druhý se ani zkoušky nemohl účastnit následkem zaměstnání; věřím pevně, že by byli družstvu velmi prospěli, a věřím též, že našemu Frantovi by se v Praze bývalo pranic nestalo; myslím, že kdyby i náš Vilém Hruška býval šel do zkoušky, že by býval dobře obstál, avšak zaměstnání mu snad též nedovolilo.

Ti bratři, kteří byli tak šťastni a slet prožili, vím, že přinesli si nové nadšení ku další práci a jsem jist, že vám půjdou příkladem v čele.

Když vrátili jsme se z vlasti, svolána byla ihned schůze cvičitelského sboru a práce v tělocvičně rozvrhnutá. Cvičitelský sbor pozůstává z bratří: Boleslava Haška, Rudy Nováka, Franty Jirásky, Jana Jirásky, Václava Hrušky, Jaroslava Němce a mojí maličkosti.

Cvičení rozvrženo následovně: Žáky a žákyňe evičí br. Franta Jirásek, dorost chlapecký br. Jan Jirásek a br. Jar. Němec, dorost dívčí a ženský odbor sestra Lillie Engethale-rová, členstvo Franta Filip za pomoci všech členů cvičitelského sboru. Dále bylo na schůzi evič. sboru usneseno zavítit tělocvičnu na deset dnů, aby se mohla důkladně vyčistit a obilít a obarvit, jakož i místnosti pro sprehy a plovárna; členové evičí se uvolili práci tuto vykonat sami a měli jste je vidět, jak každý večer se oháněli štětkou, kartáčem aneb koštětem; bílilo, barvilo, umývalo a opravovalo se, práce se ovšem prodloužila přes celý měsíc září, avšak máte nyní vidět evičírnu, jak se bělá, šatna nově obiléná a obarvená, jakož i místnost pro sprehy a plovárna. Ač podíleli se na práci střídavě téměř veškerí evičenci, přece to mne mrzí, že někteří bratři se snad považovali za moc vznešené, aby vzali koště aneb štětku do ruky a trochu pomohli, — inu, máme také "trubece" v úlu. Tuto vzdávám svůj bratrský dík všem bratrům, kteří pomáhali jakýmkoliv způsobem, — vždyt' musí každý z vás mít to uspokojení v nitru svém, že vykonal kus dobré práce a to přece je nade vše.

Doufám též, že náš bratr domovník "sebou" nyní hoří a bude udržovat ve všech místnostech našich čistotu, jaká tam býti má; jsem jist, že když bude členstvo vidět, že místnosti jsou čisté, tak že samo bude hledět na to, aby se zbytečně neporušily. Když je vidět ve evičírně, v šatnách a koupelnách nepořádek a smetí a prach, tu si samo ovšem i také pozor nedá; pevně věřím, že náš výbor důvěrníků má

ustanovit jednoho bratra (at' kteréhokoliv, jen když zná věc) a ten aby měl na starosti řízení naší budovy a tomu aby byl domovník zodpovědným; nyní než se výbor vždy sejde a něco usnese, trvá to třeba dva týdny a pak se třeba zase nic neudělá a tak věci "plavou" dál. Naše ústřední topení mělo být dávno v létě dáno do pořádku a ne čekat, až bude zima; dále, nač je třeba, aby u nás domovník trávil celé odpoledne v místnostech klubovních pro čtyry neb šest starších bratrů, kteří hrají karty; věřím, že bratři ti se bez domovníka obejdou. Místnost malá může být otevřena, avšak "buffet" necht' je zavřen a teprve večer od sedmi hodin otevřen do jedenácti aneb půl dvanácté, ale pak necht' se místnosti zavrou, a ne aby domovník šel domů a bratři kartáři hráli dál, třeba do dvanácti a přes; bratři, toto musí přestat. Když jednota přijme jistá pravidla ve schůzi, každý necht' je nucen je dodržovat, at' Sokol starý aneb mladý!

Když domovník nebude nucen odpoledne trávit pozorováním hry v karty, bude mít času dost udržet všechny místnosti čisté a nebude mít žádné výmluvy.

Avšak nyní zase do evičírny. Cvičit se počne v úterý, dne 1. října a z nadšení, jaké se mezi evičenci jeví, bude tělocvična plná. Škoda, že nám náš Ruda Novák odejel do Olyhet, Mich., aby nastoupil místo evičitele a zároveň se věnoval studium.

V pátek před odjezdem jeho uspořádal výbor zábavní večírek na uvítání bratří, kteří se účastnili sletu; večírek se vydařil. Vypravovaly se dojmy ve vlasti nabyté, zpívalo se a veselilo, skutečně zase jeden pěkný večer; škoda, že byli tu zase ti samí bratři, kteří jsou vždy přítomni; což těch 75%, co zůstalo doma, do naší rodiny sokolské nepatří?

Bratr Novák se u této příležitosti rozloučil s bratry přítomnými, avšak teprve v den druhý bylo to pravé rozloučení. Bratři ze cvičitelského sboru se sešli v malé místnosti sborové, jakož i někteří evičenci, aby se rozloučili v úzkém kroužku duší upřímných a nadšených s bratrem, který byl s nimi v duchu sokolském vychován a s kterým zažili mnoho chvil krásných i trpkých, avšak vždy pro myšlenku naší dobrých. Cvičitelský sbor věnoval br. Novákovi krásný přívěsek k hodinkám, pozůstávající z medailonku Fügnera-Tyrše, s granátovou ozdobou a špendlíkem. Necht' tento malý projev je Ti vždy milou upomínkou na bratry rapid-ské. Na to jsme šli na nádraží a u vlaku jsme na rozloučnou zazpívali několik písní sokolských i národních, a již se vlak hnul a za krátko zmizel v noční tmě. Tak bylo před týdnem a dnes máme zprávu, že si br. Novák zlámal při hře nohu; doufám, že není zlé a že se br. Novák v brzkou uzdraví. Jeden nám odjel a dva přijeli a sice bři. Otto Slapnicka, náš dřívější člen a br. Kocourek z Lodge, Neb. Oba bratři evičí a zvláště br. Kocourek je velmi nadaným evičencem; doufám, že se oběma bratřím bude mezi námi líbit.

Nyní nastává zimní období a tu zajisté výbor zábavní, přednáškový a šibřinkový počnou čile pracovat; peníze potřebujeme jako sůl, jen at' zábavy naše jsou jako vždy uslechtilé a v pravdě sokolské a necht' členstvo je navštěvuje a nestkává se svojí nepřítomností. Doufám, že se nám podaří získat Dra. Fishera, aby uspořádal přednášku o sletu; myslím, že se br. Fisherovi u nás bude líbit. Klubu dorostenců jsem přivezl z vlasti dorostenské špendlíky a tu ovšem, že nyní se každý člen klubu tohoto pyšní pěknou upomínkou na vlast; špendlíky prodávají se po 15 centech jen členům. Dorostenci se tuží, mají v pokladně přes \$40; což abyste, hoši draží, z toho dali dárek jednotě asi tak \$25 — jednota peníze potřebuje — rozmyslete si to.

Jak jsem podotkl, jednota potřebuje peněz jako sůl a proto bratr starosta s několika bratry utvoří výbor sběrací, aby se mezi bratry, kteří ještě na Sokolnu nepřispěli, sebra-

lo aspoň dva tisíce dollarů na umoření dluhů mimo hypotéky stávajících. Proto, bratři, až na vás přijde výbor, buďte štědrí, neb neznám ústavu druhého u nás, který tak zasluhuje podpory jako jednota naše, jež hledí svědomitě plnit poslání své.

Na zdar!

Franta Filip.

Newark, N. J., 1. října 1912.

Již hezky dávno tomu, co poslední dopis uveřejněn v "Sokole Americkém" od nás. Jelikož nejsem dopisovatelkou, bych snad lépe učinila nepokoušet se ani o uveřejnění těchto řádek. Mám však v mysli jen dobro sboru a prospěch celku, proč mi snad ve zlé pokládáno nebude. Možné jest, že tím naši dopisovatelku povzbudím, aby též občas něco napsala. Látka myslím by měla dosti, když by hleděla trochu tu činnost naši vyličiti.

V tělocvičně jest živo každé úterý večer, cvičení navštěvuje až patnáct cvičenek, což jest dosti velké procento jelikož sbor náš čítá pouze 35 členkyň, a mohlo by býti i více, kdyby některé sestry nebyly příliš pohodlné. Schůze naše jsou jen slabě navštěvovány. Co jest toho příčinou? Ač by bylo pracovnic dobrých dostatek, přec jen stále jedny a tytéž sestry do rozličných výborů voleny býti musí, jelikož se ostatní do schůze ani jednou v roce nedostaví. Ký div, že ony členkyň se ten či onen úřad neb výbor přijmouti již zdráhají, když se vše jen na bedra jejich vkládá. Měly bychom si častěji uvědomiti, že pouze spojenými silami lze dobrých výsledků docíliti a že ne jen pro jméno jsme Sokolkami.

Též zvoleny nástupkyně do sboru cvičitelského a sice: Sestry A. Hobzova, J. Prachova, A. Drastalova a M. Vrbova, jichž úkolem jest pracovati společně se cvičitelským sborem Těl. Jed. Sokol Newark. Sbor ustanovil, aby pořádáno bylo veřejné, dne 17. srpna, jež se ve skutek uvedlo a za neznámých mně okolností, bylo cvič. sboru i o zábavu se postarati. Ač jen samá mladá síla pracovala, přec se jen vše skvěle vydařilo k radosti nás všech, výtěžek byl dosti skvělý jak morální, tak též i finanční.

Pořad cvičební byl jak následuje: 1. cvičení prostná žáků a žákyň; 2. cvičení prostná Sokolů Newark a New York; 3. kroužení kuželi střídavě spojeno s polkovými kroky Sokolky; 4. cvičení na nářadí Sokolové z Newark a z New Yorku; 5. skupiny dětí, Sokolů a Sokolek. Dítka vedením cvičitele J. Kačírka velmi pěkně provedly cvičení svá vzdor tomu, že k nácviku zbývala tak krátká doba. Netřeba se rozepisovati o cvičení Sokolů, neboť snad úsudek vytryskne z pera jejich dopisovatele. Dlužno však podotknouti, že bratři Těl. Jed. Sokol New York si přišli s našimi zaeviditi, což jest nejen uznání hodno, ale mělo by se i častěji opakovati.

O cvičení Sokolek vedených cvičitelem Václavem Ptáčkem úsudek svůj podati nemohu, neboť jsem v řadách cvičících zastoupena byla. Úsudek obecnstva zněl dosti příznivě. V oddílu prvním chybně se tak, že musel býti opakován, čímž se nejen napravil, ale i s větší jistotou provedl jakož i ostatní dva oddíly. Dávaly jsme vinu hudbě a všemu jinému jen ne sobě, ovšem měly jsme pouze as měsíc ku přípravě na veřejné vystoupení, což snad mnohou chybu zavini. Pak cvičební hodiny máme jen jednou týdně a sice od 8 do 10 hodin. Přichází se však jak se které líbí, o půl deváté a neb i později, po nástupu se dává na vše jiné pozor, jen ne na cvičení (což jest snad u nás věcí vedlejší.) Z toho pak vystihneme sestry tu nejistotu při veřejném vystoupení. Opuštěte, jestli se vás to některé nemile tkne, neumím pochlebovati, neb jsem k tomu vedena byla, bych jen vždy pravdu mluvila, a tak i píši. Nemíním tím sestry všechny, naopak máme cvičenky též pilné a velmi pozorné,

jež by mohly za vzor sloužiti, ty snad i se mnou souhlasiti budou. Skupiny sestavené br. J. Kačírkem se obecnstvu velice zamlouvaly. Měl snad onen bratr sestavu ještě krásnější, jež však při nejlepší vůli uskutečniti nemohl, neboť mnohého asi více vábily již zvuky valčíku aneb skočné polky nežli cvičení, proto běžel se ustrojiti, aby nepromeškal.

Na ukončení programu promluvil k lidu bratr Grabenstein, člen jednoty newyorské v jazyku českém i anglickém. Vylíčil cíl Sokola a povzbuzoval rodiče, aby dítek svých do tělocvičen našich posílali a péči našich cvičitelů je svěřili, již svědomitě se snaží z dorostu našeho vypěstovati zdárné syny a dcery, jak tělesně, tak i duševně. Též bylo našemu cvičiteli vytknuto br. J. Černým z New Yorku, že pořad cvičební neodbývá tak přesně jak mělo býti. Ano, myslím, že by oku lépe lahodilo, kdyby cvičení jedno za druhým odbýváno bylo bez delších přestávek, než desetiminutových. Bylo nám před časem cvičitelem nařízeno obléci šat cvičící, čehož jsme ale nevykonaly až když cvičitel volá k nástupu, pak máme na spěch, což rovněž za správné neuznávám.

Pomyslíte si as mnohá, že vás chci poučovati, nikoliv sestry nemíním a nemohu poučovati nikoho, neboť bych ve své neumělosti sama spíše poučení potřebovala a tím méně bych si přála někoho urážeti. Mýlím-li se v něčem s povděkem přijmu vysvětlení. Nechtíc dopisem tímto nuditi, jako nějakou rozvláčenou pohádkou, končím i těším se nadějí, že naše dopisovatelka se opět k životu probudí a něco nám napíše. Na zdar!

Mary Vrbova.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC.,

of Sokol Americký, published monthly at Chicago, Ill, required by the Act of August 24, 1912.

Note.—This statement is to be made in duplicate, both copies to be delivered by the publisher to the postmaster, who will send one copy to the Third Assistant Postmaster General (Division of Classification), Washington, D. C., and retain the other in the files of the post office.

Editor: Jos. Čermák, 1641 S. Millard Ave., Chicago.

Managing Editor: Dr. J. Rudiš-Jičínský, Cedar Rapids, Ia.

Business Manager: Jan Černý, 431 E. 71st St., New York.

Publisher: National Printing & Publishing Co., 2146—50

Blue Island Ave., Chicago.

Owners: (If a corporation, give names and addresses of stockholders holding 1 per cent or more of total amount of stock.) United Bohemian Gymnastic Association of U. S.

Known bondholders, mortgages, and other security holders, holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities: None.

Average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date of this statement. (This information is required from daily newspapers only.)

National Printing & Pub. Co., per Mach, expeditor.

Sworn to and subscribed before me this 10th day of October, 1912. Jos. L. Voborský, Chicago, Ill.

My commission expires March 15th, 1913.

ČESKÝ CVIČITEL HLEDÁ MÍSTO V AMERICE.

Český cvičitel, 26 roků stár, svobodný, zaměstnáním knihvedoucí, rád by přijmul místo cvičitele u některé čelnější jednoty v Americe. Jest absolvent kursu České Obce Sokolské z r. 1911, výborným cvičitelem a dobrým cvičencem. Adresu a další podrobnosti na požádání zašle

Fr. Vůch, 2416 S. 11th St., St. Louis, Mo.

ZÁPISY A RŮZNÉ ZPRÁVY.

ZÁPIS O SCHŮZI VÝK. VÝB. N. J. S.

V nepřítomnosti starosty K. E. Hrbka a náměstka br. J. Kadlece zahájil schůzi br. Alois Wokál. Bři. Hrbek a Grabenstein byli omluveni. Dále nepřítomen br. Pavlík.

Br. J. Čermák zasilá dopis, v němž podává úplnou zprávu o závodech na VI. sletu sokolském v Praze odbývaných a zároveň oznamuje, že Výk. Výb. N. J. S. při vyjednávání s br. Čermákem jako vůdcem sletového družstva rozhodl, že nahradí mu ztrátu měsíčního služného, kterou utrpí ve škole. Br. Čermák nyní oznamuje, že shledal po svém návratu, že nebylo mu strženo, jak byl očekával, ale že utrpěl finanční ztrátu tím, že byl nucen pro nával prací sletových a evičení Sokolek rozpustit na dobu 6 měsíců třídu učitelek a sice od měsíce ledna až do konce června 1912. Zároveň podává zprávu, že poštovné za celý rok co vůdce družstva, vyplácení a zaslání různých záseků způsobilo vydání v obnosu \$18.00. Vrací tedy z náhrady, kterou mu Výk. Výb. před odjezdem vyplatil \$52.00. Dále žádá, aby hudba pro tenisové evičení byla v "Sokole Amer." otisknuta a uveřejněna. Na žádost tuto bylo usneseno, aby hudba tenisového evičení dala se zvlášť tisknouti, a aby byla na požádání našim evičitelům bezplatně rozeslána, nemá však být v "Sokole" uveřejněna. Ostatní bylo s díky přijato a vzato k vědomosti.

Usneseno vyslati učitele aneb přednášeče na evičitelský běh Župy Jižní. Jednatel má vyřídit.

T. J. S. New York žádá záslužní listiny pro bratry: Fr. Beran, Em. Hájek, Jan Jedlička, Jos. Nový a Jan Suk.

Plzeňský Sokol totéž pro br.: Jul. Hineš, Vác. Čada, Ant. Charvát, Celest. Herda, Šim. Malý, Ad. Leffler, Jan Hubal.

T. J. S. Čechie totéž pro br. Val. Křišťan. Vesměs povoleno.

Br. J. R. Jičínský zasilá dopis, v němž podává zprávu o VI. sletu sokolském v Praze a o výstavce sokolské a N. J. S. zvlášť. Bylo přijato a vzato k vědomosti. Zároveň zasilá účet za cestovné z Rotterdamu do Prahy \$14.00, za tři bedny jež vzeš s sebou poplatek na dráze \$16.00, za čal. práci s výzdobou výstavky \$5.00, za hlídku při výstavce \$5.00, cestovné z New Yorku do Cedar Rapids \$28.50, úhrnem \$68.55. Bylo k vyplacení odkázáno.

T. J. S. Vlast, Chicago, žádá, aby byl vyslán řečník na jejich slavnost 20letého trvání. Žádosti má být vyhověno a jednatel má vyřídit.

T. J. S. San Francisco zasilá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti.

Jednatel oznamuje, že zaslal různé tiskopisy T. J. S. Rozvoj.

České lidové knihkupectví v Praze se táže, zdali by bylo možno odkoupiti tiskové právo na Čermákovu knihu "Těloevik" a štočky v ní obsažené. Usneseno, aby jednatel odepsal a oznámil, že žádáme náhradu \$200 za ono právo, ale s podmínkou, že jen pro Čechy a pouze v české řeči vyjde.

Národní Tiskárna zasilá účet za tisk a výpravu "Sokola Amerického" za měsíc září za 6400 výtisků \$301.90; za štočky do "Sokola Amerického" \$46.60; za 500 archů psacího papíru pro br. Čermáka \$1.50. Účty přijaty a k vyplacení odkázány.

Poznámky zápisu od br. H. Kostky opsal

M. Grabenstein, taj.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ ZA MĚSÍC ZÁŘÍ 1912.

Příjem.

7. Za knihu "Těloevik" T. J. S. Mladých.....\$	2.75
T. J. S. St. Louis, Mo., za II. 1912.....	56.80
12. T. J. S. Žižka, Dallas, Tex.....	3.10
13. T. J. S. Vyšehrad, Lucas, Kans., za II. 1912....	5.70
18. Vraceno br. Jos. Čermákem z náhrady na školách	52.00
Předplatné na Sok. Amer., J. Springer, Praha..	9.75
Za všesokol. slet v Chicagu, J. Nový.....	1.60
Splátka na dluh od Župy Východní.....	50.00
21. Předplatné na Sok. Amer., T. J. S. Ml. Boleslavi	3.00
24. T. J. S. St. Paul, Minn., za 25 pamětních spisů	
I. všesokolského sletu v Chicagu.....	12.50
T. J. S. St. Paul, Minn.....	1.00
25. T. J. S. Tábor, Chicago, za II. 1912.....	61.20
26. Za knihu "Těloevik", J. Hác, C. R.....	2.25
S. J. Blesk, Baltimore, Md., za II. a III. 1912..	129.30
S. J. Blesk, Baltimore, Md., do fondu pro sjezd	21.30
28. Za těloevičné knihy, K. Tengler, Cleveland, O..	3.28
Za knihu "Těloevik", K. Tengler, Cleveland, O.	2.25
30. T. J. S. Owatonna, Minn., za II. 1912.....	12.00
T. J. S. Bratří Osvěty, Scio, Oreg., za III. 1912..	8.00

\$ 437.78

Hotovost z minulého měsíce..... 3780.13

Úhrnem\$4217.91

Příjem\$4217.91

Vydání—

Hotovost\$4217.91

Fond pro příští sjezd v Baltimore, Md....\$2319.19	
Fond pro příští běh evičitelský.....	54.85
Fond základní N. J. S.....	300.00
Záloha na nářadí u jednot.....	250.00
Půjčka u župních výborů.....	499.45
Na Union Dime Savings Banku.....	\$1000.00
Na Emigrant Industrial Savings Banku.....	2000.00
Hotovost v pokladně N. J. S.....	1217.91
	\$4217.91

Bratří, poněvadž mně není nic platno vyzývat úředníky jednot, by zaslali čtvrtletní zprávy, budu nucen zasílat registrované dopisy, které musí jednoty zaplatit, neb nevím jakým způsobem bych donutil úředníky jednot ku konání jejich povinností. Na zdar! Jan Černý, jednatel.

VŠEM JEDNOTÁM ŽUPY JIŽNÍ.

BRATŘI!

Upozorňujeme Vás, že odbýván bude **evičitelský kurs** v Župě Jižní v městě Ennis, Texas, **počínaje dnem 6. ledna 1913.** Jest povinností každé jednoty v Župě Jižní zastoupenné, by nejméně jednoho člena vyslala do kursu onoho, neboť tak nařizují stanovy N. J. S. na str. 13. odstavec 7.

Doufáme, bratří, že v zájmu Vašem, aby stěžováno nebylo, že nemáte evičitelské síly, vykonáte povinnost Vaši a nejméně jednoho člena vyšlete do kursu Župy Jižní do města Ennis, Texas.

Za Výkonný Výbor N. J. S.

K. E. HRBEK, starosta.

JAN ČERNÝ, jednatel.

LITERATURA.

Minule došel nás zajímavý a časový spisek: "Průvodce po Čechách pro Američany", napsal Dr. Chmelíček-Luhan v New Yorku a vydal nákladem vlastním. Stává se často, že návštěvník Čech neví, kam se obrátiti, rád by si pohovl na nějaké to pěkné místo naší vlasti, rád by si pohovl v nějakém zátíší, případně touží po nějakém lázeňském místě, je mu třeba různých informací a tu přichází spisovatel příručky, br. Dr. Chmelíček-Luhan právě vhod. Sám cestu po Čechách kolikrát konal, dovede jako praktický muž a Američan postihnouti, co by se asi návštěvníku Čech zamlouvalo, co by jej uspokojilo, aby na vykonaný výlet do vlasti rád vzpomínal, a možno-li, opět si tam zajel. Předností tohoto spisku jest, že není žádným reklamním podnikem, nýbrž poctivě dle nabytých zkušeností radí, co kde lze shlédnouti, jak si má turista počínati, na koho se má obrátiti, aby z návštěvy své vlasti měl co největší prospěch a nevydal marně své peníze. Cestovatel nalezne zde pokyny i praktického rázu, kde jaký hotel jest dobrý, kde ceny jsou přiměřené, kde jaké jest výhodné spojení, stručný průvodce po lázních, upozornění a doporučení na lékaře, na něž možno s důvěrou se obrátiti. "Průvodce po Čechách pro Američany" jest ve velikosti osmerky, vhodného kapesního formátu a obsahuje na pěkném papíře 124 stránek textu, takže cena jeho 25 centů i s poštovním jest více než mírná. Spisek objednat lze u vydavatele, MUDra. Chmelíčka-Luhana, 220 E. 72. St., New York City.

Hymny slovanských národů pro piano na 2 ruce s podloženým českým textem nebo pro jeden hlas s průvodem piana vydalo právě hudební nakladatelství Mojžíra Urbánka v Praze. Je to první publikace tohoto druhu u nás a bylo ji skutečně již potřebí. "Hymny" budou potřebny pro školy, aby mládež v dobrém českém překladě seznala, jak opěvují různí národové svoji vlast, dále sokolským jednotám, besedám a spolkům k různým oslavným příležitostem a konečně i každému inteligentnímu, aby je seznal. Melodie i texty jsou autentické. Český překlad krásně zpěvný a přiléhavý opatřil O. L. Štátný. Klavírní úprava E. Krause jest snadná a dobře hratelná, a zní při tom syt. Hymnám slovanským připojena je též hymna bratrského národa francouzského "Marseillaise". Vnější úprava jest velmi vkusná. Obálka jest tříbarevná, na způsob francouzské trikolory, tisk krásný, jasný. V sešitě jsou obsaženy následující hymny: 1. Česká: Kde domov můj?; 2. Moravská: Moravo, Moravo; 3. Slovanská: Hej, Slované; 4. Slovinská: Naprej zastava Slave; 5. Chorvatská: Lepá naše domovino; 6. Černoohorská: Ujevernil's nám Černou Horu; 7. Černoohorská: Onam, onamo; 8. Polská: S dýmem požárů; 9. Polská: Ještě Polska nezhynula; 10. Bulharská: Šumí Marica; 11. Ruská: Bože, carja chrani; 12. Srbská: Bože pravdy; 13. Lužicko-srbská: Naše Srbstvo z prachu vstává; 14. Francouzská: Marseillaise. Čilostí nakladatelství Mojžíra Urbánka děkujeme včasnému a kritickému tomuto vydání "Slovanských hymen", jež lépe a levněji vydány ani představití si nelze. Celý objemný sešit stojí pouze 50 hal. (poštou 60 hal.) Vydány byly v populárním vydání Mojžíra Urbánka.

Aby vyšel spis sokolský ve třetím vydání nestává se věru tak často. Spis však našeho Karla Vaníčka: "Sokolské Epištoly", jakž leží tu před námi s vlastnoručním jeho věnováním toho dokázal a tím se i dokázalo, že konečně literatura sokolská dostává již i své čtenářstvo a odtud, že proniká se dále. "Sokolské Epištoly" si toho také zaslouží. Jsou tu třeba věci, s nimiž s našeho stanoviska zcela souhlasiti nemůžeme, jako lidé svobodomyslní našeho rázu, ale hned zase uvažující poměry a prostředí, o něž hlavně se

jedná, musíme našemu písmáku jen gratulovati, že nebojí se říznouti, důkladně říznouti. Tu ukazuje se ku štěstí každého z nás a přečtete jen s radostí. V knihovnách sokolských scházeti by nemělo toto dílko sokolské. Jsou tu pokyny krásné, upřímné a poctivé. Zasloužená výtka povědina spůsobem britkého pera Vaníčkova bratrsky a otevřeně. Některé ty epištoly hodí se, aby předčítaly se před šikem, hlavně dorostu a mládeži, jiné pro borce mají význam a ještě jiné jsou rázem povšechným vhodně pro každého našince. Jest tu poučení množství veliké a mnohý obraz z té pravé školy sokolské výchovy. Vyšly jako I. svazek sebraných spisů br. Karla Vaníčka. V dřívějších 2 vydáních bylo 30 epištol, nyní byly doplněny na 50. 22 jsou nové a 2 byly zrušeny, ježto obsah jich byl připojen do textu jiných dvou. Nové jsou: 1. Tvou, Mistře, stopou. 2. Sokolství—radost ze života. 7. Věrně a stále! 13. Věřím! 15. Práce—spása! 21. Zadarmo! 29. Alkohol duše. 32. Nad všecko čest! 33. Intelligence. 34. Lež. 35. Fráze. 36. Politika. 38. V boj! 39. Na tři fronty! 41. Mluvte česky! 42. Za štěstím. 44. Raněná srdce. 46. Za dorost. 47. Budeš mužem! 48. Prosím! 49. Starým čest! 50. Stínům bratrským. Požádáte-li br. jednatele V. V. J. Černého jistě pro vás objedná. Jen čtete a pak přiznáte nám, že o mnohém jste se přesvědčili, sami poznali.

"Dvacet let rozvoje v tiskařství" jsou dvě úhledné knížky, jedna česká a druhá anglická, jakž dostali jsme na paměť dvacetiletí Národní Tiskárny v Chicagu, kde tiskneme i list náš. Jsou tu nejen skvostné ilustrace a obrazy tváří nám velice povědomých ovšem, ale i práce typografická toho druhu, že se jen podíváte. Dokazuje se tak, co vše přičiněním bratří jako Zárobský, Jurka, Kubricht a jiných vykonati lze za poměrně krátkou dobu. Dnes závod prospívá a my ku mnohým blahopřáním připojujeme i naše, tím srdečnější, čím i bližší jsme byli mu své doby v začátcích. Tož zdar a pokrok další!

Dobry časopis zadarmo. Navrátilovo "Vzdělání Lidu" zahájilo jubilejní X. svůj ročník a přestěhovalo se do Pardubic, kde rozšířilo se v lidové nakladatelství cenných publikací pro dospělé i pro mládež. V jeho "knihovně V. L." dokončuje se sešitové vydání poutavého cestopisu Aubinova "Dnešní Marokko"; vedle toho připravují se další svazky "Lidového Jevišťe", kde vyšly zajímavé dvě aktovky Pospíšilovy "Chvilku Sokolem" a "Vyléčená" ze života sokolského. Kromě těchto sbírek zahajuje Navrátilovo nakladatelství novou sbírku spisů pro mládež "Klasy", v níž slibuje přinést poutavou četbu dobrého zrna domácích i cizích žní literárních v úhledné úpravě s původními uměleckými ilustracemi. Jednotlivé svazky budou cennými dárky pro mladé čtenáře. Prvým svazkem bude výbor z klasického spisu francouzské literatury Fr. Rabelais "Gargantua" s ilustracemi akad. malíře Jana Šíra, pro další svazky uchystány pohádky Hauffovy "Hošpoda v lese spessartském" i s ilustracemi téhož mistra, pak výbor kreseb Alšových a jemně vypracované povídky J. Toucova-Mettlerové. Všechny tyto publikace budou na předvánočním trhu. Odběratelé "Vzdělání Lidu" dostanou je s tak velikou slevou, že budou pak mít vlastně výborný tento list zadarmo. O ostatních výhodách dočte se čtenář v 1. čísle, jež právě vyšlo s bohatým obsahem. Z něj poukazujeme jen na znamenité pojednání Drtinovo "Rodina a národ", Jílův obsáhlý článek o Rousseauovi, dr. Tichý pojednává tu poutavě o praktické domácí lékárně, Novotný o nepřímých daních, Pospíšil nabádá ku zřizování hasičských besídek dorostu, je tu informační článek o zemědělské prodejně dobytka v Praze vedle obsáhlé rubriky Co nového a Černé hodinky. Příloha pro mládež "Vzkříšení" věnována je Sládkovi a přináší ukázkou z chystané knihy "Gargantua". V jubilejním roce

presentuje se dobrý a cenný list Navrátilův velice pěkně. Přejeme výbornému tomuto průkopníku osvěty nejlepšího zdu. Naši čtenáři měli by list zavést všude do spolků, čítáren a knihoven; neboť kde mají smysl pro šíření kultury, mají v Navrátilově "Vzdělání Lidu" pomocníka nad jiné výborného a osvědčeného.

LISTARNA REDAKCE.

J. J. H.: Souhlasíme úplně, že jestli člen ve schůzi přítomen není nemá být rozhodně volen do úřadu jakéhokoli. Takovýmto způsobem volby v našich jednotách odbývat by se neměly. Mimo to úřad dopisovatele do listu našeho není zrovna úkolem nepatrným.

Stočas: Dopis i účet poslali jsme na místo určení.

K. L.: Přechti si ohlavení listu uvnitř a poznáš, za které práce zodpovídáme přímo a do kdy se má psát, aby do listu se mohlo dostat.

N. Y.: Jakého jsme docílili výsledku na sletu v Praze netřeba opakovat. Můžeme být v celku spokojeni. Viz zvlášť poslední číslo "Věstníku Sokolského" listu to Č. O. S.

Chicago: Musíš podepsat a dát adresu.

NOVÍ, PŘESTOUPLÍ A VYLOUČENÍ ČLENOVÉ.

Do Plzenského Sokola v Chicagu přijati byli: Jar. E. S. Vojan, Josef Kříž, Edw. Průša, Frank Síma, Jos. Gasper (s přest. list.) Jindř. Horák (s přest. list.)

— Do T. J. S. Jan Žižka, Waller, Tex., přijat K. T. Čáka.

— Do T. J. Edwardsville, Ill., přijati byli: Jan Kayduš, Frant. Malý.

— Z T. J. S. Fugner-Tyrš, So. Omaha, vyloučení pro neplacení: Jan Husák, Karel Kruliš. Odstoupili: Václ. Nocar a Jan Mulač.

— Do T. J. S. St. Louis přijati byli: Frank Sluka, Karel Kolář, Ant. Konupek, K. Rošík. Přestupní list obdrželi: Jos. Mrázek, Jos. Sazama. Odstoupili: Vác. Smakal, Mart.

Karásek, Karel Tríska ml. Vyloučení pro neplacení: Mat. Hradecký, Jar. Vrána, Lud. Vaeík.

— Z T. J. S. Iowa City, Ia., vystoupila Marie Zíková. Uvedeny byly: Josefa Zíková, Helen Marie Jelínková, Růžena a Klára Kubičkové, Helena Žárová, Helena Foldová, Anna Konvalinková.

— Do Sokola Cleveland přijat byl Vác. Beneš. Odstoupil P. Brožák. Vyloučen pro neplacení Fr. Procháška.

— Do T. J. S. Čech v Clevelandu přijat byl Rud. Jordák.

— Do T. J. S. Nová Vlast v Clevelandu přijati byli: Jos. Hlaváček, Anton Boháč, Jak. Otčenášek, John Brejcha, Fr. Horák, Jos. Šlapák (s přestupní listinou od Sokola Cleveland). Odstoupili: Petr Neužil, Václav Chaloupka.

— Do T. J. S. St. Louis přijati byli: Louis Brouk, Ad. M. Král, Mat. Beran, Rud. Timsa, Jos. Raskovský, Aug. Mituš.

— Do T. J. S. San Francisco, Cal., přijat byl Václav Hanáček. Vyloučení byli: J. Petrjanoš, Leo. Levin.

— Do T. J. S. Little Ferry, N. J., přijati byli: Karel Fous, Henry Snížek, Jan Zabranský, Fr. Čejka. Odstoupil Boh. Otčenášek.

— Z T. J. S. Fugner, Long Island City, N. Y., odstoupili Josef Mucha a Josef Zvoník.

— Do T. J. S. Oak Park, Ill., přijat byl Václav Pihlár a Václav Šefl.

— Od T. J. S. Tábor, Chicago, Ill., odstoupil Karel Šobr. Zemřel Jos. Hastík.

— Do Sokola Chicago přijati byli: Fr. Batesta, Václav Chmelík, Václav Smíšek, Martin Sadílek, Josef Brouček.

— Do Česko-Amer. Sokola v Chicagu přijati byli: Jar. Řezábek, Arnošt Zábranský, Jos. Kunte a Václ. Stehlík.

— Do T. J. S. Čechie přijat byl Alois Sirotek.

— Do T. J. S. Praha v Chicagu přijat byl Anton Fiala. Vyloučen pro neplacení Josef Otčenášek.

Adresář Nár. Jed. Sokolské ve Spoj. Státech.

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku. Schůze poslední pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—424 E. 71. St. — K. E. Hrbek, starosta, 420 E. 71st St.; Jos. Kadlec, náměstek, 590 E. 169. St., Bronx; John Černý, jednatel, 431 E. 71st St.; Max Grabenstein, taj., 991 Boston Rd., Bronx; Fr. Lier, pokl., 1185 Lexington Avenue, New York. — J. Pavlík, E. Wokál, F. Bartůnek; výbor finanční: Št. Kostka, Al. Wokál, Anna Veselá; náčelník Ferd. Martyn, 1329 First ave., podnáč. Aug. Tesař, 2218 Jules St., St. Louis, Mo.; 2. podnáčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb.

župa Východní. Sídlo v Baltimore, Md.

Ústřední Výbor: Starosta Sylvester Stiegler, 1006 N. Castle St.; náměstek Karel Neuman, 901 N. Montford Ave.; jednatel Jar. Frane, 2000 E. Eager St.; pokladník Vinc. Jelínek, 216 N. Madeira St.; náčelník Fr. Štětka, 2010 Ashland Ave.; 1. podnáčelník Karel Neuman; 2. podnáč. Vinc. Jelínek; účetní výbor: Fr. Čermák, K. Matoušek, Fr. Kadaň. Schůze odbývají se každou 4. neděli v měsíci. Dopisy zasílány buďtež na jednatele.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay & Preston Sts.; tajemník Vinc. Ševčík, 2300 E. Madison St.

T. J. Česko-Slovenský Sokol v Bayonne, N. J. Schůze 1. čtvrtek v měsíci v Hooper Cooper Hall, 94—96 E. 22nd St., cor. Ave. F. Taj. Fr. T. Schipp, 71 E. 31st St.

T. J. S. Fugner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu v měsíci v místnosti spolkové, 270 Prospect St.; taj. Vác. Vančura, 59—2nd Ave., Long Island City, N. Y.

T. J. S. Newark, N. J., 2. pondělí v Bohemian Auditorium, 17th St. & 19th ave.; taj. A. Žambůrek, 357 Walnut St.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., schůze 1. sobotu v měsíci v čísle 428—430 E. 166th St.; tajemník J. Kolman, 590 E. 169th St.

T. J. S. New York; 2. a 4. pondělí, 420—424 E. 71st St.; taj. Vác. Elian, 516 E. 81st St.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České Budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpo.; taj. Tonda Jaroš, 2202 N. Marshall St.

T. J. S. Sokol Westfield, Mass. 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St., taj. Vinca Březina, 38 Cross St.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně; taj. Jos. Kliment, 805 N. Rose St.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku Schůze poslední čtvrtek v Sokolovně. Taj. Hattie Yanda, 1087 Lexington av.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Long Island City, N. Y.; taj. Marie Celer, 305 Prospect st., Dutch Kills, L. I. C., N. Y.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Newark, N. J. Schůze každou druhou středu. Taj. Vilemina Ulman, 31 Cortland St.

T. J. S. Little Ferry, N. J. Schůze 3. čtvrtek; tajemník F. Kallminzer, box 88.

Česko Těl. Záb. Sp. Sokol v Bohemia, L. I., N. Y.; schůze každý 2. čtvrtek v měsíci; taj. Jos. F. Thuma.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry, N. J. Schůze třetí neděle o 1/2 3. odpo.; taj. Ant. Smietansky, box 102.

T. J. S. East Islip, L. I., N. Y. Taj. Fr. Tůma, box 177.

župa Sev.-Vých. Sídlo v Cleveland, O.

Ústřední výbor: Starosta Leop. Všeček, 7709 Cedar ave.; náměstek Rudolf Sýkora; jednatel Alois Havelka, 2518 E. 93 St.; pokladník Vác. Hořica, 3238 E. 49 St., S. E.; náčelník Emil Šlapák, 8711 Capitol ave., S. E.; 1. podnáčelník Vác. Hořica; 2. podnáčelník Jos. Vozka (579 — 25th St., Detroit, Mich.); knihovník E. Šlapák; organizátor J. Fryš (Detroit, Mich.); organizátor: V. Přikryl (Mount Pleasant, Pa.) — ostatní v Clevelandu. — Další členové výboru: Ant. Kolářský, Jindřich Koděra, Václav Přech, Josef Trčka. — Schůze každou 3. sobotu v tělocvičně Sokola Cleveland, 8932 Quincy Ave. S. E. — Dopisy zasílány buďtež na jednatele: Alois Havelka, 2518 E. 93. St., Cleveland, Ohio.

Sokol Cleveland. Schůze 1. a 3. neděle v měsíci v Sokolovně, 8932 Quincy Ave., S. E.; taj. Fr. Skala, 9597 Easton Ave.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. neděle v Sokolovně na Wendell Ave.; tajemník Karel Šumek, 4804 Vivian Ave. S. E.

T. J. S. Nová Vlast, Cleveland, O.; 1. středu večer v síni Sokol na Clark ave.; jednatel Vác. Mrázek, 3160 W. 48th St., S. W.

T. J. S. Tyrš, Newburg, O. Schůze 1. neděle v měsíci. Tělocvična 11000 Buckeye Rd. S. E. Jednatel Václav Huml, 2834 E. 101 St. S. E., Cleveland, Ohio.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; taj. Vác. Kasič, 405 Woodward Arcade.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul., taj. Fr. Frýzek, 871 Putnam Ave.; účetní Václ. Becker, 147 Williams.

Sokol Lorain, Lorain O. Schůze 4. neděle v měsíci v Sokolovně, 2404 Kelly Pl. Taj. Ad. Navrátil, 3106 Broadway.

T. J. S. Říp, Allegheny, Pa.; schůze 1. neděle v Čes. Nár. Sini, 1000 Vinial St.; taj. Lud. Sechter, 836 E. Ohio St.

T. J. S. L. Klácel, Mt. Pleasant, Pa.; taj. Jan Šimandl, 246 Oak St.

T. J. S. Lev, Bridgeport, O. Schůze 3. neděle v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. Jos. Princílik, box 77.

župa Střední. Sídlo v Cedar Rapids, Ia.

Ústřední výbor: Starosta Dr. J. Rudiš-Jiřinský, náměstek Jos. Halq, jednatel Fr. Filip, Security Bank, pokladník Václav Janda, náčelník Rudolf Stýblo, 1619 W. 18th St., Chicago, Ill., I. podnáčelník K. Eliášek, St. Louis, Mo. Výbor účetní: Fr. Jirásek, B. O. Hašek a Rud. Novák. — Schůze 3. čtvrtek v Sokolovně, na 3. ul. a 5. Ave. Plzeňský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtek, taj. Fr. Hartman, 2525 S. Ridgeway Avenue.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 2335—2341 So. Kedzie ave.; taj. Jos. Zeman, 1933 So. Spaulding ave.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 3. čtvrtek v síni Atlas Hall, 1436—40 Emma st.; taj. K. Doubek, 3329 Hirsch St.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 1300—1302 S. 41st av.; taj. Jos. Čapek, 1339 S. 42. Ct.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; schůze 1. a 3. středu v síni patronátu Č.S.P.S. Taj. Jak. Janeš, 4746 Honore St.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každý 2. a 4. čtvrtek v Sokolovně, 515—517 DeKoven St.; taj. Josef Hladovec, 2514 So. Lawndale ave.

T.J.S. Rozvoj, Chicago (Irving Park) Schůze 4. čtvrtek v měsíci. Taj. A. Lisý, 4911 N. 40. Ave.

T. J. S. Vlast, Chicago, Ill. Schůze 3. středu v měsíci v síni Čes. Am. Svob. školy 4. wardy, roh 30. ul. a Union ave. Taj. Václ. Fikar, 3015 Union Ave.

Česko Americký Sokol v Chicago, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v Čes. Angl. Svob. škole, 1126 W. 18. St.; taj. Theo. Vavřínek, 1810 So. Fisk St.

T. J. Klatovský Sokol, Chicago, Ill.; schůze každou 3. středu v síni Ladimír Klácel, roh Leavitt a 19. ul.; taj. Josef Nádr, 1911 W. 47th St.

T. J. S. Oak Park, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v měsíci ve vlastní Sokolovně, 6452—54 z. 12. ul. Taj. Fr. Šindelář, 1506 So. Clarence Ave.

T. J. S. Hawthorne, Ill. Taj. Ant. Kopie, 5026 W. 29. Ct., Cicero, Ill.

T. J. S. Berwyn, Ill. Schůze 2. čtvrtek v měsíci v Sokolně. Taj. Karel Smíšek, box 66, La Vergne, Ill.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; tajemník Alois Jaroš, 708 Chicago St.

T. J. S. Milwaukee, Wis. Schůze 2. a 4. středu v Čes. Amer. Sini; jednatel Fr. Hrdlička, 764—15th St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolně, roh 9. ul. a Allen ave.; jednatel Aug. Tesař, 2218 Jules Street.

T. J. S. East St. Louis, Ill. Schůze každou 1. neděle ve 2 hod. odpoledne v Sokolovně, na 11. a Exchange ave., taj. Emil Plamínek, 912 Exchange Av.

Těl. Jed. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděle v Sokolně, na 3. ul. a 4. ave.; taj. Jos. Trejtnar, 608—4th ave. W.

T. J. S. Edwardsville, Ill. Schůze 1. neděle o 2. hod. odp. v síni Č. S. P. S., Vandalia St., taj. Jos. Eisman, box 344.

T. J. S. Iowa City, Ia. Schůze 2. úterý v síni Č. S. P. S. Taj. V. J. Albrecht, 1116 E. Davenport St.

Č. A. J. Sokol v St. Paul, Minn. Schůze 1. středu v měsíci v síni Č. S. P. S., roh 7. a Western Ave.; taj. F. J. Svoboda, 76 Park Place.

T. J. S. Owatonna, Minn. Schůze 2. čtvrtek v síni Č. S. P. S. Taj. L. E. Rypka, Oak Grove Farm, box 242, Owatonna, Minn.

T. J. S. Minneapolis, Minn. Tajem. O. F. Meiner, 2644 — 30. Ave. So. — Schůze 2. neděle v měsíci ve 2 hod. odp. v České Národní Sini, 2226 Washington ave. a 23. Ave. No.

župa Západní. Sídlo v Omaha, Neb.

Ústřední výbor: starosta J. J. Mík; jednatel Oldřich J. Jelen, 1231 So. 14th St., pokladník Jos. Vonásek; náčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb. Další výbory: Karel Špalek, Fr. Křeček, Fr. Říha, Vojt. Košťál, Fr. Benák, Emilie Jelenova, Til. Kmentova, Mamie Kmentova, Kamila Dlaskova, Ethel Dlaskova, Olga Dlaskova, Marie Jindrova. — Schůze každé 2. pondělí v měsíci večer v Sokolovně T. J. S. Omaha.

T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.; 1. neděle; taj. F. Johanes.

T. J. Sokol Žižka, Bruno, Neb.; 1. neděle; taj. F. R. Okřina.

T. J. Sokol, Crete, Neb.; 1. úterý ve své síni; taj. Jos. Smrž.

T. J. Sokol Omaha, Neb.; 2. středu; taj. Karel Špalek, 1706 So. 11th St.

T. J. Sokol, Plattsmouth, Neb.; 2. pondělí; taj. Fr. Kalásek, P. O. B. 522.

T. J. Sokol, Schuyler, Neb.; 2. středu v síni Č. S. P. S.; taj. Chas. Mastný.

T. J. S. Fügner-Tyrš v So. Omaha, Neb. Schůze 1. pondělí v 8 hod. večer. Taj. J. J. Ohnesorg, 191 So. 24. St.

Sbor Sokolek Libuše, So. Omaha, Neb.; 3. neděle v Národní síni, 21st & U Sts.; tajemnice Marie Ourada, 176 So. 22. St.

T. J. S. Jiří z Poděbrad, Clarkson, Neb. Schůze 4. neděle ve 2 hod. odp. v místnosti Z.Č.B.J.; taj. Ant. Odvárka.

Sbor Sokolek, Omaha, Neb. Schůze 4. pondělí. Taj. Eliška Špička, 1903 So. 10th St.

T. J. S. Dodge, Neb.; schůze 2. pondělí v síni Div. Družstva; taj. Jindř. Studnička.

T. J. S. Howells, Neb.; taj. Josef Kořen.

T. J. S. Ord, Neb. Tajemník Ant. Bartuněk.

T. J. S. Havlíček, Milligan, Neb. Taj. Václav Elznie.

Sbor Sokolek Vlastenky ve Schuyler, Neb.; taj. Emma Kovář.

Sokol Ravenský, Ravenna, Neb., taj. Frank Fiala.

Sbor Sokolek Wilber, Neb., tajemnice M. Chab.

župa Jižní. Sídlo v Ennis, Texas.

Ústřední výbor: Starosta Fr. Toupal; náměstek Vác. Strunc; jednatel Karel Moučka, R. 6.; pokladník Fr. Moučka; organizátor L. O. Hošek; náčelník Ant. Brožek, R. 2, Crisp, Tex. — Veškeré dopisy bud' teč zasílány na jednatele.

T. J. S. Hvězda Západu, Black Wolf, Kansas; 1. neděle; taj. Jos. Jiříček, R. F. D. 2, Wilson, Kans.

T. J. S. Karel Jonáš, Wilson, Kans.; 2. a 4. neděle; taj. V. E. Doleček.

T. J. S. Timken, Kans.; tajemník Jan Vesecký.

T. J. S. Oklahoma City; tajemník Dominik Tuma, 433 W. Frisco St.

T. J. S. Praha, Okla. Taj. Karel Šalda, box 343, Prague, Okla.

T. J. S. Vyšehrad, Lucas, Kans.; taj. Jaroslav Sládek, R. 4 — box 24.

T. J. S. Karel Havlíček Borovský, Ennis, Tex. Tajemník Jos. Zázvorka.

T. J. S. Galveston, Tex., taj. J. J. Oveský, c. o. Hotel Texas.

T. J. S. Shiner, Tex., taj. Al. Černý, R. R. 2.

T. J. S. Granger, Tex. Tajemník B. Hatka, box 323.

T. J. S. Oenaville, Tex., taj. J. R. Bartek, R. 3, box 52.

T. J. S. Žižka, Waller, Tex.; taj. K. A. Kulhánek.

T. J. S. Hallettsville, Tex., taj. F. G. Fabian.

T. J. S. East Bernard, Tex. Taj. Štěp. Valčík.

T. J. S. Žižka, Dallas, Tex. Taj. Wm. J. Rezek, R. R. 9, box 26 F.

župa Pacifická. Sídlo v San Francisco, California.

Schůze v Sokolně, 739-749 Page St.; jednatel Fr. Rýzner, 739-749 Page St.; pokl. B. Kantner, 4206 — 24th St.; náčelník Fr. Bernhard, 739 Page St.

T. J. S. San Francisco, Cal.; taj. Karel Kokeš, Sokol Hall, 739-749 Page Street.

T. J. S. Bratři Osvěty, Scio, Oregon; taj. Ant. Liška, Scio, Oregon.

Sbor Sokolek v San Francisco, Cal.; taj. Marie Křeček, 383 Arkansas St.

T. J. S. Oakland, Cal. Taj. Vác. Machek, 2239 Peralta St.

T. J. S. Čtenářské Zábavní Besedy, Portland, Oregon; jednatel Jos. Talafous, 294 Jefferson St.

Sbor Sokolek Čtenář. Záb. Besedy, Portland, Oregon. Taj. Varelle Jambor, 157 N. E. 69 St.

T. J. S. Los Angeles (inc.); tajemník Frant. Šik, 748½ San Pedro St.

T. J. S. Malin, Oregon. Taj. Fr. Zumphe, Malin, Klamath Co., Oregon.

Práce v tělocvičně.

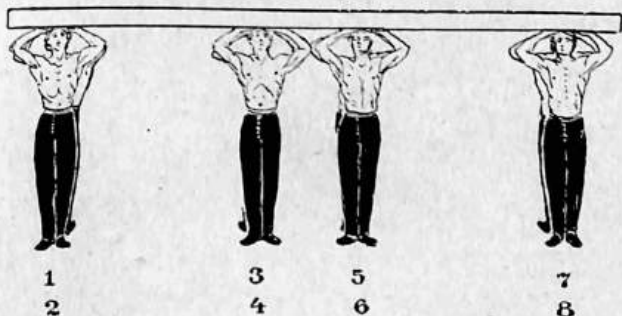
Cvičení kladinami.

Cvičení společné mužů Župy Středočeské o VI. sletě všesokolském. Sestavil br. Aug. Očenášek.
(Dokončení.)

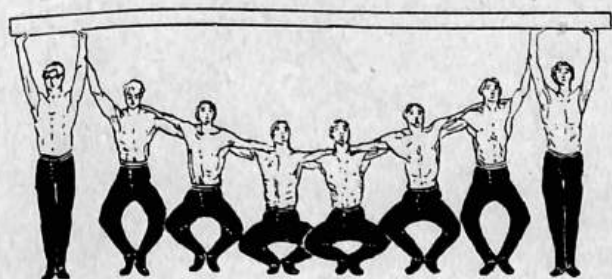
- d) všichni výdrž.
7. a) Cvičenci 1., 4., 5., 8. výdrž; cvičenci 2., 3., 7., 8. vnějšími nohama stoje zákročně zevnitř a celým obratem pozpátku zakryjí se za 1., 4., 5. a 8. a vzpaží, jsouce zády k nim obrázení;
- b) všichni sníží kládu na hlavu, paže posunou po kládě až na hlavu, ohnou vzpažmo dovnitř (lokte rozevřít) (obr. 5);
- c) d) všichni výdrž.
8. a), b), c), d) Výdrž.
9. a) Všichni napnout do vzpažení;
- b) cvičenci 2., 3., 6., 7. celý obrat do předu na vnitřní noze na původní místo — vzpažit;
- c) všichni předklon — uložit kládu;
- d) vztýk do stoje spatného — připážit.

Skupina II.: mosty.

1. a) Všichni předklon — uchopit kládu;
- b) všichni vzpřím — vzpažit;
- c) cvičenec 1. a 8. výdrž ve vzpažení,

Obr. 5.

Obr. 6.

cvičenec 2. a 7. mírný podřep,
cvičenec 3. a 6. hlubší podřep,
cvičenec 4. a 5. dřep.

(Viz obr. 6.)

- d) výdrž.
2. a), b), c), d) Výdrž.
3. a) 1. a 8. výdrž; 2. až 7. vztýk, vzpažit a uchopit kládu;
- b) výdrž;

- c) všichni poklek v pravo, mírný předklon, kládu za hlavou převrátit do polohy dlanní;

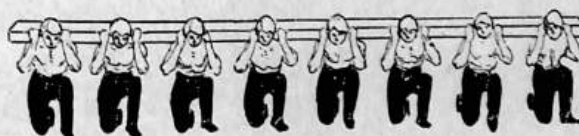
- d) výdrž.

(Viz obr. 7.)

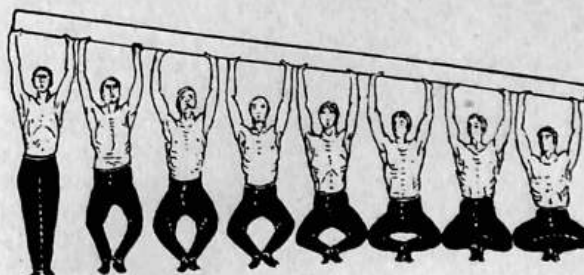
4. a), b), c), d) Výdrž.
5. a) Všichni vzpažením uložit kládu na zem;
- b) vztýk do stoje spatného — připážit;
- c), d) všichni výdrž.

II.

1. a) Všichni předklon — uchopit kládu;
- b) všichni vzpřím — kládu nad hlavu;
- c) 1. a 8. proud poklek v pravo, kládu za hlavu; v 2. proudu; 8. cvičenec výdrž ve vztýku a ve vzpažení; ostatní postupně dle šikmosti klády dřep až podřep a podpírají kládu vzpažením; v 7. proudu totéž, ale úlohy 1. a 8. cvič. jsou vyměněny (obr. 8.), v proudech 3. až 6. cvičenci 1. a 8. výdrž ve vztýku a vzpažení — ostatní vytvoří vñec jako ve cvičení I. doba, 1. c);
- d) všichni výdrž.

Obr. 7.

Obr. 8.

2. a), b), c), d) Všichni výdrž.
3. a) Všichni vztýk — vzpažit;
- c) vztýk — připážit;
- d) výdrž.
4. a), b), c), d) Výdrž.

Skupina III.

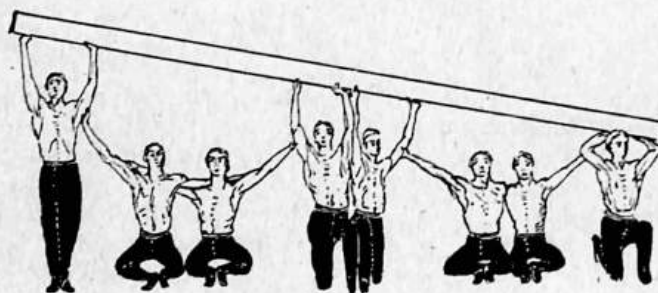
1. a) Všichni předklon — uchopit kládu;
- b) všichni vzpřím — vzpažit;
- c) proudy 1. a 8. poklek v pravo — kládu za hlavu; proudy 2. a 7. vytvoří šikmý trámec o dvojitěm řetězu, t. j. 1. cvičenec kládu na hlavu (ruce pod kládou na hlavě), 8. cvičenec výdrž ve vzpažení, 2. a 3. v dřepu vnitřními pažemi se objímají v plecích vnějšími, vzpaží zevnitř; 4. a 5. v kleku v pravo a v levo vzpažit, 7. a 8. v podřepu paže jako 2. a 3.;

paže tutéž úlohu; v proudech 4. a 8. totéž, ale opačně (obr. 9); proudy 3., 4., 5., 6. liší vzpažit zevnitř, sudí dřep, vzpažit zevnitř (obr. 2.);

- d) výdrž.
 2. a), b), c), d) Všichni výdrž (obr. 10.).
 3. a) Všichni vztýk a vzpažit;
 b) všichni předklon a uložit kládu;
 c) Vzpřím — připažit;
 d) pohov.

Skupina IV.

1. a) Všichni předklon — uchopit kládu;
 b) všichni vzpřím — vzpažit;
 c) proudy 1. a 5. poklek v pravo — kládu za hlavu;
 proud 2. a 6. (vytvoří šikmý trámec o dvojitém ře-

Obr. 9.

Obr. 12.

tězu) t. j. 1. evičenec kládu na hlavu (ruce pod kládou na hlavě), 8. evičenec výdrž ve vzpažení, 2. a 3. v dřepu vnitřními pažemi se objímají v plecích, vnějšími vzpaží zevnitř, 4. a 5. v pokleku vnějšíma nohama, 6. a 7. v podřepu paže tutéž úlohu v proudu 4. a 8. totéž, ale opačně (obr. 9.), proudy 3. a 7. (řetěz jednoduchý), evičenci 2. až 7. spustí se v podřep a dřep, upaží v oblouk, viz evičení I., 1. c) (obr. 6.);

- d) výdrž (obr. 11.).

Skupina V.: štítý.

1. a) Všichni předklon — uchopit kládu;
 b) všichni vzpřím — vzpažit;
 c) d) všichni výdrž.
 2. a), b), c), d) Vytvoří proudy 1. s 2., 4. s 5., 7. s 8. — výplň štítu (stavba štítu popsána jest zvlášť'), (obr. 12).
 proudy 3. a 6. výdrž ve vzpažení.
 3. a) Proud 3. a 6. spustí se na a) v klek, kládu za hlavou;
 b), c), d) všichni výdrž.
 4. a), b), c) Výdrž.
 5. a) Všichni vztýk do čelného postavení — kládu nad hlavou;
 b) všichni výdrž.
 c) všichni předklon;
 d) vztýk a pohov, a evičení jest u konce.

Obr. 10.

Obr. 11.

NĚKTERÉ POKYNY KU CVIČENÍM S KLADINAMI.

Sestavení družstva.

Družstvo budiž pokud možno stejně vysokých postav. Při různých výškách cvičenců stav velké na kraje, menší ku středu. Na kraje stav borec zvlášť silné, spolehlivé a chladnokrevné. Jest jich třeba zejména při vztyčování a kácení klády. Ke každé kládě buď zařazen cvičitel buď jako 1. nebo 4. Ten řídí družstvo. Musí znáti dokonale postup cvičení, aby vždy v čas připomněl, co má družstvo dělati hlavně před každou skupinou.

Při cvičení.

Cvičitel počítá hlasitě, ostatní polohlasitě. Zvláštní hbitosti a cviku jest potřebí při vztyčování a kácení klády. Tu jest třeba chladnokrevně sledovati kládu, neutíkat před ní, nýbrž zachytiti a klidně stavěti nebo spouštěti. Není tak těžkou, aby ji, i kdyby padala, nemohl zachytiti a udržeti jeden borec.

Oprava k cvičení "Tennisovému".

Na žádost redakce anglického odborného listu slíbil jsem přeložiti cvičení "tennisová" do angličtiny a tu při překladu shledal jsem chybu, na kterou bratry cvičitele tuto upozorňuji. Tak v oddílu III. evič. B. jest vynecháno cvičení 4. a cvičení toto jest vylíčeno v evič. 3. c) a d), což je chybné; omyl zavinen byl spěchem, s jakým celé cvičení před odjezdem bylo pro tisk upravováno.

Má býti následovně:

3. a) zůstane beze změny,
- b) poskokem o pravé noze celý obrat v pravo — pr. ruka v bok, a zároveň s obratem, t. j. v době, b) kdy pravá noha po obratu doskočí, klesá raketa za pr. rameno.
- c) přenést váhu těla na l. nohu, unosit v pravo.
- d) poskokem o levé noze, opět celý obrat v pravo, (čímž obrátíme se opět v pův. směr),
4. a) Přenést váhu těla na pr. nohu úklon v pravo, unosit v levo, upažit v pravo, raketou dolním obloukem švih do upažení (odpal spodní) (obr. 25.)
- b) poskok o pr. noze (raketa dospěje nejvyššího bodu zároveň na tuto dobu.
- c) přenést váhu těla na levou nohu a raketou švih dolů, unosit v pravo.
- d) poskokem o levé, přírazem pr. nohy stoj spatný a dolním obloukem přendat hbitě raketu do pr. ruky.

Jelikož, jak z dopisů vysvítá, četní bratři cvičitelé v Čechách cvičení toto připravují pro svá veřejná, prosím snažně redakci "Věstníku Sokolského" a jiné odborné listy české, aby této opravě dopřály místa, tak aby cvičení nepůsobilo zbytečné nesnáze.

* * *

V posledních týdnech obdržel jsem celou řadu žádostí od našich bratří i z Čech a Moravy, o hudbu pro eviky tennisové, jakož i tance, které Sokolky chicagské v Praze provedly. Radil jsem se o věci s V. V. a přišli jsme k náhledu, že uveřejňování hudby v Sokole bylo by spojeno s velkým a do jisté míry i zbytečným vydáním, a tu upozorňuji bratry cvičitele i cvičitelky na následující: Cviky tennisové může si každý upravit při malých změnách sám pro jakýkoliv pochod neb polku. Kdo by však chtěl doprovod amerických národních písní, jak je upravil p. Kalaš a jimiž byly eviky provázeny v Praze, může za malý poplatek zaplatiti si opis cvičení těch v Chicagu. Učinil jsem smlouvu s bratrem Juřenou, kapelníkem Sokola Chicago, který ochotně opis hudby pro "Tennis" neb pro kterékoliv tance opatří. Poplatek bude obnášeti za každý doprovod \$2 a kdo

br. Juřenu o hudbu žádati bude, at' udá chce-li hudbu pro "Tennis", mazurku, valčík neb polku. Poplatek zaslán býti musí napřed. Adresa: Br. J. Juřena, 2349 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. Tance uveřejněny budou během zimy v "Sokole Americkém". Bratry a sestry v Čechách upozorňuji, že jeden opis hudby (pro klavír) pro každé cvičení nechán byl v Žižkovském Sokole, a kdyby se po něm pozeptali, mohli by si je v Čechách dáti rozepsati, jako činíme zde. Na zdar!

č.

O tělocvičné soustavě.

(Pokračování.)

Změny poloh tyče při těchto výdržích užíváme jako doprovodů. Tyto změny dějí se šviháním. Tyčí šviháme: zvedající ji z jedné polohy do druhé a spouštějící ji zpět — anebo ji obračející — nebo ji kroužící.

Mimo těchto způsobů ještě užíváme jako doprovodů: pokrčení a trčení soupažného a střídopažného, kmitání střídno — a soupažného: nahoru — dolů, v pravo — v levo, ohýbání (t. j. klopení rukou: nahoru — dolů, v pravo v levo, kroužení rukou a předloktím, vyhazování tyče při výdržích.

Paže i předloktí opisují při kroužení plochu kužele.

C) Cvičení jednoduchá a složitá.

Cvičením jednoduchým slove výkon, obsahující jen podstatné a nevyhnutelné pohyby. Ke každému jednoduchému cvičení s tyčí přísluší jako podstatná část mimo způsobů určení poloh a způsobů držení tyče ještě: určení způsobu pohybu v nějakou polohu a návrat v původní polohu.

Cvičení složitě povstane, přidáme-li ke cvičení jednoduchému pohyb, který k němu jako podstatná část nepatří.

Toto složitě cvičení je též různého druhu:

Buď je přidán pohyb nepatrný — a tedy jest cvičením podřízeným — pak zoveme jej **doprovodem** (zejména konáme výdrže s doprovody) — nebo je pohyb ten důležitý — tedy sám o sobě cvičením jednoduchým. Pak toto nové cvičení, povstale ze dvou jednoduchých, slove **sestavou**.

Sestavy dle toho, jsou-li složeny ze dvou — tří — čtyř cvičení, jsou: podvojnými, potrojnými, počtvernými atd.

Sestavy dle času jsou:

1. soudobé — konáme-li několik cvičení najednou — současně,
2. nesoudobé, konáme-li cvičení za cvičením spojitě,
3. různodobé — smíšené — trvá-li jedno cvičení déle než druhé — t. j. je-li jeden výkon ukončen a druhý ještě konáme.

Cvičební látka se ještě více rozmnoží, skládáme-li — jak praveno — cvičení tyčí s prostnými. Za tím účelem užíváme z prostných:

1. Pohybů: a) trupu, b) nohou: A) natažených, B) krčením a trčením.
2. Výdrží: a) trupu, b) nohou.
3. Obrátů.
4. Poskoků.
5. Postojů a poloh.
6. Chodů a klusů.

D) Cvičení společná.

Cvičení společná s tyčemi záleží v tom, že dva cvičenci provádějí, stojíce: vedle sebe, za sebou, proti sobě, rozličná cvičení: jednou — dvěma tyčemi, stejnými — různými způsoby, soudobně — nesoudobně, stejno — různostranně.

Podobně cvičí 3 cvičenci se 3 tyčemi, 4 cvičenci se 2 — 4 tyčemi.

Sem patří též cvičení s tyčí dlouhou: Dva cvičenci i větší řady jich konají cvičení jednoduchá, složitá, stejno-

stranně, různostranně, stojíce: vedle sebe, za sebou, proti sobě a držíce tyč jednoruč, obouruč.

E) Cvičení různá.

Jako opory tyče užíváme při prostných, abychom cvičení ta prováděli vydatněji a snáze. Zejména: při cvičení ve dřepu, kde jednou odnožujeme, při hlubokých klonech trupu, při podporech ležmo.

Jako překážky užíváme tyče při cvičeních různými způsoby: držíce ji: stavíme na ni nohu, překračujeme ji, přeskakujeme ji.

Jednou tyčí možno napodobiti hrazdu, tyčemi dvěma bradla. Zejména užíváme toho vhodně při skupinách.

Vyjmenování nejdůležitějších poloh tyče.

Nejdůležitější a nejvhodnější cvičení poskytují polohy, držíme-li tyč:

I. obouruč na koncích neb jednou na konci a druhou uprostřed,

II. obouruč neb jednoruč na konci,

II. obouruč neb jednoruč uprostřed.

Všechny následující polohy jsou popsány jen na jednu stranu — chceme-li tedy cvičit opačně, zaměníme obdobné názvy.

Oddíl první: tyč držíme obouruč na koncích, aneb jednou na konci a druhou uprostřed.

A) Polohy kolmé.

1. **Tyč před prsa, kolmo, v pr. vzhůru:** Pažema natažená, střed tyče je před středem prsou.

2. **Tyč k pr. boku, kolmo, v pr. vzhůru:** Levou paží ohnutou držíme tyč levoruč na pravé kyčli, pr. paží nataženou zvedneme tyč vzhůru.

3. **Tyč k pr. rameni, kolmo, v pravo dolů:** a) Levá paže ohnutá přes prsa drží rukou u pr. ramene tyč na konci, pr. paže je natažena v připázení a drží tyč rukou uprostřed. b) Obouruč na koncích: l. paže ohnutá nad hlavou, pr. je natažena při těle (v připázení).

4. **Tyč k pr. rameni, kolmo, v pr. vzhůru:** Levá paže ohnutá přes prsa drží tyč u pr. ramene, pr. napjata směřuje s tyčí vzhůru, ruka sune se od konce dolů do prostřed tyče.

5. **Tyč na prsa, kolmo, v pr. vzhůru:** Paže držíme jako u polohy 4., ruku levou položíme na střed prsou.

6. **Tyč za pravé rameno, kolmo, v pravo dolů:** Levá paže ohnutá přes prsa drží tyč za pr. ramenem, pravá napjatá drží ji obráceným hmatem při těle.

7. **Tyč za hlavu, kolmo, v pravo dolů:** Levá paže ohnutá drží tyč za hlavou, pravá natažená obrácen. hmatem drží ji dole za tělem.

8. **Tyč za hlavu, kolmo, v pravo vzhůru:** Levá paže ohnutá drží tyč rukou za hlavou, pr. natažená zvedne tyč vzhůru, posunuje ruku dolů ke středu.

9. **Tyč vzadu, ku pr. boku, kolmo, v pravo vzhůru (zkráceně: tyč vzadu, kolmo, v pr. vzhůru):** (Nejlíp se vykoná z polohy: tyč v zadu rovně). Levá ohnutá paže spočívá v zadu v kříži, držíc tyč u pr. boku, pr. napjatá zvedá tyč před pravým ramenem vzhůru.

B) Polohy vodorovné (zkráceně: rovně).

I. Polohy stejnostranné, pažema nataženými, skrčenými, ohnutými:

1. **Tyč dole, rovně:** Obouruč, pažema nataženými, tyč držíme u těla.

2. **Tyč dole, rovně, pravá přes levou:** Pažema skříženými a napjatými držíme tyč, tak že předloktí se kříží; ruce poněkud se posunou ku středu.

3. **Tyč před prsa rovně:** Pažema nataženými držíme tyč v předpažení.

4. **Tyč před prsa, rovně, pravá přes levou:** Pažema v loktech skříženými a nataženými (jako č. 2.) — nebo obě

předloktí na sebe položíme (ohnuvše paže), tak aby ruka jedné paže se dotýkala lokte druhé paže.

5. **Tyč na prsa, rovně:** Pažema ohnutými položíme tyč na prsa ve výši ramen.

6. **Tyč nad hlavu, rovně:** Pažema nataženými držíme tyč obouruč na koncích.

7. **Tyč nad hlavou rovně, pravá přes levou:** Provedeme ohnutými pažema.

8. **Tyč za hlavu, rovně:** Pažema ohnutými tyč vzadu ve výši ramen na lopatky.

9. **Tyč v zadu, rovně:** Provedeme nataženými pažema.

10. **Tyč dole rovně, v pr. v zad do vnitř:** Pravou paží ohnutou zvedneme tyč rukou k levé kyčli, levá paže ohnutá v předu drží tyč rukou u pr. kyčle.

II. Polohy jednostranné, jednou paží nataženou, druhou ohnutou nebo skrčenou a směřují: stranou — v před — v zad.

1. **Tyč dole rovně v pravo stranou:** Levá paže ohnutá, ruka její před středem těla neb u pr. boku, pr. paže natažená dolů v pr. stranou (v odpažení) drží tyč, vodorovně.

2. **Tyč dole, rovně, v pravo v před:** Levá paže ohnutá, ruka její u pr. boku, pr. paže napjata je dolů v před (v předpažení šikmo dolů).

3. **Tyč dole, rovně, v levo vzad:** Pravá paže ohnutá, ruka u levého boku, levá paže napjata je v zad (t. j. zápaží).

4. **Tyč na prsa, rovně, v pr. stranou:** Levá paže ohnutá, ruka její drží na prsou tyč; loket levý jest oddálen od těla do výše s rameny; pravá paže drží tyč v upažení vodorovně (na konci).

5. **Tyč k pravému rameni, rovně v pr. stranou:** Poloha tato se rovná předešlé — tyč v pr. ruce se drží volně, aby pr. ruka se mohla posunouti ku středu tyče.

6. **Tyč na levé rameno, rovně, v levo v před.**

7. **Tyč pod levé rameno, rovně, v levo v před:** Pravá paže ohnutá, loket od těla, ruka pravá přiloží tyč buď: na rameno nebo pod rameno, levá paže drží tyč v předpažení.

8. **Tyč na hlavu, rovně, v l. stranou:** Pravá paže ohnutá, loket zvednout vzhůru stranou, pravá ruka drží tyč na hlavě nebo na pěst nad hlavou, levá paže jest v upažení zevnitř (drží tyč na konci).

9. **Tyč na hlavu, rovně, v levo v před:** Pravá paže ohnutá, loket od těla, pravá ruka drží tyč (uprostřed) na hlavě nebo na pěst na dhlavou, elv ápaže předpaží šikmo vzhůru dovnitř.

10. **Tyč za hlavu, rovně, v levo stranou:** Pravá paže ohnutá, loket vzhůru stranou, pr. ruka drží tyč za hlavou na krku; levá ruka drží tyč v upažení.

11. **Tyč za hlavu, rovně, v pr. v před:** Levá paže ohnutá za hlavu, loket od těla, levá ruka u pr. ramene vzadu drží tyč; pravá paže jest v předpažení.

12. **Tyč v zadu, rovně, v pravo stranou:** Levá paže ohnutá, levá ruka za středem těla neb u pr. boku vzadu; pr. paže upaží dolů.

13. **Tyč v zadu, rovně, v levo v před:** Pravá paže ohnutá vzadu v kříži, ruka její u l. boku; levá paže jest natažena dolů v před (předpaží šikmo dolů).

C) Polohy šikmé (a příp. strmé).

I. Polohy stejnostranné: oběma pažema skrčenými neb nataženými.

1. **Tyč k levému rameni, šikmo, v levo dovnitř:** Pažema skříženými přes prsa, pravá u levého ramene, levá u pravé kyčle.

2. **Tyč před prsa, šikmo (strmě), na pravo:** Pažema nataženými obdobně ako "tyč před prsa, rovně." (Pokračování.)